

Yesus mo dua-blas enkam de dam tasibin zi hip de aïsîl

¹ Dawem, Bian Teopilus Bak,*

Lukas ona kon:

Nonol mensaë ebe hap ale gulbluk, zao mesë kîtak emsa aïsîl gweblak- Yesus mensa syal gwe-gwibirki hen tawa ta gwibirkiye, men dekon nonol syala kon gwesibir hanaka,

² hëndep Alap ngatan zi mo lang san dep zer ine halka. Hwëna zer inehan srëmnak aumwa hap de ola kim zëre mo dam tasibin zini tonbirida gwe'anka, Alap mo Enhona dekam zep dekam de tame gun hup de sosonna golzimki.

³ Karek yala insa de goltowennak kim tîlkî, dekon kim etan ngaya gweka, Zen empat-pulu yaklakam etan-etankam zëre hon de ang ta gwen wanya kip Zënaka zertrei gwizim'inka. Zen hen dekam owas-owasna man syal gwe-gwibir-zim'inka- dekam de anakan taïblîblan hap, “Zen eiwa mes tangan ki etan ngaya gweka.” Dekam hen Alap Zën de îrik gîn hip denaka tawa ta gwibi'inka.

⁴ Aha yaklakam kim golëtembane gwe'anka, dekam zep gubiridaka, “Yerusalem an kon n- en bahem sek gwen. Men desaë emsa gubirida gwek, Bian de kiresa ebe mae hap zer sonez- imdin hip dena, desa em kon kara gweblan.*

* **1:1 1:1** Luk. 1:1 * **1:4 1:4** Luk. 24:49; Yoh. 14:16-17

⁵ Sap Yohanis zen hokam baptis ta gwibirki, hwëna molya holo gwëk, emsa hwëna Alap zëre mo Enhokam sa baptis ta gwibiri.”

Alap kim Yesussu ngatan zi mo lang san dep zer ine halkake:

⁶ Zëre hon de ang ta gwen wenya in kim zë nama tagam nëbla'ak, ki zep zë dakensik gwëbla'ak, “Bian, Em san ha angkam tangan esa Israelsa teipsibiridala- Roma mo irik gin nikon dikim asa gwiswe sonen hapye?”

⁷ Ki zep ding gulzimki, “Ebe mae hap hom nëre mae mo Bianna golzim'ira- em dikim hamal hap anakan ëtawa gwen hapye, ‘Israel dekam sa ëzë-en gwer.’

⁸ Hwëna Alap sa ebe mae hap sosonna golz- imdi- zëre mo Enhona kim de ebon mae ing gwë'ankaye. Em dekam esa abe hap dena ol halada gwer- nonol tanganna Yerusalemk awe, hen awe de langna an san, hëndep Samaria, hëndep okama topse gwenna.”*

⁹ In kim ki zë kirekam tonbirida'anaka, Alap ki zep zëno mae mo nwenak zer ine halka. Hëndep butna ki zep zëno mae mo nwe nakon aning ta inehak.

¹⁰ Yesus in kim sewe se'anaka, zen nama ngli san ëkara gwe se'ak. Hwëna mumuk ennak zep zi darena baju ngap-ngap ala oson naban jo kë ine zaka. Zëno mae mo alp nakon yau'unka,

¹¹ ki zep zë enbiridaka, “Galileak de zi, em ba habe gulk sun ëkara gwe se'an? Yesussu in Desa

* **1:8 1:8** Mat. 28:19; Mrk. 16:15; Luk. 24:47-48

zer ine hannak kara la soner, Zen in kirekam
kara la sonenan, kirekam sa etan lwahal zala.”

Yudas mo weinak dep kim zini dam dasikke:

¹² Zaitun tra nabare kwatap tekna in zao lowe
he'ak, Yerusalem kon langana aha-ere kilometer
enkam. Zen kim kon etan Yerusalem san dep
lwanda halzak,

¹³ golak kim yaïng gwezak, ki zep gulk de
tekson san dep sesek gwek- men zëwe zëna
lowehe gwekke. Zëno mae mo bosem-sena:

Petrus, Yohanis,

Yakobus, Andreas,

Pilipus, Tomas,

Bartolomeus, Matius,

hen aha zini Yakobus- zen Alpeus mo tane,

hen Simon. Zen men zen nonol Israel dikim
Roma mo irik gin nikon ezë-en gwen hap
de easas gwennak ang gwekake.

Hen ahana, Yakobus mo tanena Yudas. *

¹⁴ In zen zë lowehe gwe'ak, we walya hen ki.
Ahana Yesus mo anena Maria. Yesus mo oso
walya hen zao lowe he'ak. Zen kitak aha-ere
enlala naban Alapsa nen sonebla tine gwe'ak.

¹⁵⁻¹⁹ ¹⁸Yudas in zen Yesussu zerguku, te-alana
mensa zëre mo syal karekna inkam nërblak,
dekam zep ngana zerka. Hwëna ngana iwe
zep karekkam zanka. Usis ahlena hëndep kitak
tangan teiswen nahlablak. ¹⁹Yerusalemk de
wenya kim tingan nasalblandak, zen dekam zep

* **1:13 1:13** Yakobus mo tanena Yudas, zen zen hom Yesussu
zerguku. In zen zerguku, zen aha zini Yudas- ëna Kariot wal.

hwëna ngana insa zëre mae mo olkam bose dak,
“Akeldama”kam. Zëno enlalana “Zi Kal Kama.”†

15In zen Yesussu de taibliblan wenya gul
de teksonnak ëtagal gwëk, beyana 120 enkam.
Petrus dekam zep zëno mae mo ngirin nikon
luweka, 16-17ki zep gubiridaka, “Aya-wal oso-
wal, eiwa Alap mo hamal hap de ola, zen aha-en
mae bëjen jowe srëm gwen. Zep Yudas Bak hap
dena mensa Alap mo Enhona hamal hap Daud
Bak hap golblaka, zen mes ki kirekam lwak. Sap
zen nëno mae mo apde syal bose- mensa Bian
hen dam tasiki, hwëna zen ki zep Yesussu de
balk tan hap zon guluda zaka.*

20 Daud Bak mensa buku Mazmuruk ahana
Yudas hap dena hamal hap ale gulku, zen a
kirekam moye:

‘Zëno gola dikire dan-en gwëk,

hen bap zen zë aha zi gwën.’

Hen etan anakan mas gulku,

‘Zëno syala dikire ahanik gulink.’*

21-22 Zep nen esa ahanaka zisi zëno weinak dep
dam lasıl, dekam eka etan ëdua-blas gwëk-
Jesus hup denaka ekakim anakan ol halada
gwëk, ‘Zen mes tin nikon etan ngaya gwëka.’
Hwëna anakare zisi nen dam tasin: Men zen
nonol lonesen nakon ang ta gwëkke, in kim
Yohanis Yesussu baptis taka, dekon Jesus mae
han nëbon mae ang ta gwëk, hëndep yakla in
dekam nëno mae mo ngirin klesnak zer ine

† **1:15-19 1:19** Mat. 27:3-10 Bosena “Zi Kal Kama” hap dena, emki
Mat. 27:8 mo otdë alenak hlaun. * **1:15-19 1:16-17** Mzm. 41:10;
55:13-15; Yoh. 13:18 * **1:20 1:20** Mzm. 69:26; 109:8

halka. Zen kire naka esa dam lasîl- men kiye hen nëna.”

²³ Dekam zep men zen zë tagal gwek zi darena dam nososuk. Ahana Matias. Aha zini Yusup. Zëno bosenana dan-ahan. Zen zep hen “Barsabas”kam ahaksa “Yustus”kum nen gweblak.

²⁴⁻²⁵ Dekam zep kitak Biansa nen soneblak, “Bian, Em tîngare zi mo enhona tawana. Yudas mes zëre mo syala hli yulku- dekam de song gwen hap, men kirekam Ena hamal hap dam tasîkîke. Zep abe mae hap Em zi darena an kon anakan dam tasizimdin, ‘An zen sa zëno weinak syal gwer.’ ”

²⁶ Kim ëgu sonesîk, ki zep dobe abu mo kim syal neibik. Matia'a zep dam dasîk.

2

Alap mo Enhona kim hatakake:

¹ Yahudi mo yakla yala Pentakostanak* kim zauk, dekam tîngare Yesussu de taîblîblan wenyana aha-erenak lowe he'ak.

² Mumuk ennak zep ngli nakore asese yala nasal gubluk. Gola men zëwe lowe he'ak, zao zep hëndep tîl zîka. Man zë wal-wale gweka.

³ Dekam zep zi mahal makare syauk hitîn beyam-byana hla nulidak. Syauknu in hëndep zëno mae mo nol bol tahannak zep mawa mo kim ëzauk ine gwe'anzak.

* **2:1 2:1** Paska hyanak yaklana 50kam naît gwîbîk, dekam zep Pentakostanak zauk gwek. Yahudi zini dekam gandum dansa de taran hyanak Alapsa man isrip-sri në gweblak. (Im. 23:15-21)

⁴ Alap mo Enhona dekam zep ing gwe hebiri-daka, dekam zep Alap zère onakore sostonkam owas ola donbi'ik- zère mae mo tame gun srëm olkam.*

⁵ Dekam Yahudi zini, dawemkam de Alapsa betek gwe-gweblan wenya, zen mes tîngare lang nakon yakla yala in hap Yerusalemk ëtagal gwesik.

⁶⁻¹¹ 9 Lang bosem-sena in dekore zi ëtagal gwek-

Partia, Media, Elam,
Mesopotamia, Kapadokia, Pontus, Asia,
10 Prigia, Pamfilia, Mesir,

hen langna Libia mo ë yala Kirene mo irik gin
ë-ë nakon,

hen ë yala Roma kon.

11a Ahakon hen lang tekna Kreta kon,
hen langna Arab kon.

Ahakon Yahudi mo ausu nakorena,
hen ahakon men zen aha zi ausu nakore zini
Yahudi hon bitî gwekke.

6 Zini in kim asese aukuna insa ësak, dekam zep anakare hap ëhlu-hluk gwezak, "An ba owas zë lwa'an?" Zen dekam zep auna ëhlozak: Sap zen zère mae mo ë-ë nakore olkam de ëtorannak Alap mo Enho nabare wenya insa sane dabi'inzak. 7 Ètenggwaran hap zep hëndep zënaka nenbiridak, "Zini an zen ëton'an, zen sap tîngan Galilea kore zi. 8 Nen hwëna ba habe nère mae mo olkam de tonbinnik sane labi'in? 11b Zen hwëna owas tangan hap am

* **2:4 2:4** Kis. 4:31; 10:44-46; 19:6; Mrk. 16:17

nëno mae mo olkam Alap mo owas syal gwe-gwibinni donbi'in!"

¹² Zen man tangan sërkam de tenggwanbiridan hap enlala nik topse neibirida'ak, "An ba hap ki zë lwa'an?"

¹³ Ahakon hwëna man swrë dabik. Man nen-biridak, "In ho mamaksa de mamkam otdebin hip ki ëgwër."

Petrus kim zi trana in hap srip gulsuzimkike:

¹⁴ Petrus ki zep seblaskam de wal bose wal zem in han golëluk taka, zëna ki zep ol mamkam zi trana insa tonbiridaka: "Aha lang nakore aya-wal oso-wal, hen tîngare Yerusalemk awe de lowehe gwen wenya, ëe anik srip gulsuzimk. Dawemkam ësane gwëk.

¹⁵ Zini an ho mamakna hom notdebir. Em bap kirekam kîl libir! Sap an nama kaknak- yakla nwena sembilannak. Kire jamnak ho mamakna hom notde gwibirin.

¹⁶ Hwëna an Alap mo ol ayang gul gwen zini Yoel Bak mo ol gu-gun sun ki lwanan. Zen a kirekam mo gu-gukuye:

¹⁷ 'Alap man gu-gubirida'ara,

"Aumwa hap de yaklanak, Ëe asa ëre mo Enhosa tîngare zi hip hlë ta sonezim.

Eno mae mo zi walasna hen wenam tol-tola hamal hap de olsa sa donbirida gwer.

Eno mae mo wal sei-siwiri nwena sa ëlirisin gwe-gwizim.

Hen eno mae mo bong-bongna abe hap dena eisirkim sa kara nul gwer.

18 Hen sap bose srēm wenyā men zen zi nik
ëbabu gwe-gwenan, Èe asa zëbe mae hap
hen ère mo Enhosa hlë ta sonezim-
sap wekam dena, hen sap zikim dena.
Zen hen dekam sa hamal hap de ola donbirida
gwer.

19 Èe asa owas-owassa syal gwe-gwibir-
nglinak hen kamanak, kalkam dena, syaukkum
dena, hen ahakon butkam denaka.

20 Yakla nwenā sa kawesik gwera,
hen benna zi kal mo kim sa kal-kal gwe-gwer.
Bian mo hatan yakla yala in de golek de
gwenkam, kirekam sa lwa gwer.

21 Dekam men zen de Biansa anakan daken-
bla'ak, 'Asa Emki ngaya tan,'
zen zen sa ëngaya gwer." ' '*

22 Petrus ki zep etan ayang gulzimki, "Israelk
de zi, asa sane lak. Ena tawana: Nazaret walya
Yesus hup Alap man owas-owasna syal gwe-
gwibir-blika- em dikim anakan tame tan hap,
'An Zen tangan- Alap zëre mo zer sonen Zi niye.'

23 Hwëna Alap, zëre mo hamal hap de enlala
gwibin sin ki kirekam ebe mae hap tapbla
tazimki. Hëndep em dekam zebe karek gol gwen
zi niban apdenak te-lidak sonnak de makan ta
irinkim lak.

24 Hwëna juwen zi mo langnak kim sap ati
gwe ineka, hwëna Alap dekon etan zeser soneka,
dekam zep etan luwen taka. Sap Alap mo Tanena
in, Zen bëjen hëndep denaban zëwe gwë gwen.

25 Yesus hup dena Daud Bak mes ki hen
anakarekam guku,

* 2:21 2:21 Yl. 2:28-32

‘Ëe ama Biansa anakan tame tak,
Zen sa asa zergwë gwera.
Zen man asa dam taha nakon zerzauk sone
gwe'ara,

ëe zep asa tatem zauk gwer.

²⁶ Ano enhona in zep sam gwesik gwenda,
hen mipkam tërkam asa Alapsa isrip-sri gwe-
gweblal.

Ëe hen ama ëre mo tim hip dena anakan taïbli
gwebla'an, “Zen sa ano timni tïn hyanak
ap ëse gulblula.”

²⁷ Sap asa men zao nër dwanu'ak, Alap, Em
molye zë asa da tasiki.

Ere mo lalak Zini ano timni zëwe molya batrek.

²⁸ Sap em mese ngaya gwen hap de orana abe
hap zertrëblaka.

Zep ëe kimë eno dang gwënnak hata'ak,
sërkam tangan asa isrip-sri gwe-gwer.’ ”*

²⁹ Petrus ki zep ayang gulzimki, “Aya-wal oso-
wal, ëe damnak emsa nëre mae mo auyanna
Daud Bak hap denaka gubirida'an: Zen mes tïlki,
ki zep nër dwanuk. Men zao nër dwanuk, zen
nama hëndep angkam nëre mae mo ngirïnnik
lwa'an. Zep Daud mo ola in, batren srëm hap
dena, zen zëre hap hom ki guku. Zen hwëna
Auyan-tane zem Yesus hup ki gu-guku.

³⁰ Daud in hen Alap mo olsa de ayang gul gwen
hap de zi, hen Alap mes ki desa anakan gu-guk
gweblaka, ‘Eno irik ginnï ere mo auyan-tane hap
asa golblal.’*

* **2:28 2:28** Mzm. 16:8-11 * **2:30 2:30** 2Sam. 7:12

³¹ Zen ngein sin dep nësa de गया tabin hip de Zi hip dena mes tame gulku, zep zëbe hap dena anakan hamal hap gu-guku, 'Alap molya Desa drë nwanunnak da tasiki, hen zëno timni molya zëwe batreblak.'

³² Zep eiwa mes tangan dam gwesinin: Yesus Zen Zen! Alap mes Desa tin nikon etan गया taka. Aena mesë kitak hla lak.

³³ Zen angkam Alap mo dam taha nakon teipsinkim nikin'ira, hen Alap mes zëre mo Enhona zëbe hap zerblaka. Zen in zep hen Desa abe mae hap namen an hlë ta sonezimmira- in kirekam ena asa kara labi'in hen sane labi'inye.

³⁴⁻³⁵ Sap Daud Bak zëna hom ngatan zi mo lang san dep sewe seka. Hwëna zen man Teipsin nika dan ake seka. Zep anakan guku, 'Bian Alap ano Teipsinni man gubluka, "Ère mo dam taha nakon emki nikirin- dekon de hen teipsinkim irik gin hip. Ki asa hwëna ebe hap de jal zini ere mo tana iltikinnik sisik gulin." '*

³⁶ Zen in zep, Israelk de zi, emki dam taha nakon de nikirin Zini insa tame tan. Yesussu, men Desa ena te-lidak sonnak makan la inkke, Zen Desa Alap teipsinkim drë neka. Zen in Zen- nësa de गया tabin hip de Zi niye!"

³⁷ Petrussu in kim kirekam sane da'ak, zëno ola in man tangan zëno mae mo enhonak tisik. Dekam zep Petrussu zëre mo wal bose walya in han dakensibiridak, "Aya-wal oso-wal, ëe ki basa asa syal eibir?- Alap dikim etan asa sam gwesibiridan hapye."

* 2:34-35 2:34-35 Mzm. 110:1

³⁸ Petrus ki zep ding gulzimki, “Em ëhalek! Dekam ëe asa emsa kitak Kristus Yesus mo bosekam baptis labir. Dekam sa Alap eno mae mo karek-karekna tap gulsuzimdi. Zen dekam sa hen zëre mo Enhona ebe mae hap hlë ta sonezimdi.

³⁹ Zëre mo Enhosa de hlë ta sonezimdin hip dena mensa Alap gu-gubiridaka, zen hwëna nëbe mae en hap hom. Hwëna tingan men desa Alap Kristussu de taïbliëlan hap dam tasibi'inka, zen hen zëbe mae hap- sap eno mae mo walas, aza-tane wal, hen sap langanak de zi ausu, hëndep lang topse gwennak dena.”

⁴⁰ Kirekam-kirekam ol zïm-zïmkïm zë ton-birida gwe'anka. Hen dekam de ëhalen hap anakan titi ta gwibi'inka, “Ëngaya gwen hap de ëdwam gwenna, karek-karek gulin hana gwen zi nikon emki ëwet so gwen.”

⁴¹ Men zen Petrus mo ola in kon ëhalek, desa dekam zep baptis dabik. Yaklana inkam in zen Yesussu daïbliëlak, beyana san ha tiga ribu enkam mes yap.

Yesussu de taïbliëlan wenya kim aha-ere enlalakam lowehe gwekke:

⁴² Men zen Yesussu daïbliëlak, dekam dua-blaskam de zini in mo tawa tabinnik isrip-sri naban ëtagal gwe-gwek. Zen gol-gol san aha-ere enlala naban hen tagal gwenda gwek- dekon de Alapsa abe ta gwen hap, hen Bian Yesussu de enlala gweëlan hap de rotisa twenblanda gwen hap, hen zep de anggursu otde gwibin hip.

⁴³ Dekam dua-blaskam de dam tasibin zini in owas-owasna beya tangankam syal neibirida

gwek, zep dekam kitak man dengguanbirida gwek.

⁴⁴ Zen kitak aha-erenak lowehe gwek, hen zère mae mo kire-kirena apdekam bi nèblanda gwek.

⁴⁵ Ahakon zère mae mo kamana hen kire-kirena te-ala hap lirak da gwibik. Te-alana desa tahalha wenya kip kap da gwizimk.

⁴⁶ Hen dekam Alap mo golak mwin-mwankam ètagal gwe-gwek- dekon de Alapsa gu sone gweblan hap. Zère mae mo gol-gol san hen apdekam isrip-sri naban tembane tanda gwek. Zèno mae mo enlalana dekam Alap en mo bosesa de

⁴⁷ teip gulsublun en hap lwa gwizimki. Dekam tüngare zini man sam neisibirida gwek. Hen Bian mwin-mwankam zini zèbon mae de bitì gwen hap mas-mas gul gweka- Zèna men desa èngaya gwen hap dam tasibirkike.*

3

Petrus ne Yohanis ne kim zi lekna dawem lakake:

¹ Aha yaklakam Petrus ne Yohanis ne hen man ang èka- men kirekam Yahudi zini ègwè gwenanke. Sap zen kam-en Alapsa nen sone gweblanan. Zen zep hen kam-en Alap mo gol san dep song èka- dekon de hen en soneblan hap.

² Nonol lilikinnì, bosena Nwe-Awesna, zèwe zi lekna yakla jamkam nènne gwezak- dekon de zini, men zen Alap mo golak bitì gwe-gwek, desa te-ala hap aberbe ta gwibin hip. Zini in jaha gweblannak ki hèndep lek gweka.

* 2:47 2:47 Kis. 4:32-35

³ Petrus ne Yohanis neka kim lîl zînnak ake guku, ki zep abe soka, “Ap tol te-alasa olbla.”

⁴ Ki zep zê karatda la'anka. Petrus zep hwëna gubluka, “Asa emki karatda son.”

⁵ Ki zep anakare enlala naban karatda so'anka, “Basa wêhë ap olbla'anka?”

⁶ Petrus ki zep etan gubluka, “Ano nik mo te-ala kasona hom tangan. Hwëna ëe ama emsa enbla'an: Nazaret walya Kristus Yesus mo bosekam em luwen hen song gwen.”

⁷ Ki zep Petrus dam taha nakon sap luwen tan hap mas gwebla'anka. Hwëna mumuk ennak zep zini in mo tanana hëndep dek dan naban soson nëblak.

⁸ Hetyak gwesîk kînkam zep luwesîk ane kînika. Ki zep hëndep Alap mo gol tekson san ërtîlki. Hwëna zini in nama ki isrip-sri hap hetyak-hetyak gwe naserankam tē nasen'anka-Alap mo bolesa de teip gulsublun naban.

⁹ Zi beyam-byana in zen Alapsa de gu soneblan hap teksonna iwe lowe he'ak, zen kim Alap mo bolesa de teip gulsublun naban de tē naserannak hla dak,

¹⁰ ki zep zê tame dak, “O an zi lekna men sake!- men zen mwin-mwankam nonol lîlikînnîk nîkin gwendake!” Zao zep sêrkam tangan dengguanbla'ak, “An banakan tangan ki dawem gwenda?!”

Petrus kim zi lekna insa de dawem tan hap dena srip gulsuzimkike:

¹¹ Zini in Alap mo golak de tekson-tekson san Petrus ne Yohanis neka ki babang son naban ang gwizim nisen gwe'anka- hëndep teipsîn zini

Salomo Swe mo teksonnak ertîlkî. Tingan men zen zê lowe he'ak dekam zep tenggwaran naban hlu-hluk gwezak.

¹² Petrus ki zep gubiridaka, "Israelk de zi, em basa lenggwanbir? Em san mae habe asa karatda labi'in?- 'Zini an zêre nik mo sostonkam ki dawem lala?' Ahaksa, san ha ema asa enlala eizim'in?- 'Zen Alap hon de tal eisîn zi dare. Zep dawem lala.'

¹³ Hwëna kirekam hom. Zen nêre mae mo auyan walya Abraham, Isak, hen Yakob mo Alap, Zen nêp syal gwibir-zimdi- nen dikim Yesus mo bosesa mam gun hup. Hwëna em Desa zi tan zi hibe nêr hom êrguzimk. Hêndep Pilatus mo ola ema blum ulblik- zen kim sap zeser sonen hap gublukaye.

¹⁴ Em karek gol gwen srêm enho lalak Zini Yesussu ema tan hap êrguk. Hwëna zi tan zini Barabas Baksa dikim zeser sonezimdin hibe Pilatussu asas lak.

¹⁵ Hwëna nêno mae mo êngaya gwen hap dena men zêno tahanak lwa'an, hwëna Desa ema lak. Hwëna Alap mes Desa tîn nikon etan ngaya taka. Êe mesê êre mae mo nwekam hla la gwek.

¹⁶ Zini an Yesus mo bosena kim salbiri, dekam zep taïblîblala. Hêndep dekam tangan zep dawem gwera- an kire naka ena hla lanan hen tame lananye.

¹⁷ "Hwëna aya-wal oso-wal, êe tawana: Em tame gun srêmkame kirekam syal eibik. Hen nêno mae mo nol-nola hom anakan tame nuk, 'Nen kire zisie karek la'an.'*

* **3:17 3:17** Luk. 23:34; 1Tim. 1:13

¹⁸ Hwëna orep Alap mo ol ayang gul gwen zini mes ki anakan ëgu gwek, 'Israelsa de ngaya tabin hip de Zini sa karek dal.' Zep Alap mo ola iwe dikim zaun hup, em mese kirekam tame gun srëmkam syal eibik.*

¹⁹ Zen in zep, em ëhalen, ki Alap osan lwan dahak. Zen dekam sa eno mae mo karek-karekna tap gulsuzimdi.

²⁰ Hen Alap dekam sa Yesus mo enhona hlë ta sone gwizimdi- dekam de eno mae mo enhosa tatete ta gwizimdin hipye. Hen Alap sa etan Yesusu nöp zer sonezimdi. Sap Zen Zen-Israelsa de ngaya tabin hip de Zini, Bian Alap mensa dam tasikiye.

²¹ Hwëna Zen ngatan zi mo langnak sa gwë gwera- hëndep Alap de tïngan oto gulsun hup de yaklanak kim de hata'ak, men kirekam Alap mo ol ayang gul gwen zini ëgu-guk gwekke.

²² Sap Musa man guku,

'Nëno mae mo Bian Alap sa ere mae onakon Ahanaka dam tasizimdi- men kirekam hen asa zëre mo olsa de ayang gul gwizimdin hip dam tasikike. Zëno ola kitak ësal gwek.

²³ Hwëna zini men zen de Desa nasalbla srëm gwe'ak, Alap sa desa zëre mo hlil irin nikon golëalsa sone gwera.*

²⁴ Musa en hom kirekam guku, hwëna kitak de ahakore Alap mo ol ayang gul gwen zini hen kirekam ëgu-guk gwek. Samuel Bak onakon ki lwasek. Zen an zen ki nër hom lwak, zen kitak zep denaka hamal hap nen gubirida gwek.

* **3:18 3:18** Mzm. 22:1-21; Yes. 53 * **3:23 3:23** Ul. 18:15,18-19

²⁵ Hen zëno mae mo ola man apde nêk- men kirekam Alap ola nëno mae mo auyan-aza naban hen ziaha-en gul gwekaye. Zen mes ki hëndep nër hom nëbon mae jowek- men kirekam Abrahamsa gu-gublukaye, 'Eno auyan nakon sa saltîlî- kîtak de okamanak de zi aususa de oto gulsun hup Denaye.'*

²⁶ Zen in zep nonol ebe mae hap zer sonezimki-ebe mae hap dikim dawemsa golzindin hip, hen emsa dikim ere mae mo karek gulin hala seran nakon halen tabin hip."

4

Petrus ne Yohanis neka kim Yahudi mo teipsîn sinode san dep deisya hakke:

¹ Petrus ne Yohanis ne in kim kirekam tawa labi'inka, ki zep hen Alap mo golak de syal tan zini, zëwe de jana nabare zi mo teipsînnî, hen Sadukikam de gubirida gwen zini yaïng gwezak.*

² Zen zep zë jal neizim'ik, sap zen man tawa labi'inka, "Nen tîn nîkon esa ëngaya gwer, sap Yesus ki nër hom tîn nîkon ngaya gweka."

³ Zao zep hëndep balk nosok, ki zep hëndep bwinak se nosoink- kaknak de hwëna taken-taken gwizindin hip. Sap dekam man kaw'e'ak.

⁴ Hwëna men zen zëno nik mo tawa labinni insa ësane gwek, dekam beya tangankam Yesussu etan daïblîblak. Dekam Yesussu de

* **3:25 3:25** Kej. 22:18 * **4:1 4:1** Sadukikam de gubiridan wenya, zen hen Yahudi mo aha hlikna- men zen anakan tawa da gwibikke, "Zini bëjen tîn nîkon ngaya gwen." (Kis. 23:6-8)

taïbliðlan wenya, zi ensa de aïtbinkim, san ha lima ribunak mes yap hatak.

⁵ Ka'ankam zep hwëna Yahudi mo teipsîn sinodenak dena Yerusalemk ëtagam gwëk. Teipsîn sinodenak dena in, zen ahakon Yahudi mo nolnolkam dena, bong-bongkam dena, hen Musa mo tütî tabin olsa de tawa ta gwibin wenya.

⁶ Alap mo golak de syal tan zi mo teipsînnî, Hanas Bak, man hen iye zemka tagal gulsuku-Kayafas, Yohanis, hen Aleksander maesa.

⁷ Ki zep hwëna Petrus ne Yohanis neka de teisya halzan hap nenbiridak. Zao zep taken-taken nei gwizim'ik, "Em nara mo bosekam hen nara mo sosonkame zi lekna ansa dawem lala?"

⁸ Petrussu ki zep Alap mo Enhona ing gwe heblaka. Zen zep ding gulzimki, "Ano mae mo teipsîn-teipsînnî hen bong-bongkam dena,

⁹ zi lekna ansaë mo kwasang ëblalke, em in zebe namen asa taken-taken eizim'in, 'Em banakane dawem lala?'

¹⁰ Angkam desaë ebe mae hap srip gulsuzim'in- hëndep kitak Israelk de lowe gwen wenya kip: Zen Nazaret walya Kristus Yesus mo sosonkam dawem gwera- mensa ena te-lidak sonnâk makan la inkke. Hwëna Alap mes Desa tîn nîkon etan ngaya taka. Zen in zep tangan zini an zëno sosonkam dawem gwera.

¹¹ Yesus Zen Zen- ngîrîn bol Tenyaye, men kirekam Alap mo olak lwakke, 'Gol tenya men desa em gol tauk gwen wenya baes eibik,

hwëna Bian Alap zep desa bolak ik gîlkî.'*

* 4:11 4:11 Mzm. 118:22

12 Zen Zëbon en onakon esa ëngaya gwer. Sap Alap hom aha zisi dam tasi'ira- zëno bosekam de okamanak de zi ëngaya gwen hap denaye.”*

13 Kim zë nakek, ki zep zë tame nosok, “Zi darena an totore zi. Zen hom sekola ëka.” Hwëna zen mae hap denggwanzim'ik, “Zen udobe naban aïsîl ë'ara.” Dekam zep zë tame nosok, “O an Yesus mae han zen am apdenak ëtë gwëk.”

14 Hwëna zini in desa dawem laka, depan zë apdekam ërzau'unka. Zep ding nulzim srëm gwëk.

15 Ki zep ë nakon de eissîli boran hap nenzimk-dekam de zë-en olsa aha-en gun hup.

16 Ki zep zë zënaka dakensibiridak, “Nen banakan esa zi darena in eizim? Sap tîngare Yerusalemk de zini mes zëno nik mo sërkam de owas syal gwibinni insa ëtawa gwëndal. Hen nen banakan molye anakan ulsuk, ‘Owasna in hom jowëk.’

17 Hwëna dekam de langa san gol haladan srëm hap, nen esa jalse eizim: Zen bap zen etan zëno bosekam tawa la gwibin.”

18 Ki zep etan lilzîn hap nenzimk. Zao zep jalse neizimk, “Etan bahem Yesus hup dena lonbirida nasen gwen, hen zëno bosekam bahem tawa la gwibin.”

19 Hwëna Petrus ne Yohanis ne ki zep ding ulzimki, “Emki dam gulsun: San ha dawemna ëe asa eno mae mo dwam gwibin sin ang ër? San ha Alap mo dwam gwibin sin asa?

* 4:12 4:12 Yoh. 14:6; 1Tim. 2:5

²⁰ Sap in desaë Yesus hon sane ë gwek hen kara landa gwek, ëe molyë desa lonbirida srëm gwegwek.”

²¹ Kim zë etan anakan jalse neizimk, “Em de etan kirekam lonbirida naserankam, ki asa emsa karek osol,” ki zep wet oson hap nenzimk. Zen mae hap kirekam nenzimk: Zen hom dam nulsuk, “Kirekam esa karek osol.” Sap tingare zini zëno nik mo owas syal gwibinni in hap man Alap mo bosena teip nulsublu'ak.

²² Sap zi lekna insa dawem laka, tahunna mes 40kam tamanblak.

Yesussu de taïblïblan wenya kim Alapsa nen soneblakke:

²³ Petrus ne Yohanis neka kim tapbla nosok, dekam zep wal bose wal zebon osan dep ola halka. Zao zep lonbiridaka- in desa jalse neizimkye.

²⁴ Zen kim ësak, dekam zep apdekam enlala zon tasïblïn naban Alapsa anakan nen soneblak, “Bian, Em ano mae mo teipsïnnï. Nglïna, kamana, hen hina Eme yang tabirki, hen tingare kirekam-kirekamna.*

²⁵ Orep ano mae mo auyanna Daud, men zen ere mo ola ayang gul gwekake, zëbon ere mo Enhona man ing gwe heka, dekam zep anakan ayang gulzimki,
'Zen ba hap waba hap Alapsa de jal gweblan hap ëïlman gwe-gwenan,
hen zi trana ba hap zereijan hap kalang në gweblanan?

* 4:24 4:24 Mzm. 146:6

26 Okamanak de teipsîn-teipsîn wenya zen olsa aha-en nul gwe'an, hen mam-mam wenya man ëtagal gwe-gwe'an-Bian, Ere han hen ere mo dam tasîn Zini in han dikim ziejjan hap.'*

27 Zen eiwa mes ki kirekam nëno mae mo ngirînnik lwak! Sap Herodes ne Pontius Pilatus ne ëna awe mes Yahudi srëm zi niban hen Yahudi zi niban ola iaha-en ulki- dekam de ere mo dam tasîn lalak Zini Yesussu tan hapye.

28 Hwëna zen dekam ere mo dwam gwibin sin ki syal neibik- men kirekam ena hamal hap kalang gwe gukuke.

29 Zep Bian, emki enlala gwibin- insa anakan asa nenbiridalke, 'Ëe asa emsa karek labir- em de zëno bosekam tawa tabinkimye.' Hwëna sosonna E-en esa ki abe mae hap gol gwizimdi- ëe dikim ere mo olsa udobe naban tonbirida gwen hapye.

30 Zep Emki ere mo dam tasîn lalak Zini Yesus mo bosekam zi sang-sangsa dawem ta gwibin, hen owas-owassa syal gwe-gwibir-zimdin- dekam deka tîngan daïblihlak."

31 Kim nen sonesïblik, Alap ki zep gola men zao tagal gwek ëwak taka. Zëre mo Enhona dekam zep ing gwe hebiridaka. Zen dekam zep udobe naban Yesus hup de Alap mo ola donbirida gwek.

Zëre mae mo kire-kirena kim apdekam bi nëblanda gwe'akke:

32 Tîngare Yesussu de taïbliBlan wenya dekam enlala aha-erekam lowehe gwek, hen enho aha-enkam. Zen hom zëre mae mo kire-kirena

* 4:26 4:26 Mzm. 2:1-2

zëre en hap inik nëblanda gwëk, hwëna kîtak apdekam bi nëblanda gwëk.*

³³ Dua-blaskam de dam tasibin zinik dekam zep sosonna mam gwizimk- zen dikim anakan gol halada gwen hap, “Yesus mes etan tîn nikon ngaya gwëka.” Alap mo kwasang-kwasangna dekam kîtak zëbon mae onak lwa gwizim'ik.

³⁴ Dekam Yesussu de taïbliBlan wënya hom mae ëtahalha gwe-gwe'ak, sap dekam zini zëre mae mo kamasa ahaksa gol maesa te-ala hap lirak da gwibi'ik.

³⁵ Te-alana desa zep dua-blaskam de wënya in hap kap da gwizimzik. Zen desa zep hwëna tahalha wënya kip kae nëblanda gwizimk.

³⁶⁻³⁷ Dekam zep hen lang tekna Siprus kore zini, Yusup, ngasa te-ala hap lirak taka. Te-alana desa zep kîtak dua-blaskam de wënya in hap zerzim zika. Zini in Lewi Bak mo ausu nakorena. Dua-blaskam de wënya in man hen desa bose dak Barnabaskam. Bosenana in mo enlalana, “Zi mo enlalasa de tatete ta gwizimdin hip de zi.”

5

Ananias ne Sapira ne kim Alap mo Enhona boton lakke:

¹ Ahana hen zini ki, bosena Ananias Bak. We zem bosena Sapira. Zen hen kamasa te-ala hap lirak uk.

² Hwëna zen man te-alana zëre nikip hlî lasîk. Aha hlîk en naka zep Ananias dua-blaskam de wënya kip anakare ola ban zerzimki, “An

* **4:32 4:32** Kis. 2:44-47

tünganë ep zezim'in." Hwëna we zeban mes kirekam de ahap labin hip ola aha-en uk.

³ Ki zep Petrus gubluka, "Ananias, em bap ere mo enhonak dowal mo kigisa kara ta'ara? Em zebe Alap mo Enhona boton tanda. Te-alana an erep ema hli tasili.

⁴ Kamana in lirak gun srëmnak, zen dwan ere nik mo denakake. Hen kime lirak gulku, te-alana zen dwan hen ere nik mo denakake. Diki emaka asa gubiridala, 'Ee aha hlik en tolakaë golzim'in.' Hwëna em an asa en home boton tabirida. Hwëna Alapsae boton tanda!"

⁵ Ananias kim sane ta'anka, ki zep zë hëndep tokna zanka. Kitak men zen ësak, dekam zep sërkam ääiri'ak.

⁶ Wal sei-siwiri ki zep yaing gwezak- tok naka de tahalehan hap. Kire naka zep drë nwanun hap nërhak.

⁷ Yakla nwena san ha dan-ahan damank, ki zep hwëna we zem hatazak. Zen hom tame gu'uk- in zen ki zi zebon lwakye.

⁸ Petrus ki zep takensibirki, "Emki asa gublun: San ha eiwa te-alana an zen en?"

Ki zep ding gulbluk, "In eiwa, zen en."

⁹ Petrus dekam zep ding gulbirki, "Em bap ola aha-en ulki- Alap mo Enhosa dikim akasiblin hapye! Emki tana sasak-sasaksa sane gwe gun. Zini men zen eno zi mo tokna nër dwanunan, zen lwanda ha'anzal. Zen hen kirekam sa eno tokna nolwet sol!"

¹⁰ Zen hen mumuk ennak zep tokna zank. Wal sei-siwiri in kim yaing gwe'anzak, ki zep zë we

zik mo tokna hla nulzik. Desa ki zep hen zi zik mo alp nakon de lo nwanun hap nol inehak.

¹¹ Dekam tangan tîngare Yesussu de taïbliıblan wenya hen tîngan men zen ësak dawemkam tangan äairi'ak.

Dua-blaskam de dam tasibin wenya kim zini beyakam dawem da gwibikke:

¹² Dua-blaskam de dam tasibin wenya dekam zep owas-owasna beyakam zi trana in mo ngirînnik syal nei gwibik. Yesussu de taïbliıblan wenya in dekam man Alap mo golak ëtagal gwe-gwek- Salomo Bak mo teksonnak.

¹³ Yesussu de taïbliıblan srêm wenya, zen hom zë ëgolek de gwe-gwek. Zen man naïribirida gwek, hwëna man tangan hen dawemkam blikip neisibirida gwek.

¹⁴ Hwëna zao kim lwa se'ak, zao zep etan Yesussu de taïbliıblankam ëmas-mas gwe zahe'ak- sap zi, sap we.

¹⁵ Hëndep dekam zep zi sang-sangna ora san zato naban hen deyol dëre naban kang nul zahe gwek. Man ëenlala gwe-gwek, "Petrus de desan taman zankam, zëno au-au en mae nik de kwë tabir zinkam, zen dekam sa ëdawem gwer."

¹⁶ Zini beyam-bya tangan nik Yerusalem mo golek de ë-ë nakon zi sang-sangna kap nulhal gwezak- hen dowal de tilbiridan mae naka. Zen dekam zep kitak ëdawem gwe-gwek.

Dua-blaskam de dam tasibin wenyaka kim karek da gwibikke:

¹⁷ Alap mo golak de syal tan zi mo teipsînni dekam zep wal bose wal zeban zihusus

gwibirida'anka. Zen kitak Saduki hon de bitı gwen wenya. Zen mae hap zihusus gwibirida'anka: "Abon mae onakon kim hwëna beyakam wet so gwe'an."

¹⁸ Dekam zep dua-blaskam de dam tasibin wenya insa dahyok. Ki zep bwinak yal nulnek.

¹⁹ Hwëna kam zep Alap mo dam taha nakore zi lılıkinni talusuzim niraka. Desan zep golëwet so gweka.

²⁰ Man zë gubiridaka, "Em sek gwen. Alap mo gol teksonnak ëzauk. Dekon ëngaya gwen hap de ola insa kitak lonbiridak."

²¹ Kim litik, kirekam zep ki hëndep syal neibik.

Alap mo golak de syal tan zi mo teipsinni dekam zep hen wal bose wal zeban Alap mo gola iwe aha teksonnak golëyaing gwe zaka. Dekon zep Yahudi mo teipsin sinodenak dena nen sonebiridak- hëndep tingan. Zen kim yaing gwezak, dekam zep Alap mo golak de jana nabare zini nenbiridak- bwinak de zini insa de kap gul halzan hap.

²² Zen kim bwinak yaing gwek, hwëna hom zë hla nulidak. Kim lwan dahak, ki zep nenbiridak,

²³ "Ëe kimë zë yaing gwenal, dekam lılıkinni kitak tayalsibiri danna. Hen lılıkın kara tabin hip dena, zao ëzaun dasan. Hwëna kimë lalusundal, ëe homë mae zë zini hla lal!"

²⁴ Kirekam kim nenbiridazak, dekam zep jana nabare zi mo mamna hen Alap mo golak de syal tan zi mo mam-mamna in enlalana anakare hap ëtopse gwe'ak, "An ki banarekam sa lwal?"

²⁵ Hwëna ki zep zë zini gubirida zaka, "Emki ësan! Em mensa zini bwinak yal ulnek, zen

angkam Alap mo gola an mo aha teksonnak zi beyam-byasa tawa dabi'in!"

²⁶ Jana nabare zi mo mamna in dekam zep desan dep golësek gweka- etan de zitahyo halzan hap. Hwëna sam-sam enkam kwang nulida halzak- mae hap, "Nene jala ban kwang ulida ha'ak, ki zi trana an sa nësa kasokam mos-mos da gubir."

²⁷ Ki zep etan nolëbiti gwezak- dekam de Alap mo golak de syal tan zi mo teipsinni in taken-taken gwibiridan hap, tingare teipsin-teipsin zi mo nwenak.

²⁸ Zen man gubiridaka, "Ëe dwan mes-am ol drakkam emsa anakan jalse eibiridak, 'Em bahem zini in mo bosekam tawa ta gwibin.' Hwëna em mese kitak de Yerusalemk de zini tawa la gwibik. Hen em dekam ema ëkalang gwe'an- Yesussu de tan jal hap de zen hwëna asa tamerazan hap!"*

²⁹ Petrus ki zep wal bose wal zeban ziding gulku, "Nen diki Alap ensa nen betek gweblan. Zi bosyansa bap nen!

³⁰ Nëno mae mo auyan-aza mo Alap, Zen mes Yesussu tin nikon ngaya taka- mensa ena te-lidak sonnak makan la inkke.

³¹ Hwëna Alap mes Desa zëre mo dam taha nakon de teipsin hip drëne seka- dekon de irik gin hip hen ngaya tabin hip, hen Israelk de zisi dikim halen ora san dep golëwet so gwen hap, hen zëno mae mo karek-kareksa dikim tap gulsuk gwizimdin hip.

* 5:28 5:28 Kis. 4:18; Mat. 27:25

³² Asa hen mes ki dam tasibirki- dekam de ola insa gol halada gwen hap. Hen owas-owasna mensa Alap mo Enhona abe mae hap gol gwizimnira, zen ola insa dikim eiwa gul gwen hap. Zep zini men zen Zënaka betek në gwebla'an, zêbe mae hap angkam man Alap zêre mo Enhona zer gwizim'ira."

³³ Kirekam kim Petrusu nasalblak, dekam zep ëjal gwe'ak, hëndep tameran hap zep enlala neibirida'ak.

³⁴ Hwëna Farisi walya bosena Gamaliel Bak zao hen gwë'anaka. Zen Musa mo titi tabin olsa de tawa ta gwibin hip de zi, hen desa zini man blikip neisik gweblak. Zen ki zep luweka, ki zep gubiridaka- dua-blaskam de wenya insa de ë nakon golëeissin dalaboran hap.

³⁵ Ki zep gubiridaka, "Israel mo ausu nakore zi, dawem enkam emki anakan ëenlala gwen, 'Kirekam asa eibiridal.'

³⁶ Sap orep zini bosena Teyudas, zen man zënaka gu gweblaka, 'Ëe mamna,' dekam zep zini 400 enkam ang nëblak. Hwëna kim dak, dekam zep zëbon de ang ta gwen wenya in sekwak gwëk, hëndep dekon etan banakan mae hom lwak.

³⁷ Zëno hyanak kim sensus nuk, dekam etan Galilea walya Yudas man golëilman gwëka. Hwëna kim hen dak, zëbon de ang ta gwen wenya dekam zep hen sekwak gwëk.

³⁸ Zen in zep, angkam an zen ki lwa'an, ëe ama emsa titi tabi'in: Bahem banakan mae gweibiridan. Nwe enkam emki kara tabin. Sap zëno mae mo syala hen tawa tabinni, zi mo

enlala san de lwa'ak, sa topse gwizim.

³⁹ Hwëna Alap mo enlala gwibin sin diki syal ta'ak, esa topse eibiridal. Nene hwëna lamera'ak, ki hwëna sa nwe-mase gwer- san de Alap han de zerîlman gwenna kiye.”

Zëno ol san zep ang tak.

⁴⁰ Ki zep etan dua-blaskam de wenya insa de golëbitî gwezan hap nenbiridak. Zao zep dangolebik. Ki zep nenbiridak, “Dekam sek gwek. Hwëna Yesus mo bosekam bahem etan tawa ta gwibin.”

⁴¹ Zen hwëna isrip-sri naban zep kon sek gwek. Sap Alap mes desa anakan gubiridaka, “Zen mes ëdakastîk- Yesus mo bose hap de kareksa goltowen hapye.”*

⁴² Zen hwëna hom nolzausuk- anakarekam de tawa ta gwibin niye, “Yesus Zen Zen- nësa de ngaya tabin hip de Zi niye, mensa Alap gu- guk gwekaye.” Zen yakla jamkam Alap mo gol teksonnak hen zi mo gol-gol san donbirida gwek.

6

Kristen zi mo tahasa de trî so gwizimdin hip kim zini tuju enkam dam dasibikke:

¹ Dekon kim lwa se'ak, Yesussu de taïblîblan wenya dekam zep ëbeya gwe song gwe'ak. Dekam Yahudi zi ausu nakore zini men zen Yunani zi mo langnak de lowehe gwenkam Ibrani ola eititi neibik, zen man jakal neibiridak- men zen nama Ibrani olkam don gwibikye. Mae hap jakal neibiridak, “Em Ibrani ol tawa

* 5:41 5:41 Mat. 5:10-12; Yak. 1:2; 1Ptr. 4:13

wenya ano mae mo we sem-semna ema ti kul sonenda gwe'an- tembanena in kim kae eibirida gwenanye.”

² Dekam zep dua-blaskam de zini in tagal nulsuk, ki zep zē nenbiridak, “Aya-wal oso-wal, ëe de Alap mo olsa de tawa tabinsi golzausun hup hom dakasti'in- dekam de hwëna tembanesa kae gwibirida gwen hapye.

³ Diki dawemna zisi emki ere mae mo ngirîn nikon tuju enkam dam tasibin- ere mae mo anakan de tame tabin nika, ‘An enlala blala hen Alap mo Enhona ki zëbon mae onak lwa'ara.’ Zëbe mae hap aka syala insa wei kul sonezimk,

⁴ ëe akakim aha syalak ëhir-hir gwe srëm gwe-gwek. Hwëna ëe dekam anakare enlala en naban asa lowehe gwer: Biansa asa en sonebla tine gwer, hen ëngaya gwen hap de olsa asa tawa labir tine gwer.”

⁵ Tingan desan zep ki ang tak. Dekam zep zini dam dasibik.

Ahana Stepanus. Zen dawemkam de Yesussu taïbliëlan tanganna, hen Alap mo Enhona mes dawemkam ing gwe heblaka.

Ahana Pilipus, Prokorus, Nikanol,

Timon, Parmenas,

hen Antiokia walya Nikolas. Zen nër hom Yahudi hon til zika, hwëna dekam zep nabakam Yesussu taïbliëlaka.

⁶ Tujukam de zini insa kim dua-blaskam de zini in hap nolëtreizimk, dekam zep Alapsa zëbe mae hap taha tehabirida inen naban abe dak.

⁷ Dekam zep hëndep Yesus hup de Alap mo ola Israelk nollanga gwesikhal song gwek. Hen

Yerusalemk dekam zep nabakam Yesussu de taïblïblankam ëmas-mas gwe-gwek. Hen Alap mo golak de syal tan zini dekam zep hen beya tangankam Yesussu daïblïblak.

Stepanussu kim balk dakke:

⁸ Dekam Alap Stepanus hup sosonna hen kwasang-kwasangna mam tangankam gol gwe-blaka. Zen in zep owas-owasna zi tra mo nwenak syal gwe-gwibirki.

⁹ Hwëna Yahudi mo aha but srëm golak de wenyik zep husus nëbla'ak. In zen husus nëbla'ak, zen men zen aha lang nakon Yerusalemk yaïng gwe zakke- ëna Kirene kon, Aleksandria kon, langna Kilikia kon, hen Asia kon. Zëno mae mo but srëm gola, bosena, “zi mo tana ïltikïnnïk de teinikirin srëm zi mo dena.” * Zini in man Stepanus hun nërol tetek gwe'ak,

¹⁰ hwëna zen bëjen zëno ola gulsublun. Sap Alap mo Enhona man zëbe hap enlala blala ing ta sone gweblaka.*

¹¹ In zep zen aha zi hip te-alasa nolzimk-dekam de zen boton ol blo-bloka Stepanussu anakan zergun hup, “Ëe ama asalblak. Zen man Musa mo titi tabin ola ban Alap han lamang soka.”

¹² Zen kire olkam zep Yahudi zi mo nol-nolik mo enlalana ben-ben dazim'ik- hen Musa mo titi tabin olsa de tawa ta gwibin zi mo, hen zi tra

* **6:9 6:9** Kirekam de but srëm gola insa bose gunkum, “zi mo tana ïltikïnnïk de teinikirin srëm zi mo dena,” dam gulsunnu, zini in nër hom zi mo tana ïltikïnnïk de babu gwen nakon wet so gwek. * **6:10 6:10** Luk. 21:15

mo enlala naye. Dekam zep hëndep Stepanussu balk da halzak- Yahudi mo teipsîn sinodenak de zertrên hapye.

¹³ Zen hen man klak tan zini insa kwang nulida halzak. Zen zep ëguk, “Zini an Alap mo gol dawemna an han Musa mo tîti tabin ola ban man lamang so gwenda.

¹⁴ Ëe ama anakan de torannak asalblak, ‘Nazaret walya Yesus, zen sa Alap mo gola ansa dri yulsu zula. Hen Alap hap de syala mensa Musa nêp hli yulzimki, desa sa kitak wet gulsulu.’ ”

¹⁵ Tîngan in zen teipsîn sinodenak teinikin'ik, Stepanussu man karatda da'ak. Zëno nwe-masena dekam man liwe heblaka- san de Alap mo dam taha nakore zi mo nwe-masena kiye.

7

Stepanus kim sap zëre mo timni golsriwekake:

¹ Alap mo golak de syal tan zi mo teipsînnî dekam zep takensîblika, “In san eiwa denaka ki ëtonnan?”

² Stepanus ki zep ding gulku, “Aya-wal oso-wal hen biankam dena, emki asa sane tan. Nëno mae mo auyanna Abraham kim nama Mesopotamia mo langnak gwë'ankake, zen kim Haran san dep al gwe srêm gwe'anka, dekam Teipsîn Zini Alap man Zënaka zertrëblaka.

³ Ki zep zë gubluka, ‘Em ere mo langna hen ere korena hli yuluda. Langna men desaë ep goltrëbla'ak, desan dep al gwe.’*

* 7:3 7:3 Kej. 12:1

4 “Abraham dekam zep langna Kasdim kon Haran san dep al gweka. Bi zem kim tîlkî, Alap dekam zep etan langna awe dep zer sone zaka.*

5 Dekam Alap hom mae kama maena Abraham de desa bi gwîbin hip golblaka, hwëna sap'nen gu-guk gweblaka, ‘Langna an eno auyan-aza sa bi neibir.’ Hwëna Abraham dekam hom walas gwe'anka.*

6 Zen man hen hamal hap gubluka, ‘Eno auyan-azana sa zi mo lang san ëal tal. Zëwe de zini sa desa tahunna empat-ratus enkam jap nul sonenda gwer hen karek da gwibir.

7 Hwëna hyanak, Ëe asa zëwe de zisi karek tabir. Dekam sa eno auyan-azana langna in kon wet so gwer. Dekam sa hwëna langna awe Asa betek nê gweblal, hen otweransa sa abe hap tru dasîk gweblal.’*

8 Dekam kim Alap Abraham hap ol gu-gublun yala insa golblaka, dekam zep Abraham han ola zeraha-en gulku,

‘Em de ola an san ang gwen hap, em ere mo auyan-tane walya ban to mipna ziblom tasîk gwibir.’

Ki zep hwëna Abraham Isaksa wë taka. Ming-guna kim aha-en tamank, dekam zep to mipna blaonsubluka. Etan Isak Yakobsa wë taka, hen Yakob dua-blas enkam wei-wik gulku- nëno mae mo zi ausu mo auyansa.*

* 7:4 7:4 Kej. 11:31; 12:4 * 7:5 7:5 Kej. 12:7; 13:15; 15:18; 17:8

* 7:7 7:7 Kej. 15:13-14; Kel. 3:12 * 7:8 7:8 Kej. 17:9-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18

9 “Hwëna Yakob mo walasna in oso zem Yusupsu man husus nëblak. Desa zep zi mo tana iltikinnik de babu gwe-gwen hap Mesir hip te-alakam neirzimk. Hwëna Alap man zë kara ta gweka.

10 Zen zep jalom ëk tihî nakon zeser sone gweka, hen enlala blalsa zer gweblaka, hen Mesirk de teipsîn zi mo nwenak dikim dawem gwen hap dena zep golblaka. Hëndep teipsîn zini in dekam zep zëno alp nakon de hen teipsîn hîp gubluka. *

11 “Hwëna dekam zep usak yala tîngare Mesir mo langnak hen Kanaank awe hatak. Dekam zep karekkam ëtahalha gwek. Nëno mae mo auyanna dekam hen usak naban lowehe gwek.

12 Yakob kim salka, ‘Mesirk gandumnu ki,’ dekam zep walas zemka lup gul soneka- dekam de zëwe te-alakam lop tan hap.*

13 Etan kim tap gweka, dekam zep etan lup gul soneka. Hwëna dekam zep Yusup gubiridaka, ‘Ëë an zen- Yusupye.’ Mesirk de teipsîn zini in dekam zep tawa gwibiridaka, ‘Hare an Yusup mo iye sake.’

14 Yusup dekam zep bi zemka gu soneblaka-we wal walas naban de kitak zëre osan dep al tazan hap. Dekam beyana 75 enkam zep al tak.*

15 Yakob Mesirk zep tilki. Hen nëno mae mo orep de auyan-azana zao zep juwe gwek- hen sap Yusup zëna.

* **7:10 7:10** Kej. 37:11; 37:28; 39:2; 39:21-23; 41:37-44; Mzm. 105:20-22 * **7:12 7:12** Kej. 41:54; 42:1-5 * **7:14 7:14** Kej. 45:1-18; 46:1-7; 46:27; 49:33

16 Zëno mae mo tok-tokna man etan Sikem san dep nolêlwandahal gwezak- zëwe de lo tasik gwibin hip, men zao hen Abraham zënaka lo dasikke, zëna men desa ngana Sikemk walya Hemor Bak mo auyan-tane walyak te-alakam zerkake.*

17 “Abrahamsa mensa Alap gu-guk gweblaka-zao de zaun hup kim golek de gwe'ak, dekam nëno mae mo auyan-azana mes tangan Mesirk ëbeya gwek.*

18 Dekam hwëna Mesirk aha zi teipsinkim irik gilki- Yusupsu de tame tan srëm nik.*

19 Zen nëno mae mo auyan-azasa yane-ne ta gwibirki hen jap gul sonenda gweka, hëndep wal baizîlsî de honak yal gulne gwen hap tik-tik ta gwibirki.*

20 “Musasa dekam zep hen jaha gwek. Hwëna an-bi zem man tame lak, ‘An totore walassa hom.’ Zen zep golak dan-ahare ben enkam tol ërgwëk.

21 Embwan naban kim hëndep honak tak laink, hwëna teipsin zini in mo wenam zep zer inek. Zen zep zëre mo walas makan hanan tak.*

22 Mesir zëre mae mo enlala blalkam zep tawa dak. Zëno syala hen ol toranna dekam zep sosen gweblak.

23 “Musa mo tahunna kim empat-pulukam altîlsîblik, dekam zep enlala gweka, ‘Ëe anik ëre kore naka hlauludak.’

* 7:16 7:16 Kej. 23:3-16; 50:7-13; Yos. 24:32 * 7:17 7:17 Kis. 7:7 * 7:18 7:18 Kel. 1:7-8 * 7:19 7:19 Kel. 1:10-22 * 7:21 7:21 Kel. 2:1-10; Ibr. 11:23-26

²⁴ Zen kim hlauluda'anka, dekam zep hwëna Mesir walya Yahudi walsya de tangolennak hla ta'anka. Dekam zep hwëna Yahudi bose zem insa de sap zerzaunnuk Mesir walya insa mos ta guku.

²⁵ Musa dekam man tim gu'unka, 'Are korena sa asa anakan tame dal, "Alap an desa dam tasi'ira- nësa dikim gwis gwe sonen hapye.'" Hwëna zen hom kirekam tame dak.

²⁶ Ka'ankam, ki zep etan Yahudi bose zemka ake'anka. Man tobe ë'anka. Ki zep sap anakare ola ban kles so'anka, 'Em an Yahudi bose omkake! Em ba habe enaka karek oso'ara?'

²⁷ "Hwëna men zen wal bose zem insa lek-lek ta'anka, zen zep Musasa anakare ola ban ata taka,

'Emsa nara teipsin hip gubluka- dekam de darak gwen zisi klis gul gwen hapye?

²⁸ Em san asa de tan habe hen dwam gwebla'ara- men kirekame Mesir walya ir takake?'

²⁹ Musa kim kirekam salblaka, dekam zep enlala gweka, 'O ano zi tanna in mes-am tingan ëtawa gwendal,' dekam zep langna Midian san dep heya gweka. Zao zep zi mo langnak gwë gweka. Walasna zao zep dan wë soka.*

³⁰ "Zao kim tahunna empat-pulukam taman-blak, Alap mo dam taha nakore zini ki zep zi srëm langnak Musa hap zënaka zertrëblaka-kwatapna Sinai golek denak. Man zë nwe-mase gweka- syauk nubare te tyum-tyumnu kiye.

³¹ Kim syauknu insa hlaul seka, ki zep tengganwanbi'inka. Dekam zep golek kon de hlaun hup

* 7:29 7:29 Kel. 2:11-15; 2:21-22; 18:3-4

song gwe'anka. Hwëna dekam zep Bian mo ola anakan salka,

³² 'Ëe an eno auyan wal mo Alap- Abraham, Isak, hen Yakob mo Alap.'

Musa dekam zep aïrîn hip yal-yal gwe'anka, hen desan de kara gwen hap man aïrî'anka.

³³ "Dekam zep Bian etan gubluka, 'Sepatuna alsîk, sap kamana an zaoe zau'ura ëre en hap dena.

³⁴ Ano zi bi gwibiridanna, mensa Mesir karekkam jap nul sonenda gwe'an, mesë hlauludak. Hen zëno mae mo ësöl-söl gwe-gwenna mesë sane gwëk. An zebë dekam de hîl tî sonebin hip ati gwenanzal. Zep angkam Ëe ama etan Mesir sin dep emsa zer sone'an.'

³⁵ Musa in men desa nonol anakare ola ban baes nëblakke, 'Emsa nara teipsîn hip gubluka-dekam de darak gwen zisi klis gul gwen hapye?' Hwëna Alap Zen desa zer soneka- zen de teipsîn hip, hen zen de zëre mo bi gwibiridan zini in sa hîl tî sonebin hipye. Hen Alap mo dam taha nakore zini men zen syauk nubare te makan zënaka zertrëblaka, zen hen man mas gwe-gweblaka.*

³⁶ Musa dekam zep Mesir kon gwiswe soneka. Dekam de taïbliblan hap owas-owassa syal gwe-gwibir-zimki- nonol Mesirk, hi bosena Kal-kalak, hen sasa langnak kim empat-pulu tahunkam golëlowehe gwëkake.

³⁷ Zen Israel Bak mo ausu nakore zini in sa hamal hap anakan gu-gubiridaka, 'Alap sa ahanaka

* 7:35 7:35 Kel. 3:1-10; 2:14

ere mae mo ausu nakon dam tasizimdi- men kirekam hen asa dam tasîkike, zère mo olsa de ayang gul gwizimdin hip.’*

³⁸ Zen in kim sasa langnak golëlowehe gweka, dekam Alap mo dam taha nakore zi niban kwatapna Sinaik aïsîl ë gweka, hen zen dekam zep ëngaya gwen hap de ola hamal hap salka. Zen desa zep nèbe mae hap hli yulzimki.*

³⁹ “Hwëna nëno mae mo auyan-azana man desa de betek gweblan hap baes ta gwek. Zen dekam ëk enkam Musasa ang në gwebla'ak, hwëna enhonak Mesir sin de etan lwan dahan hap de enlala en lwa gwizimki.*

⁴⁰ Dekam zep Harunsu nenblak, ‘Abe mae hap em yang tabin dowal-dowalsa yang tabir-zimdin- zen deka nësa etan Mesir sin dep nolëlwani dahak. Musa Bak in zen nësa sîl tîbirhal zaka, ëe homë angkam anakan tame la'an, “Zao gwë'ara.” ’

⁴¹ Dekam zep yang tasîn dowala zisyal gweblaka- sapi tane nwe-mase makare naka. Ki zep otweranna dowala in hap tru da seblak, hen tembane yala zëno bose hap syal neibik. Hwëna dowala in sap zère mae mo tahakam de syal gweblanna.

⁴² Alap Zen dekam zep tahanna gweisibiridaka, ‘Amki dowal-dowalsa betek eibirida gwek- hen nglinak de keis maesa.’ Zep Alap mo ol ayang gul gwen zini mensa anakan ale nul gwek man hen dakastî'in,

* 7:37 7:37 Ul. 18:15-18 * 7:38 7:38 Kel. 19:1-20:17; Ul. 5:1-33; 9:10 * 7:39 7:39 Bil. 14:3

‘Israelk de zi, em kime sasa langnak empat-pulu tahunkam lowehe gwëk, em abe en hap home otweranna hen aha kire-kire maena ol gwëblak. Em ema yang tabin dowal-dowal hap hen ol gwizimk.

⁴³ Sap em dekam Molok Bak ne keis nibare zini Refan Bak nekæ boklena kom oso gwizimk- ena mensæ yang ososukke. Ëe in zep asa emsa ë yala Babel mo men eiha san dep yal gul.’*

⁴⁴ “Hwëna angkam Alap mo gol hap denakaë emsa tonbirida'an: Musa kim sasa langnak golëgwëka Alap man gubluka, ‘Abe hap em deyolkam de golsa syal gwibir-blin- men kirekamë ebe hap goltrëblakke.’ Dekam zep gola insa zisyal gwibir-blika, hen gola insa man zëre mae mo lowehe naseran san zial gulusen gwëka. Sap Alap man dwam gwibiridaka- gola insa de hlaunkum de anakan dam gulsuk gwen hap, ‘Alap man nësä golëlowe he'ara.’*

⁴⁵ Ki zep hëndep langna an san dep nolsong gwëzak- Yosua Bak kim golëeija song gwe zakaye. Alap hen dekam man Zënaka de tame tan srëm zini insa golëalsa sone gwibirki. Gola in deban ki zë hëndep nolgwë gwëk. Hëndep Daud kim teipsiki, gola insa man nama hlaul zuka.*

⁴⁶ Daud man tangan Alap mo nwenak sam gwesiki, ki zep auyan Yakob mo Alapna insa abe taka, ‘Ëe wëhë ebe hap gol dawemna taublu'ak?’*

* **7:43 7:43** Kel. 32:1-6; Am. 5:25-27 * **7:44 7:44** Kel. 25:9; 25:40 * **7:45 7:45** Yos. 3:14-17; 4:11; 18:1; 23:9 * **7:46 7:46** 2Sam. 7:1-16; 1Taw. 17:1-14

⁴⁷ Hwëna zën hom taubluka. Hwëna tane zik taubluka- teipsin zini Salomo Bak.*

⁴⁸ “Hwëna Teipsin Zini Alap, Zen hom zi mo taublunnak gwë gwenda- men kirekam Alap mo ol ayang gul gwen zini anakan gublukake,

⁴⁹ ‘Nglina zen dekonë teipsinkim irik gi’in.

Okamana zen zëweë tanana ik so sone gwenan. Zep em bëjen em abe hap gola taublun-
Ëe dekon emsa golëlowehe gwen hapye.

⁵⁰ Ki san Ëe homë ëre mo tahakam kitak yang tabik?*

⁵¹ “Zep eiwa em in zi ausuna dawemkam de nol drak-drak tanganna! Em in, eiwa, nëre mae mo auyan-aza naban apdenak- san de i srëmna! Eno mae mo enhona apdenak- Alapsa de tame tan srëm zi nibanye. Em in Alap mo Enhosae ëreija tine gwenan!

⁵² Emki ëenlala gwen: San ha ki?- Alap mo ol ayang gul gwen zini, eno mae mo auyan-aza de karek tan srëm naye. Sap zen kitak karek tabin enna! Hëndep men zen hamal hap nenbirida gwëk, ‘Emsa de ngaya tabin hip de Zi lalakna sa hata zala’- desa man hen damera gwëk. Zen hëndep enlalana in em debane nama ërgwë’an. In zebe nër hom lalak Zini insa tan hap ërguk, hëndep lak.*

⁵³ Em sap tawana- titi tabin ola mensa Alap mo dam taha nakore zini Musa hap ayang nul gwëblakye. Hwëna em toton banakan dep?-desan de ang tan naye!”

* **7:47 7:47** 1Raj. 6:1-38; 2Taw. 3:1-17 * **7:50 7:50** Yes. 66:1-2

* **7:52 7:52** 2Taw. 36:16; Mat. 23:31

Stepanussu kim kasokam tok hap nîrîblakke:

⁵⁴ Desa de tonbiridannak kim sane da'ak, dekam tangan zep sêrkam u sal-sal nèbla'ak.

⁵⁵ Hwëna Alap mo Enhona dekam zep nwena lirisin soblaka, dekam zep ngli san kara gwe seka. Man dalusuhuk. Zao zep Teipsin Zini Alapsa hla ta seka. Tane Zem Yesus dam taha san dekam zau'unka.

⁵⁶ Ki zep hwëna gubiridaka, "Emki hlaun. Ëe ngatan zi mo lang san kara gwe senan. Man dalusununhal. Ngatan zi mo lang nakore Zi Tanganna Alap mo dam taha nakon zau'ura."

⁵⁷ Kirekam kim nasalblak, dekam zep ini mat dasibik, hen dekam zep anakare ola ban ena ta'ak, "Zini an nen tan!" Ki zep zë hêndep nabakam dot dasik.

⁵⁸ Dekam zep hêndep ëna in kon il dîhak, zao zep kasokam nîrîblak. Men zen botonkam klak dak, dekam de zën nonol itîblan hap, zëre mae mo tahan bajuna wal seiwiri Saulus mo tana alpnak kang dazak- zen de kara tabir-zimdin hip.*

⁵⁹ Kim nîrîbla'ak, dekam zep Biansa gu soneblaka, "Bian Yesus, ano angsa emki zer irin."

⁶⁰ Dekam zep boklena kom soka, ki zep ol mamkam takenka, "Bian, ansa karekna syal neibi'in, emki tap gulsuzimdin." Kirekam kim guku, ki zep hêndep tîlsikî.*

* **7:58 7:58** Bajuna in mae hap dalwesik: Dekam de sam hap i tîblan hap. * **7:60 7:60** Luk. 23:34; 23:46

8

¹ Saulus man tannak kara tabi'inka, hen tan hap de ola man mas gulku.

Saulus kim Yesussu de taïbliëlan zisi karek ta gwibirkike:

Stepanussu in kim dak, dekon zep ki hëndep kon gwesik hanak- Yesussu de taïbliëlan zisi de karek ta gwibinkim. Dekam zep Yerusalem kon tîngare zêwe de lang san dep heya-hya gwek, hen ahakon Samaria san heya-hya gwek. Diki dua-blaskam de zini in, zen zêwe en ki lowehék.

² Alap hon de ëtal gwesin wenya ki zep Stepanussu nër dwanuk, hen gona dawemkam dablak.

³ Hwëna Saulus man Yesussu de taïbliëlan zisi de timbwas tabin hip golëalp gwe-gwe'anka. Zen gol-gol san tahyondan hap golëhakal gweka, dekon zep bwinak dikim yal gulnen hap zîil tîbirhal gweka- sap zi, sap we.

Pilipus kim Samariak ol dawemna tonbirida gwekake:

⁴ Men desan ki heya-hya gwe song gwek, Yesus hup de ol dawemna desan zep ki tawa dabir song gwek.

⁵ Pilipus Bak * dekam zep Samaria mo aha ë san tineka. Zao zep ol dawemkam anakan tawa ta gwibirki, "Yesus Zen Zen- nësa de ngaya tabin hip de Zini, mensa Alap gu-guk gweblakaye."

* **8:5 8:5** Pilipus in, san ha dua-blaskam de wenya in mo ahana? (Kis. 1:13) San ha tujukam mensa Kristen zi mo tahasa de trî so gwizimdin hip dam dasibikke (Kis. 6:5), zëno mae mo ahana. Nen angkam home tame u'in.

⁶ Zëwe de zi trana in kim sane da gwek, hen zëno owas-owas syal gwibinni kara nul gweblak, dekam zep tangan zëno tawa tabin sin aha-ere enlalakam ang tak.

⁷ Sap dowal-dowal mo bi gwibiridan zini zao beyana. Hwëna Pilipus kim zëbon mae onakon golëalsa sone gweka, hërhen naban zep kon wet so gwe-gwek. Hen zi lekna hen sap taha-tana teisyä inen srëm zi sang-sangna dekam beyakam Yesus mo bosekam dawem ta gwibirki.

⁸ Ëna iwe de zi mo isrip-srina dekam tangan zep mam gwizimk.

⁹ Ëna iwe hen ki zini bosena Simon. Zen meiyer golzauk gwen zi, hen tïngare zini zëno syala man denggan gwibik. Zëna hen man zënaka anakan gu gweblaka, “Ano sosonna mam tanganna.”

¹⁰ Hen tïngare zini, sap mamna hen sap betekna, desa man nasal gweblak. Zen man nen gweblak, “Alap mes zëbe hap sosen yawala golblaka.”

¹¹ Pilipus de hatan srëmnak, zen desa en ang në gweblak, sap zen man zëno owas syal gwibinni denggan gwibik.

¹² Hwëna Pilipus kim tonbirida gweka- Kristus Yesussu de taïblïblankam de Alap mo irik gïnnik bitï gwen hap de ol dawemna insa, zen dekam zep Yesussu daïblïblak. Dekam zep hëndep baptis ta gwibirki- sap zi, sap we.

¹³ Simon zëna hen dekam zep Yesussu taïblïblaka. Desa hen dekam zep baptis taka. Zen dekam zep Pilipussu ang gwebla nasen

gwe'anka, sap zen man tangan Pilipus mo owas-
owas syal gwibinni tenggwan gwibirki.

¹⁴⁻¹⁶ Yerusalem kon kim Yesus mo dam tasibin wenyä anakan ësak, “Samariak de zini mes Alap onakore ol dawemna daïblibik, hwëna Alap mo Enhona hom ing gwe hebirida'ara,” dekam zep Petrus ne Yohanis neka etan desan dep deisya sonek. ¹⁵Zen kim aptaka, dekam zep zëbe mae hap Alapsa en soneblaka- zëre mo Enho dikim hen ing gwe hebiridan hap. ¹⁶Sap Pilipus kim Yesus mo bosekam baptis ta gwibirki, Alap mo Enhona hom dekam ing gwe hebirida'anka.

¹⁷ Hwëna Petrus ne Yohanis ne kim tahana lehabirida ineka, dekam zep Alap mo Enhona ing gwe hebiridaka.

¹⁸ Meiyer hlaul gwen zini Simon in kim hlauludaka, “Zëno nik mo taha tehabirida inenkam Alap mo Enhona ing gwe hebiridanda,” dekam zep abe soka, “Ëe asa ep te-alasa golzim.

¹⁹ Abe hap sosonsa olbla- ano taha tehabirida inenkam deka hen Alap mo Enho ing gwe hebirida gweka.”

²⁰ Petrus ki zep hwëna ding gulbluka, “Ere mo te-ala naban esa syauk sun dep zersong gwera, sap em ema tim gu'ura, ‘Alap mo sosonna te-alakam asa gol.’

²¹ Emsa hom Alap gulbluka- syala ansa de gon hapye. Sap eno enhona nama hom Alap mo nwenak dakasti'ira.

²² Karekna insa emki hli yun. Dekam Biansa abe ta gwe- Zen dekakim eno enlala jal-jala insa tap gulsubluka.

²³ Sap ëe ama emsa tame ta'an: Eno enhona, sërkam de kîl-kîl tanganna, man emsa karek san dep da tablahal gwenda.”

²⁴ Simon ki zep ding gulbluka, “Asa Biansa de abe tankam mas gwebla- karek goltowen hap dena mensa asa gublula, zen deka abon lwa srëm gwek.”

²⁵ Petrus ne Yohanis ne kim ol dawemna insa ëna iwe lonsubiridaka, ki zep Yerusalem san dep etan ola halka, hen Samaria mo ora san de ë-ë san man lonbirida song gweka.

Pilipus kim Etiopia kore aha teipsîn zisi tawa takake:

²⁶ Hwëna Alap mo dam taha nakore zini ki zep Pilipussu gubluka, “Selatan san dekam em song gwen- sasa lang san de orana in san, Yerusalem kon langna Gaza san dep de ora san.”

²⁷ Ki zep hëndep song gweka. Hwëna orana in san teipsîn zini lun kon hen man keretakam song gwe'an zaka- langna Etiopia mo irik ginnik de te-ala aît gweblan zi. Langna Etiopiasa dekam wenya bosena Kandake teipsinkim irik gik. Hwëna zini in zëno alp nakon mam gweka. Hwëna zen mes Alapsa taïblihlaka, zep Yahudi mo yakla yalak de ang gwen hap Yerusalem san song gweka.

²⁸ Hwëna zen man Yerusalem kon Etiopia san dep etan lwa ha'anaka. Zen zëre mo keretanak nikin ha'anaka, dekon Alap mo ol ayang gul gwen zini Yesaya mo ol tataksa baca gul song gwe'anaka. Keretana in zëre hon de babu gwewen zi golsong gwe'anaka.

²⁹ Alap mo Enhona ki zep Pilipussu gubluka, “Emki keretana in mo alp san ang gwe sehan.”

³⁰ Dekam zep hluwenkam ang gwese halka, dekam zep zini insa sane ta'an zaka- Yesaya mo ol ale gunsu de baca gul hannak. Ki zep takensiblika, “Insa baca gu'ura, ena wêhê dam gulsu'ura?”

³¹ Dekam zep ding gulbluka, “Ëe banakan de dam gulsun hup?- zi de abe hap srip gulsublun srëmkamye.” Dekam zep Pilipussu gubluka, “Haen, em sewe sezana. Nen apdekan song ën.”

³² Pilipus in kim sane ta'anaka, dekan anakan baca gu'unaka,

“Men kirekam Alap hap de tru tasiblin hap dombana kap nulhal gwenan, zini insa hen kirekam sa nêrhal. Dombana men kirekam ala blom tasinnik ëol srëm gwe-gwenan, zen hen kirekam sa karek tannak ol srëm gwera.

³³ Zen sap karek gon srëmna, hwëna dawemkam de takensiblin srëmnak sa totoresa dal.

Zen walas gwen srëmnak sa tili,

sap zëno gwëna nabakam sa nablonsukin.”*

³⁴ Ki zep teipsin zini in Pilipussu gubluka, “Asa emki gublun: San ha Yesaya zëre hap ki ale gulku? San ha aha zi hip?”

³⁵ Dekam zep Yesaya mo ol ale gunnu in kon Yesus hup denaka de srip gulsublunkam kon gwesibir hanaka.

³⁶⁻³⁷ Oranak kim weya tanena hla kulki, ki zep teipsin zini in gubluka, “Weyana de wakê!

* **8:33 8:33** Yes. 53:7-8

Angkam ba en lwa kîni'an?- asa dikim baptis tan hapye.”†

³⁸ Ki zep kereta golsong gwen zini insa golzausun hup gubluka. Dekam zep ho san dep ati ëka. Zao zep Pilipus baptis taka.

³⁹ Ho nakon kim apta se'an zaka, Alap mo Enhona dekam zep zë Pilipussu zer ine halka. Teipsin zini in hom etan dekon hla taka, hwëna isrip-sri naban zep kon song gweka.

⁴⁰ Pilipus hwëna dekam zep ëna Asdod owaskam hataka. Dekon zep hwëna hi alp san de ë-ë san ëngaya gwen hap de ol dawemkam tonbirida song gweka, hëndep Kaesareak hataka.

9

Saulus kim halekake:

¹ Saulus dekam nama Yesussu de taïbliBlan wanya gubirida gwe'anka, “Ëe asa tamerai.” Dekam zep Alap mo golak de teipsin zi nik song gweka,

² zao zep surat hap abe gweka- Damsik de but srëm golak de mam-mam wanya kip de anakare hap goltreizimdin hip, “Saulus an, aha ora san de ang tan zisi de Yerusalem san etan tahyohan hap- sap zi, sap we.”

³ Damsik kim golek de gwe'an zaka, mumuk ennak zep ngli nakore sërkam de ngatanna wale tazak.

† **8:36-37 8:36-37** Ahakon men zen orep Lukas mo ola ansa etan ale nul gwek, ola ansa zen mas nuk: (Pilipus) ki zep ding gulbluka, “Em de tîngare enho naban taïbliBlankam, amki.” Ki zep ding gulbluka, “Ëe ama Kristus Yesussu anakan taïbliBla'an, 'Zen eiwa Alap mo Tane.' ”

⁴ Ki zep zë kama san zanka. Dekon zep hwëna ola sal seka, “Saulus, Saulus, em ba habe asa karek ta gwenda?”

⁵ Ki zep ding gulbluka, “Bian, Em an nara?”

Ki zep hwëna ding gulbluka, “Ëe an Yesusu-insa em karek ta gwe'arake.

⁶ Dekam luwe. Ënak hëndep hatase. Zao sa zini ano olsa ebe hap ayang gulblula- em de desan ang gwen hapye.”

⁷ In deban mae golëtë'anka, zen äau-hlonkam balk tasin niban hëndep äzausuk. Zen hen sap man ola insa äsak, hwëna ba maena hom hla nuk.

⁸ Saulus ki zep luweka, hwëna nwe kara gwen hap man sap akasiki. Dekon zep Damsik sin dep irik da song gwek.

⁹ Yaklana dan-ahan nwena hom mae kara gweka, hen hom mae tembane gweka, hen ho maena hom otdeka.

¹⁰ Damsik, Yesusu de taibliblan zini ki, bosena Ananias. Desa zep nwe lirisin nëblannak Bian Yesu takenblaka, “Ananias!”

Ki zep ding gulbluka, “Ëe an dë, Bian!”

¹¹ Bian ki zep etan gubluka, “Yudas mo gol san em song gwen- ora bosena Dam-damna san. Tarsus walya Saulussu em zë duweblan. Zen dekon Asa gu sonebla'ara.

¹² Zen hen mes hamal hap emsa nwe nik de lirisin nëblankam zëbon de hatannak hla tanda. Em kime tahana tehabla inera, dekam zep nwena kara gwera.”

¹³ Ananias ki zep ding gulbluka, “Bian, zini in ëe mesë beyakam sal gweblak. Zen Emsa

de taïblïblan zini man karek ta gwibirida. Yerusalemk mes ki gweibirida gweka,

¹⁴ zep hëndep awe hen hata zaka. Alap mo golak de syal tan zi mo teipsinnï mes zëbe hap suratna golblaka- dekam de Emsa de taïblïblan zisi kïtak tahyohan hap denaye.”

¹⁵ Hwëna Bian Yesus ki zep ding gulbluka, “Sap esa song gwera. Sap zini insa Êe mesë dam tasïk- Yahudi srëm zi mo ë-ë san de abe hap denaka golzim halada gwen hap, hen zëno mae mo teipsin-teipsin nïka de zen abe hap denaka tonbirida gwen hap, hen sap Yahudi zisi.

¹⁶ Êe asa hen zëbe hap anakan goltrë gweblal, ‘Ano boresa dikim ap mam gulblun hap, em karekna mam tangan naka esa goltowe gwera.’ ”*

¹⁷ Ananias dekam zep gola in san dep song gweka, ki zep hëndep seweka. Taha tehabla inen nakon zep gulbluka, “Oso Bak Saulus, Bian Yesus, men Zen oranak ebe hap Zënaka zertrëblakake, Zen asa ebon osan dep zer sone zala- em dikim etan nwesa kara gwen hap, hen Alap mo Enho dikim ebon ing gwehen hap.”

¹⁸ Dekam zep mumuk ennak nwe nakon hogwe jingkir makare nik nanyanzak, dekam zep etan kara gweka. Hëndep dekam zep luweka. Ki zep hwëna Ananias Yesusu dikim ang gweblan hap baptis taka.

¹⁹ Zen kim tembane gweka, dekam zep etan sosen gweka.

Saulus kim Damsik tawa ta gwibirikike:

* **9:16 9:16** 2Kor. 11:23-28

Saulus dekam zep Damsik Yesussu de taïbliðlan wenya ban golëgwë'anaka- mingguna san ha dan-dan.

²⁰ Dekam zep nabakam Yahudi mo but srëm gol-gol san anakan tawa tabiri daka, "Yesus Zen eiwa Alap mo Tane."

²¹ Tîngare zini man tangan anakan dengguan gweðlak, "An san ha zen hom? Yerusalemk Yesussu de taïbliðlan zini zen dwan-am karek ta gwibirki. An san ha zen hom yap hata zaka?- zisi de etan Alap mo golak de syal tan zi mo mamam san dep tahyohan hapye."

²² Saulus mo tawa tabinni, sosonna man esek gwese zahe gwe'ak. Zen Alap mo ëpba ol ale gun nukorena kim anakan tawa ta gwibirki, "Yesus Zen eiwa nësa de ngaya tabin hip de Teipsinnï Zen- mensa nen guk gweðlakke." Hëndep zëwe de Yahudi zini enlalana man tangan topse nëðlak, sap zëno ola bëjen anakan gulsublun, "In boton."

²³ Yaklana kim zë beya gwe'ak, Yahudi zini in dekam zep tan hap kalang nëbla'ak.

²⁴ Ëna in, kasokam de kola ban. Yaklam denaban kam denaban zep ëna in mo wasnge te so kinin lilikin nikon dil gik gwebla'ak. Hwëna zëno mae mo tan hap de kalang gweðlanna man ëtawa gwek.

²⁵ Paulussu men zen ang në gwebla'ak zep dokotkam ë san dep yu yala ban srïng di sonek.*

Saulus kim etan Yerusalemk hatakake:

²⁶ Yerusalemk kim hataka, ki zep sap akasiki-dua-blas enkam de zini in han de golësiri

* 9:25 9:25 2Kor. 11:32-33

gwen hap. Hwëna man naïriblak, sap zen hom anakan daïbli'ak, "Zen eiwa-eiwakam Yesussu taïbli'ara."

²⁷ Hwëna Barnabas zep zëbon mae onak zer-hata zaka. Zen zep anakan tonbiridaka, "Saulus an oranak Yesussu hla taka, hen Bian dekam zep ola tonblaka. Zen kim Damsik gwë gweka, zen hen Yesus hup denaka zëwe udobe naban tonbirida gweka." Dekam zep Barnabas mo ola kon dua-blaskam de wenya in anakan daïbli'ak, "Zen eiwa mes hen Yesussu taïbli'laka."

²⁸ Dekam zep dawemkam Yerusalemk apdenak nërgwë gwëk. Zen hen dekam zep udobe naban Yesus hup dena tonbirida gweka.

²⁹ Hwëna Yesussu de taïbli'blan srëm Yahudi zini kim nërol tetek gwëk, dekam zep tan hap alp dasik. Yahudi zini in, zen men zen Yunani mo langnak de lowe henkam Yahudi ola eititi neibikke, zen zen nërol tetek gwëk.

³⁰ Hwëna ahakore Yesussu de taïbli'blan wenya kim ësak, dekam zep Kaesarea san dep zon dak. Hen dekon etan Tarsus sun dep zep bulkum nër sonek.

³¹ Dekam zep kïtak de Yerusalem mo langnak de Yesussu taïbli'blan wenya, Galileak, hen Samariak de wenya, umlaekam lowehe gwëk. Hen zini Yesussu de taïbli'blankam ëmas-mas gwëk. Sap Alap mo Enhona man zëbe mae hap sosonsa gol gwizimki, hen Alapsa de blikip gwesiblin hap de enlalasa zer gwizimki- hen Yesus onak dikim tatem ëzauk gwen hap denaka.

Petrus kim ëna Lidak Einias Baksa dawem takake:

³² Petrus dekam zep tîngare langna in san tawa tabirida gweka. Ê bosena Lidak de Yesussu taïbliëblan zini ki zep hen amjanbirki.

³³ Zao zep zini hla ta'anka, bosena Einias. Zëno taha-tanana orep mes juweblak. Tahunna delapan enkam tum ennak lwa gweka.

³⁴ Dekam zep Petrus gubluka, "Einias, Kristus Yesus emsa dawem ta'ara! Em luwen. Ere mo tumna insa em wa tasîn." Hëndep dekam zep luweka.

³⁵ Tîngare ëna Lidak de zini, hen Saronk dena, desa de kirekam hla tankam zep Bian Yesussu hen daïbliëblak.

Ëna Yopek kim Petrus Dorka'a dawem gulkuke:

³⁶ Ëna Yopek, wenya Yesussu de taïbliëblanna dekam ki, bosena Tabita. Yunani olkam de gubinkim, Dorkas. Bosena Dorkas, zëno enlalana "rusa." Wenya in aha zi hip dawem ensa syal gwe-gwibir-zimk, hen tahalha zini man mas gwibirida gwek.

³⁷ Hwëna ki zep sang-sang gwek, hëndep tik. Tokna ngan nulsuk, ki zep gulk de teksonnak nonnek.

³⁸ Ëna Lida kon, Yope golek. Yesussu de taïbliëblan wenya kim ësak, "Petrus Lidak gwë'ara," dekam zep zi darena nenzimk, "Emki nabakam dangtîlëblîn. Anakan enbla, 'Ëe an emsaë kwang la halan- naba tangankam dep!' "

³⁹ Hëndep kim apta zaka, ki zep hëndep zigwë halka. Kim zihataka, ki zep hëndep gulk de

teksonna in san dep nêrsewek. Tîngare we sem-semna dekam zep go naban anakare ola ban dot dasîk, “Bajuna an zen tol ap tayalbir-zimk- nama kim gwè'akke.”

⁴⁰ Ki zep gubiridaka, “Dekam tîngan atiti gwek.” Kim atiti gwek, dekam zep bokle kom soblan naban Alapsa gu soneblaka. Kim gu sonesîkî, ki zep nwe-masenak de hlaun nuban gubirki, “Tabita, em luwen.” Dekam zep hêndep nwana kara gwek, hen Petrusu hla tak. Ki zep hêndep nikink.

⁴¹ Dekam zep zaun gun hup taha nakon gul ineka. Kim zauk, dekam zep kwang guludaka-Yesussu de taïblîblan wenya hen we sem-semna in saye. Ki zep gubiridaka, “Zen mes ngaya gwenan.”

⁴² Ola insa kim tîngare Yopek nolteisîk, dekam zep beyakam Bian Yesussu daïblîblak.

⁴³ Zao Petrus holo tolkam zep gwêka- tweran sop sam tasîk gwibin zini Simon Bak hon.

10

Kornelius mo nwana kim lirisin nêblakke:

¹ Kaesareak, jana nabare zi mo mamna ki gwè'anika- bosena Kornelius Bak. Zêno îrîk gîn walasna seratus enkam. Zen jana nabare zini mensa nen gwibik “Langna Italia korena,” zêwe kitak bitî gwek.

² Zen we wal walas zeban Alapsa dawemkam zibetek gweblaka. Zini in hen tahalha zisi man mas gwibirida gweka, hen Alapsa man gu sonebla tine gweka.

³ Hwëna aha yaklakam, yakla nwena dan-ahan, ki zep nwena lirisin nëblak. Zen eiwa de makan Alap mo dam taha nakore zisi hla ta guku. “Kornelius”kum zë gublu zaka.

⁴ Airin niban zep karatda taka, dekam zep takensiblika, “Bian, em ba hap?”

Ki zep ding gulbluka, “Eno ol gu sone gwenna hen tahalha zisi de mas gwibirida gwenna mes Alap hon nwe-mase gwek- san de em de zëbe hap sapisa tru tase gweblanna.

⁵ Dekam zini Yope san dep lup gul sone, zini bosena Simon, hen zëno aha bosena Petrus, desa deka kwang da halzak.

⁶ Zen hi alpnak tweran sop sam tasik gwibin zini Simon mo golak gwë'ara.”

⁷ Alap mo dam taha nakore zini in kim hli taka, dekam zep zëre hon de babu gwen zi darena guzimki, hen zëre mo jana nabare zini, dawemkam de Alapsa tame tan naka gubluka-zen de yaing gwezan hap.

⁸ Zao zep aïsîl gwibirida'an-ka- in zen ki zëre hon lwakye. Ki zep hëndep Yope san dep lup gul soneka.

Petrus mo nwena kim lirisin nëblakke:

⁹ Zen kim Yopek egolek de gwe'ak, Petrus dekam zep gol bol tahannak sewe seka- dekon de Alapsa gu soneblan hap. *

¹⁰ Ki zep zë hwëna usak gwe'an-ka, dekam zep tembanesa de syal gwibir-blin hap abe gweka.

* **10:9 10:9** Zëno mae mo kasokam de gol-gola, gol bola dak-dakna, in zep zëwe zini sesek gwese gwek.

Zen kim tembanena syal neibir-bli'ak, ki zep hwëna nwena lirisin nëblak.

¹¹ Ki zep hwëna nglî san kara gwe seka. Man dalusuhuk. Desan zep hwëna deyol ber-ber yawal makare naka srîng nîl sone'anhak. Top-topna man nurensihîk. Ngîrin en nik zep srîng gwe hezak.

¹² Deyol mwana iwe zep hlauludaka- kirekam-kirekam golsriwen otweranna, tana dan-nër dan-nërkam dena, bik dankam de îl gwehal gwenkam dena, hen mawana.

¹³ Ki zep hen ngatan zi mo lang nakore ola sal seka, “Petrus, em luwen. Emki tameran. Desa twenblanda.”

¹⁴ Ki zep ding gulku, “Bian! Ëe bëjënë. Ëe homë mae golsriwen kire-kire kun nabarena twinbik.” †

¹⁵ Dekam zep hwëna etan ola sal seka, “Mensa Bian ngan tasibirki, desa bahem gubin, ‘Kun naban.’ ”*

¹⁶ Zen mes dan-ahan soka- kirekam de hlaul gwenna. Ki zep etan mumuk ennak nglî nakon nul inehak.

¹⁷ Petrus kim nama dam gulsun hup teibi'inka, hwëna Kornelius mo zi lup gul sonenna in hap mes Simon mo gola tan-tan dazimk, hëndep gol teso kinînnak

¹⁸ zep ëtakensîzik, “Awe wëhë Simonkam de zi bosena gwë'ara? Zëno aha bosena Petrus.”

† **10:14 10:14** Zen deyolak iwe Musa mo golsriwen otweran ensa zë hlauludaka. Desa man Yahudi zini nenbirida gwëk, “Kun naban.” In zep kirekam ding gulku. (Im. 11:1-47) * **10:15 10:15** Mrk. 7:15; 7:19

19 Petrus kim nama dam gulsun hup teibi'inka, Alap mo Enhona ki zep gubluka, "Simon Bak, zi dan-aharena man emsa dëbla'an.

20 Em ati gwen. Bahem ang gwibiridan hap enlalana anakare hap beya gwen, 'Ëe an Yahudi wal. Zen Yahudi zisi hom.' Sap zini in ano lup gul sonenna."

21 Dekam zep ati gwe zaka, zao zep gubiridaka, "Ëe an zen- em in desa lëbla'anye. Em ba habe yaïng gwezal?"

22 Ki zep ding nulblik, "Jana nabare zi mo mamna, Kornelius Bak, emsa de kwang tahan hap asa ir gubiridaka. Zen enho lalakna hen Alapsa de betek gweblanna, hen Yahudi zini man desa blikip neisik gweblanan. Alap mo dam taha nakore zini mes desa emsa de kwang tahan hap gubluka- zen dikim ebon onakore olsa sane gwen hap."

23 Petrus ki zep zao de apdekam golëtruwen hap gubiridaka.

Petrus kim Kornelius mo golak hatakake:

Ka'ankam ki zep Petrus golësek gweka. Yope kon Yesussu de taïbliBlan zini man hen ang nëblak.

24 Zëno ka'an kim Kaesareak yaïng gwek, Kornelius man iye zeban golëkara gwe'anka- hen wal bose wal zeban, men desa tagal gulsukuke.

25 Petrus kim gola iwe ti'in zaka, Kornelius ki zep zëno nwenak mae hap ik gwehe zaka, "Zini an Alap mo dam taha nakore zi makarena."

²⁶ Hwëna Petrus ki zep gubluka, “Em luwen. Ëe an hen zi tangan sake.”*

²⁷ Ola kim lon'anaka, Petrus ki zep gol mwa san tilki, ki zep zë hlauluda'an zaka, “Zi beyambyana mes zë ëtagal gwesik.”

²⁸ Ki zep zë gubiridaka, “Em mese kitak ëtawa gwek: Yahudi zi mo ol jalse gwennak man ale nuk, ‘Yahudi srëm zi niban bëjen golësiri gwen.’ Hwëna Alap mes ap anakan goltrëblaka, ‘Ëe babë aha zi aususa gubiridan, “Zen in kun naban.” ’

²⁹ In kim asa kwang dak, ëe zebë takensibiridan srëmkam ang gwibiridazak. Zep ëe ama ki emsa takensibirida'an: Em ba habe asa en soneblak?”

³⁰ Kornelius zën zep ding gulbluka, “Yaklana an zen dan-ahan damank, yakla nwenan an ki angkam dan-ahannak lwa'arake, ëe dekam gola an kon Alapsa gu sonebla'ak. Mumuk ennak zep zini ano nwenak baju angtan-angtan naban zau'un zaka,

³¹ ki zep asa gubluka, ‘Kornelius, Alap mes eno ol gu sonenna salka, hen man eno tahalha zisi de mas gwibirida gwenna enlala gwibi'ira.

³² Emki Yopek Simonsa gu soneblan. Zëno aha bosena hen Petrus. Zen hi alpnak tweran sop sam tasik gwibin zini Simon mo golak gwë'ara.’

³³ In zebë nabakam zini emsa de kwang tan hap lup gul sonnek, hen ema asa sam tandahata zankamye. Angkam ëe mesë awe Alap mo nwenak tagam gwenan- dekam de emsa sane tan

* **10:26 10:26** Kis. 14:13-15; Why. 19:10

hap, kitak mensa Bian Alap ebe hap golblakake, desa de asa tonbiridan hap.”

Yahudi srëm zini kim nonol tanganna Yesussu daïblihlakke:

³⁴ Petrus ki zep gubiridaka, “Ëe angkamë tame gulun: Eiwa, Alap ahakore en naka hom nwekam golëake gwenda,*

³⁵ hwëna tîngare zi ausuna man dokwak guluda gwenda- men zen Zënaka betek në gweblanan hen dawemna syal nei gwibirinye.

³⁶ Em mese ësal gwek- Alap mensa ol dawemna Israelk de zini anakan gu sonebiridaka, ‘Tîngare zi ausu mo Teipsînnî Kristus Yesus mo bosekam em aban zerumlae gwen.’

³⁷ Hen em mese ësal gwek- in zen baptis ta gwibin zini Yohanis Swe mo hyanak tîngare Yahudi mo langnak jowek, nonol tanganna Galileak.

³⁸ Alap dekam Nazaret walya Yesus hup zëre mo Enhona hlë ta soneblaka, hen sosen zemka golblaka. Hen em mese zëbe hap dena anakan ësal gwek, ‘Zen men-san an-sankam dawemna golzîmnîra gweka, hen dowal mo kîgî mo hulen naka hîl tî sonebirida gweka, sap Alap man deban zersyal gwe-gweka.’

³⁹ Ëe an zenë kara la gwek- tîngan mensa Yahudi mo langnak hen Yerusalemk syal gwe-gwibirkiye. Hwëna Yahudi zini Desa te-lidak sonnak de makan ta irinkim dak.

* **10:34 10:34** Ul. 10:17; Rom. 2:9-11

⁴⁰ Hwëna yaklana dan-ahan, ki zep etan Alap tîn nikon ngaya taka, hen dekam zep etan abe mae hap zertrei gwizimki.*

⁴¹ Ëe ama deban etan tîn hyanak értembane gwe-gwek. Dekam Alap tîngare zi hip hom zertrei gwizimki. Hwëna men desa en Zëna Yesus hup denaka de gol halada gwen hap dam tasibirkike, zëbe mae en hap zertrei gwizimki.

⁴² Yesus mes asa dam tasibirki- zëre hap de ol dawemsa dikim anakan tonbirida gwen hap, 'Alap mes Yesussu dam tasiki- Zen de zisi klis gun hup, men zen nama lowe he'an, hen men zen ëjuwekke.'

⁴³ Tîngare Alap mo ol ayang gul gwen zini hen kirekam ëton gwek, 'Tîngan men zen Alap mo zer sonen Zini insa anakan daïblibla'ak, "Zen eiwa Zen- asa de ngaya tan hap de Zi niye," ki Zen sa hen zëno mae mo karek-karekna tap gulsuzimdi.' '*'

⁴⁴ Petrus kim nama kirekam tonbirda'anaka, Alap mo Enhona ki zep ing gwe hebirida zaka-tîngare zini men zen ësane gwe'akye.

⁴⁵ In zen Yope kon Petrus hon ang tazak, zen Yahudi hon de bitî gwenna. Petrus dekam zep deban mae golëtenggwanka, "Hare eiwa, Yahudi srëm zinik Alap mo Enhona hen ing gwe henkamke- men kirekam hen nëbon mae ing gwe hekaye!"

⁴⁶ Sap zen man owas olkam de Alap mo bosesa teip gulsublunnak sane dabi'ik- zëre mae mo tame gun srëm olkam de tonbinnik.

* **10:40 10:40** 1Kor. 15:4-7 * **10:43 10:43** Yes. 33:24; 53:5-6; Yer. 31:34

Petrus dekam zep guku,

⁴⁷ “Angkam ba en zêbe mae hap lwa kinî'an?—zini ansa de baptis tabin hipye. Zen dwan mes-am Alap mo Enhona neir innin—men ki hen nêna.”

⁴⁸ Ki zep gubiridaka, “Ëe asa emsa Bian Kristus Yesus mo bosekam baptis labir.” Ki zep hwëna Petrussu abe dak—zao de golëgwë inendan hap.*

11

Yerusalemk de zini kim anakan ësakke, “Yahudi srëm zini mes hen Yesussu daïblîblal.”

¹ Seblas enkam de Petrus mo wal bose walya hen Yerusalem mo langnak de Yesussu taïblîblan wenyâ ki zep anakan ësak, “Yahudi srëm zini mes hen Alap onakore ol dawemna nulink.”

² Zep Petrus kim Yerusalemk zaheka, dekam zep zao de Yesussu taïblîblan wenyâ anakan jakal nêblak,

³ “Em ba habe Yahudi srëm zi mo gol san song gweka hen golëtembane taka?”

⁴ Petrus dekam zep nonola kon hëndep dawem enkam anakan srip gulsuzimki,

⁵ “Ëe ëna Yope kon Alapsa gu sonebla'ak, dekam zep zë hwëna nwena ap lirisin nêblak. Deyol yawal makare nakaë hlauk, ngli nakon srîng nîl sone'anzak, hëndep abon onak zep zausuzuk.

⁶ Kimë zë olk san karatda gu'uk, zao zebë hlauludak—kirekam-kirekam golsriwen otwer-anna, eik nik dena, bik dankam de ïl gwehal gwenkam dena, hen mawa maena.

* **10:48 10:48** Kis. 2:38

⁷ Ki zebë ola salsek, 'Petrus, em luwen. Emki tameran, desa twenblanda.'

⁸ "Hwëna ëe ama ding guk, 'Ëe bëjënë, Bian! Ëe homë mae golsriwen kire-kire kun nabarena twinbik.'

⁹ "Ki zep ngli nakore ola in asa etan ding gul-bluka, 'Mensa Bian ngan tasibirki, desa bahem gubin, "Kun naban."'

¹⁰ Hëndep ama dan-ahan sok- kirekam de hlaul gwen naye. Ki zep etan bai nîl inehak.

¹¹ "Hëndep dekam zep Kaesarea kore lup gul sonen zi dan-aharena abon yaïng gwezak.

¹² Alap mo Enhona dekam zep asa gulbluka, 'Bahem ang gwibiridan hap enlalana beya gwen.' Zini an zen hen enamkam teinikin'in, zen hen man asa ang nëblak, hen gola iwe man hen bitî gwek.

¹³ Dekam zep Yahudi srëm zini in asa gubiridaka, 'Alap mo dam taha nakore zini gola awe jowe zaka, ki zep asa gulbluka,

"Emki Yope san dep zisi lup gul sonen- zi bosena Simonsa de kwang tan hap. Zëno aha bosena hen Petrus.

¹⁴ Zen zen sa ebe mae hap ola ayang gulzimdi-ena hen tingare ere mo golak de wenyä kipye. Desa kime läibli'ik, zen dekam esa golëngaya gwerä."'

¹⁵ Zen kirekam asa gubiridaka. Dekam kimë ol dawemkam de tonbiridankam kon gwesibirida hana'ak, Alap mo Enhona ki zep hëndep ing gwe hebirida zaka- men kirekam nonolak nënaka hen ing gwe hebiridakake.

16 Dekam zebë enlala gwëk- Bian Yesus men desa anakan gu-gubirida gwëkaye,

'Yohanis zen hokam baptis ta gwibirki, hwëna Alap zëre mo Enhokam sa emsa baptis ta gwibiri.'*

17 Zep Alap man dekam zëre mo Enhosa hlë ta sonezimki- men kirekam hen nëbe mae hap hlë ta sonezimkike, nen in kim nonol Bian Yesussu laïbliëblakke. Zep ëe banakan de Alapsa anakan jalse gwëblan hap, 'Zëbe mae hap bahem hlë ta sonezimdin!' "

18 Kirekam kim sane da'ak, dekam zep jakal gwëblanna in tap gwizimk. Dekam zep hwëna Alap mo bosena anakan teip nulsu'ak, "Hare eiwake! Sap Yahudi srëm zi, Em hen zëbe mae hap mese golzimki- dekam de ëhalen hap hen ëngaya gwen hap denaye."

Antiokiak de zini kim Yesussu daïbliëblakke:

19 In kim Yesussu de taïbliëblan wenya Stepanu'u de tan hyanak karek da gwibik, dekam zep heya-hya gwëndak- ahakon langna Penisia san, ahakon lang tekna Siprus sun, hen ahakon ëna Antiokia san. Zen ol dawemsa kim hëndep nol haladak- hwëna Yahudi zi en hap.*

20 Hwëna ahakon hen Siprus hen Kirene kore zi. Zen kim Antiokiak yaïng gwëk, dekam zep Yahudi srëm zini hen Bian Yesus hup de ol dawemna insa donbirida'ak.

21 Dekam Alap mo sosonna zëbon mae lwa gwë'ak, zep zëno mae mo tawa tabin nikon zini beya tangankam zëre mae mo boton alap-alapsa

* 11:16 11:16 Kis. 1:5 * 11:19 11:19 Kis. 8:1-4

hli nulidak- dekam de hwëna Bian Yesussu taïbliëlan hap.

²² Yesussu de taïbliëlan wenya kim Yerusalem kon kirekam ësak, dekam zep Barnaba'a Antiokia san dep nër sonek.

²³ Zen kim zë hataka, anakan zep hlauluda zaka, “Eiwa, Alap mo kwasang-kwasangna zëbon mae onak dawemkam lwa'an.” Dekam man tangan isrip-sri gwibiridaka, zep hen ol zim-zimni anakan golzimki, “Em tingare enho naban Bian Yesus onak tatem ëzauk gwen.”

²⁴ Barnabas zen zini dawem tanganna. Alap mo Enhona mes desa sërkam bi gweblaka, hen zen Bian Yesussu mes tangan taïbliëlaka. In zep, zen kim titi ta gwibirki, beyakam etan Yesussu daïbli gweblak.

²⁵ Dekon ki zep etan Tarsus sun song gweka-Saulussu de zë tëëlan hap.

²⁶ Zao kim gaing ëka, dekam zep Antiokia san dep kwang tahal zaka. Zëwe aha-ere tahunkam zep Alap mo olkam de tawa la gwibin hip olëtagal gwenda gweka. Dekam zep Kristussu de taïbliëblankam sërkam ëbeya gwëk. Hëndep dekam zep Antiokiak de taïbliëlan srëm wenya taïbliëlan wenya insa “Kristen zi”kim bose dabik. Menkam hom kirekam nenbirida gwëk.

²⁷ Zao kim lwa se'ak, dekam zep Alap mo Enho nakore ol ayang gul gwen hap de zini Yerusalem kon Antiokiak yaing gwezak.

²⁸ Ahana bosena Agabus Bak. Zëbon dekam zep Alap mo Enhona ngein sin dep de ola ing gul soneblaka. Dekam zep luweka, desa zep anakan

ayang gulzimki, “Tingare Roma mo irik ginnik sa usak yawala hatal.” Hëndep kirekam zep ki lwak- in kim Klaudius Bak Romasa irik gilkiye.

²⁹ Hwëna Antiokiak de Kristen zini in kim kirekam nasalblak, dekam zep ola aha-en nuk-Yerusalem mo langnak de Kristen bose zikhip de te-alasa tagal ta gwizimdin hipye. Anakan aha-en nuk, “Men nara te-alasa beyakam gulin gwenna, zen beyakam ing ul gwek. Betekkam de gulin gwenna, zen betekkam ing ul gwek.”

³⁰ Hëndep kim sowe heka, dekam zep Barnabas ne Saulus nebon onak neir sonezimk. Zen zep hwëna Yerusalem mo langnak de Kristen zi mo nol-nol hap eirzimki.

12

Herodes kim dawemkam Kristen zini karek ta gwibirkike:

¹ Zao kim lwa se'ak, dekam zep teipsin zini Herodes zëre mo jana nabare zini Kristen zisi de tahyon hap gubiridaka- zao de karek tabin hip.

² Zao zep hen Yohanis mo ayana Yakobus mo nolsa de nëbokkam blaonsublun hap gubiridaka.

³ Zen kim anakan hlauludaka, “Yahudi zini man tangan ësäm gwesil- desa de tankamye,” dekam zep etan Petrussu de balk tan hap gubiridaka. Zen yakla yawala Paska golek denak balk dak.

⁴ Bwinak zep tak daink. Hen Herodes man jana nabare zini enam-blas enkam zen de kara ta gwen hap gubiridaka. Sap zen man kalang gwebla'anka, “Paska hyanak asa zi tra mo nwenak taken-taken gweblal.”

⁵ Hwëna Petrus in kim bwinak gwë'anka, hwëna Kristen zini dekam zep enlala zon tasiblin naban Alapsa zëbe hap abe da gwe'ak.

Petrussu kim bwi nakon Alap mo dam taha nakore zini zerwet sokake:

⁶ Yaklana in dekam de taken-taken gweblan hap Herodes dwam gwebla'anka, zëno kam Petrus man jana zi dare mo ngirënnik nisi ta'anka- besi dokotkam de da tablandan nik. Eihya topna aha jana nabare zinik bu nulsuk, aha topna aha jana nabare zinik. Lîlikënni ahakore nik kara noso'ak.

⁷ Mumuk ennak zep bwina iwe Alap mo dam taha nakore zini jowe zaka, hen ngatanna dekam zep zë zîlsik. Ki zep Petrussu li tan hap zaba nakon towanbla ine zaka. Ki zep zë gubluka, “Nabakam luwe!” Dekam zep hëndep Petrus mo taha nakon besikam de dokotna in som nëbla hanak.

⁸ Etan ki zep gubluka, “Bajuna dekam ala so, hen sepatuna.” Ki zep ala soka. Ki zep etan gubluka, “Tahan bajuna dekam hen ala so. Dekam asa ang gwebla.”

⁹ Ki zep kon zerwet soka. Petrus hwëna man tim gulku, “Eisirsie ki tanan. Eiwakam homë wet sonan.”

¹⁰ Nonol lîlikin kara son wënya kim ulmun nuraka, etan zao de wënya ulmun nuraka, ki zep besikam de aumwa lîlikin yawalak aptaka. Hwëna zen zën totoresa kitak kles neisik. Desan zep wet osoka. Bwina in kon kim engka en langa eisiki, zao zep Alap mo dam taha nakore zini in aya gweka.

11 Petrus dekam zep tame gulku, “Hare ëe eiwakam am-am wet sonan. Hare Bian eiwa am zëre mo dam taha nakore zisi zer sonera- asa de Herodes mo jana ngï ben-ben nakon hen Yahudi zi mo jala kon zeser sonen hapye.”

12 Kirekam kim tame gulku, ki zep Yohanis mo anena Maria mo gol san dep song gweka. Yohanis in zëno aha bosena Markus. Zao zini mes beyakam Alapsa dekon abe tan hap ëtagal gwek.

13 Ë nakore lilikïnsï zep ga'ga so'an zaka. Zëwe de babu gwe-gwen wenya bosena Rode, zen zep te sozak.

14 Hwëna zao kim Petrus mo ola tame gulzuk, dekam zep isrip-sri hap lilikïn talusun srëmkam lwahak- dekam de gubiridan hap, “Petrus lilikïnnik zau'un ora!”

15 Hwëna man ding nulbik, “Em san ema mamak gwe'ara?” Hwëna ol drakkam kim gubirida gwe'ak, dekam zep ding nulbik, “In desa de kara ta gwen hap de Alap mo dam taha nakore zisi mes yap.”

16 Hwëna Petrus nama ki ga'ga so tineka. Hëndep kim talusublunkam hla dak, zao zep sërkam dengguanbla'ak.

17 Petrus dekam zep tahakam anakare hap akabiridaka, “Em balk tasïn.” Ki zep zë aïsîl gwibirida'anka- men kirekam Bian zerwet sokake. Ki zep hen gubiridaka, “Ola an Yakobu'u enblak, hen nëre mae mo Kristen aya-wal oso-walya enbiridak.” Zëna ki zep kon aha ë san dep

song gweka. *

¹⁸ Kaknak zep Petrus hup de jal hap bwinak de jana nabare zini in zënaka nol kini'ak.

¹⁹ Herodes dekam zep aha jana nabare zini gubiridaka, “Dawem enkam lëblak.” Hwëna hom hla dak. Dekam zep jana nabare zini in zen kara da'ak, desa taken-taken gwibiridaka, “Zen banakan de wet son hap? An ene ëser soner.” Dekam zep aha jana nabare zisi gubiridaka– Petrussu de kara tan wenya insa de tameran hap.

Herodes kim tîlkîke:

Herodes zëna ki zep Yerusalem mo lang nakon Kaesarea san dep song gweka– zao de hwëna gwë inendan hap.

²⁰ Dekam ëna Tirusk de zi niban hen Sidonk de zi niban Herodes man golëgil-gil gwe-gwe'anka. Dekam zep zini in Herodes han dikim etan zersësek gwen hap ola aha-en nuk. Sap zëbe mae hap de tembanena Herodes mo irik gin lang nakon wet so gwizimki. Zen dekam hen Kaesarea san sek gwëk, zëwe zep Herodes mo taha trî soblan zini Blastus Bak hap te-alasa nërblak. Zen zep gubiridaka, “Ëe asa emsa mas gwibiridal.” Dekam zep zë Herodes han dikim etan zergolek de gwen hap ëabe gwëk.

²¹ Yaklana dekam de zergolek de gwen hap denak kim hatak, Herodes dekam zep teipsin zi hip de bajusa ala soka, hen teipsin zi hip de

* **12:17 12:17** Petrus in desa Yakobu'u gubluka, zen Yesus mo ososa, in zen hen suratna Kristen zi hip ale gulzimkike. Zen hen dekam Kristen zisi Yerusalemk nol gwibiridaka. Herodes insa taka, zen Yesus hon de ang gwe-gwen zini Yakobu'u– Yohanis mo ayasa.

komal tumnak nikinki. Dekon zep zi trana insa aïsîl gwibiridaka.

²² Dekam zep Herodes mo bosesa de teip gulsublun hap ëtaken gwe'ak, "An zi mo olsa home ësane gwe'an! An aha alap mo ol!"

²³ Hwëna mumuk ennak zep zë Herode'a Alap mo dam taha nakore zi ta zaka, sap zen hom Alapsa blikip gwe'siblika. Diki anakan maka sane tabinkim gubiridaka, "Ëe an ahana alapsa hom." In zep ungala nakon auhuna dwenblak, zep hëndep tülki.*

²⁴ Alap onakore ëngaya gwen hap de ol dawemna dekam zep esek nul kinî song gwe'ak.

²⁵ Barnabas ne Saulus ne kim Antiokia kore te-ala zer sonenna insa Yerusalemk eirzimki, zëna ki zep etan ola halka. Yohanis, zëno aha bosen Markus, dekon zep ang gwizimki.

13

Alap mo Enhona kim Barnabas ne Saulus neka dam sosukuke:

¹ Antiokiak de Kristen zinik, zao hen ki- men zen Alap mo Enho nakore sostonkam hamal hap de olsa ayang nul gwizimkye. Zen hen Alap mo olkam tawa da gwibik. Zëno mae mo bosem-sena,

Saulus, Barnabas,
Simeon- in desa asyaskam bose dak "Zi Kakak" kam,
hen Kirene walya Lukius,
hen Menahem. Menahem in, zen teipsin zini
Herodes han beteknak asyas bose zem.

* 12:23 12:23 Dan. 5:20

² Zen kim apdenak tembane lwan naban Bian mo bosena teip nulsublu'ak, Alap mo Enhona zao zep gubiridaka, "Barnabas ne Saulus neka em dam sosun- ano syalsa dekakim ol halada gweka."

³ Etan kim tîngare Kristen zini in tembane lwan naban Alapsa nen sone gweblak, dekam zep tahana dehazim anek. Ki zep hwëna deisya sonek.

Siprusk kim aptakake:

⁴ Sap zen Alap mo Enho teisya soneka, ki zep Seleukia san in neka, dekon zep bulkum lang tekna Siprus sun dep ablan kinika.

⁵ Siprus mo ëna Salamisk kim aptaka, zëwe dekam zep Yahudi mo but srëm gol-gol san ëngaya gwen hap de Alap onakore ol dawemkam lonbirida gwe'anka. Yohanis zëno aha bosena Markus zen man Antiokia kon ang gwizimki-zëno nik mo tahasa de trî so gwizimdin hip.

⁶ Zen man hëndep tîngare lang tekna insa ëramjanbir song gweka, hëndep Pafosk ërhataka. Zao zep Yahudi walya Bar-Yesussu nërtowek. Yunani olkam zëno aha bosena Elimas. Zen meiyer golzauk gwenna, hen zini man anakan yasik ta gwibirki, "Ëë an Alap mo olsaë ayang gul gwizimnin."

⁷ Zini in hen lang tekna iwe de gubernor hon de syal gwe-gwenna. Gubernora in enlala blala. Zëno bosena Sergius-Paulus. Zen ki zep Barnabas ne Saulus neka gu sonezimki- zen de Alap mo olsa lonblan hap.

⁸ Hwëna Elimas Bak zep tru-tru gulzim'inka, hen man gubernorsa alp gwebla'anka- zen de Alap mo olsa taïblîbin srêm hap. Zep anakan gubluka, "Bahem salzimdin."

⁹ Hwëna Saulus, insa hen nen gweblak "Paulus" kum, desa dekam zep Alap mo Enhona bi gweblaka. Dekam zep Elima'a karatda ta'anka, ki zep hëndep anakan jalse gweblaka,

¹⁰ "Em an dowal mo kîgî mo walas, hen tîngare enlala dawem mo jal zi! Em san molye golzausuku?- Bian osan dep de orasa de aning ta gwizimdin hip de syala in saye. Eno enhonak enlala dawemna hom, hwëna boton ta gwibin en hap dena hen yasik ta gwibin en hap dena.

¹¹ Angkam man Bian emsa karek ta'ara- em dikim nwe nik dîmîn gwen hap. Hëndep em molye yakla ngatanna hla taka. Hwëna esa etan kara gwerâ."

Hëndep dekam zep Elimas eisbi'inka- but kakak makare naka zëno nwe san de ati gwe zannak. Dekon zep bute halka, hen zisi zen de îrîk ta han hap takenbiridaka.

¹² Gubernur kim kirekam Elima'a hla taka, dekam zep Yesus hup de tawa tabinni insa sêrkam tenggwanbirki, hëndep dekam zep Yesussu taïblîblaka.

Paulus kim Pisidia mo langnak tawa tabirkike:

¹³ Paulus kim lang tekna Siprus mo ëna in kon bulkum zisong gweka, ki zep Pamfilia mo langnak yaïng gwek- ëna Pergak. Zao zep Yohanis, aha bosena Markus, hli so guk halka. Zen Yerusalem san dep etan heya gweka.

¹⁴ Perga kon tanakam zep song ëka- Pisidia mo langnak de aha Antiokia san dep. Zao Hari Sabatkam Yahudi mo but srëm golak hen lîlki.

¹⁵ Musa mo tîti tabin ola hen Alap mo ol ayang gul gwen zi mo ola kim baca nulsuk, ki zep zëwe de but srëm golak de mam-mam wenya zini nenblak, "Emki sap zi darena insa anakan takensizimdin, 'Eno nik mo ol zim-zim enlala gwibinni wëhë?- desa de lonbiridan hapye.' "

¹⁶ Dekam zep Paulus luweka, ki zep tahakam anakare hap akabiridaka, "Angkam ama emsa tonbirida'an," ki zep gubiridaka, "Israel kore zi, hen Yahudi srëm zi men zene Alapsa betek ë gweblananke, asa sane lak!

¹⁷ Israel Bak mo zi ausu mo Alapna, Zen nëno mae mo auyan-azasa hlîl inki hen dawemsa gol gwizimki- in kim Mesirk lowehe gwekye. Hëndep zen man tangan ëbeya gwek hen ësoson gwek. Ki zep hwëna dekon zëre mo soson yawalkam golëwet so gweka.

¹⁸ Dekam kim sasa langnak lowehe gwek, zen dekam kareksa etan nulin hana song gwe-gwek. Bian dekam oto gulsun hup man sap akabirida gweka.*

¹⁹ Dekam zep Kanaan mo tujukam de zi ausuna timbwas tabirki- men zen ë beyam-byana iwe lowehen dakke. Langna insa dekam zep hwëna nëno mae mo auyan-aza hap golzimki- zen de hëndep denaban bi gwibin hip.*

²⁰ An tîngan kirekam de syal gwibinni, holona 450 tahunkam.

* 13:18 13:18 Bil. 14:34; Ul. 1:31

* 13:19 13:19 Ul. 7:1; Yos.

“Alap ki zep hwëna Israelsa de golëzauk gwen hap de zini aha-en aha-enkam kap gul gwizimki, hëndep zauk- zëre mo ol ayang gul gwen hap de zini Samuel Bak onak.*

²¹ Dekam zep Samuëlsa abe dak, ‘Abe mae hap em teipsin zisi dam tasizimdin- men kirekam hen aha langnak dena lowehe gwenanke.’ Alap dekam zep Kis mo tanena Saulsa dam tasizimki- Benyamin mo auyan-aza nakore naka. Zen holona empat-pulu tahun enkam teipsinkim irik gilki.*

²² Desa kim ati gwen taka, dekam zep hwëna Daudsa drëne seka- zen de hwëna zëno weinak teipsinkim nikiran hip. Zen man Daudsa gubluka, ‘Ëe mesë Isai mo tanena Daud onak ëre mo enho makare naka hla tablal. Zen sa ëre mo dwam gwibin sin tingan syal gwibiri.*

²³ “Hwëna angkam Alap mes Daud mo auyan-aza nakore naka Israelsa de ngaya tabin hip de Teipsinni zerzimdi- men kirekam Zëna gu-guk gwekake. Bosenä Yesus.

²⁴ Yesus de hatan srëmnak, Yohanis Bak man tïngare Israelsa gubirida gwëka, ‘Emki ëbaptis gwen- dekam de enaka Alap hap anakan golëtrë gwëblan hapye, “Ëe ama ëhale'an.” ’

²⁵ Yohanis kim zëre mo syalsa de hli yun hup golek de gwe'anka, zen man aumwa hap gubiridaka, ‘Eno mae mo Asa de dam tasinkim, Ëe an ba habë awe syal gwe'an? Ëe an mensa ës gwëbla'an, Zen hom. Zen hwëna man asa

* **13:20 13:20** Hak. 2:16; 1Sam. 3:20 * **13:21 13:21** 1Sam. 8:5; 10:17-21 * **13:22 13:22** 1Sam. 13:14; 16:12; Mzm. 89:3-4; 89:19-37

zertro'an zala. Ëe dawem naka hom- Zëbon de babu gwen hapye, hen zëno tanasa de ngan sosublun maena ëe hen bëjënë.'*

26 "Aya-wal oso-wal, Abraham mo auyan-aza nakore wenya, hen aha zi ausu nakore Alapsa de betek gwe-gweblan wenya, ëngaya gwen hap de ol dawemna an, zen kïtak nëbe mae hap Alap gol sonezimki- an desaë emsa tonbirida'anye.

27 Hwëna Yerusalemk de zini, zëre mae mo teipsin-teipsin niban hom anakan tame dak, 'An Zen- nësa de ngaya tabin hip de Zi niye.' Zen Alap mo hamal hap de ol ayang gul gwen zi mo ola hom tame nuk- mensa Hari Sabatnak zëna baca nul tine gwenanye. Hwëna zao dikim zaun hup ki tan hap nenblak.

28 Men kirekam ahana zëbe hap dena ale gulku,

'Zen hom sap karekna hla nulblik- dekam de tan hap denaye.'*

Hwëna Pilatussu tan hap abe da gwe'ak.

29 Tïngan kim hamal hap de ola insa tame gun srëmkam syal neisibik, ki zep te-lidak son nakon hïl dï lahek, dekam zep zi tok drënen hap de kaso hulak nënnek.

30 Hwëna Alap ki zep zë tïn nïkon etan ngaya taka.

31 Dekam Desa de zertowe gwenna yaklana man beya gwek- zini men deban mae Galilea kon tïn srëmnak Yerusalem san dep golësek gwe zakake. Zen angkam zen nëre korena Yahudi mo langnak zëbe hap de ol dawemna nol halada gwe'an.*

* 13:25 13:25 Yoh. 1:20,27 * 13:28 13:28 Yes. 53; Luk. 23:4; 23:14-15 * 13:31 13:31 Kis. 1:3

32 “Zep ol dawemna mensa Alap nëno mae mo auyan-azana gu-gubirida gwekake, ëe an desaë angkam emsa tonbirida'an.

33 Desa mes ki Alap syal gwibirki- Tane zem Yesussu de tîn nikon nëbe mae hap ngaya tazimdinkimye. Sap Mazmur dan-dannak Daud Bak man Alap mo ola Yesus hup dena anakan hamal hap ale gulku,

‘Em in ano Tane,

Ëe mesë namen damnak Ënaka anakan kira tanan, “Ëe an eno Bian.”’*

34 Zen mes ki hen zëre mo Tanena in hap dena hamal hap gubluka- tîn nikon de ngaya tan hap dena, hen drë nwanunnak de batren srëm hap denaye, men kirekam zëre mo olak lwakke,

‘Ëe men kirekamë Daud Baksa hamal hap gu-gubluk- ebe hap de dawemsa golblan hap dena, Ëe asa ki hëndep ebe hap golblal.’*

35 Zep a kirekam mo Daud Buku Mazmuruk Alapsa gublukaye,

‘Em molye ere mo lalak Zini insa da tasikî- drë nwanunnak de batren hapye.’*

36 “Drë nwanunnak de batren srëm hap de ola in, zen Daud zëre hap hom. Sap zen kim Alap mo dwam gwibinni nëno mae mo auyan-aza hap sul sonezimki, zen dekam zep tîlki. Hen zëre mo iyena men zao kang nulne gwek, zëno tokna hen zao nënnek. Zao zep batreka.

* 13:33 13:33 Mzm. 2:7 * 13:34 13:34 Yes. 55:3 * 13:35 13:35 Mzm. 16:10

³⁷ Hwëna batren srëm hap de Zini, Zen diki Auyan-tane zem Yesus- mensa Alap tîn nikon ngaya takake!

³⁸⁻³⁹ Zen in zep, aya-wal oso-wal, ëe ama emsa gubirida'an: Yesus Zen Zen- nëno mae mo kareksa de tap gulsuzimdin hip de Zi niye. Sap Musa mo tîti tabin ol en san de ang ta gwenkam, dekam bëjen nen karek-karek nakon ëhil gwe hanan. Diki Yesussu de anakan taïblîblankam, 'Zen eiwa Zen tangan- nësa de ngaya tabin hip de Zi niye,' zen diki dekam esa karek-karek nakon ëhil gwe hanal. Hen Alap mo nwenak zen dekam esa ëdakastîl.

⁴⁰ Zen in zep, emki enaka dawemkam kara ta gwibin. Ebon mae mana jowenank- men kirekam Alap mo ol ayang gul gwen hap de zini Yahudi zini hamal hap anakan nen gubirida gwekke,

⁴¹ 'Em in zen Alap mo hamal hap de ol gu-guk gwenna anakan swrei kul gwenan, "Molya ki lwak,"

hwëna hlaunkum ausa esa ëhlol,
hëndep esa ëjek-jak gwer.

Emsa sap sa hamal hap tawa da gwibir,

hwëna bëjen em taïblîbin-

men desaë sap eno mae mo ngîrînnik angkam
syal gwibi'inye.' "*"

⁴² Paulus ne Barnabas ne kim but srëm gola insa hli ku'inka, ki zep nenzimk, "Ngein sin de Hari Sabatnak, etan kire hap denaka asa lonbirida."

* **13:41 13:41** Hab. 1:5

⁴³ Kim kon sekwak gwek, dekam zep Yahudi zini, hen Alapsa de betek gweblan wenya men zen Yahudi hon bitî gwek, beya nik zep lun kon nitrok. Zao zep etan desa anakan titî labirki, "Em mese Kristussu de taïbliþlan nakon Alap mo kwasang gwibiridannak bitî gwer. Zep zen zao en emki tatem ëzaun."

⁴⁴ Zao de Hari Sabatnak, dekam ëna iwe de zini tîngan tangan de tagal gwen hap ëalp gwesik-Alap hap de ola insa dikim ësane gwen hap.

⁴⁵ Hwëna Yesussu de taïbliþlan srëm Yahudi zini kim hla nulidak, "O desa beya tangankam tagal neizim'in," dekam zep husus neizim'ik. Hen dekam zep Paulus mo tawa tabinni insa lamang nu'ik.

⁴⁶ Hwëna Paulus ne Barnabas ne dekam zep udobe naban ding ulzimki, "Alap onakore ol dawemna an, zen diki nonol emsa de tawa tabin hip dakasti'in. Hwëna em ansa baes eibi'in, em dekam hen hëndep de gwën hap denakae baes eibi'in. Ëe in zebë Yahudi srëm zi sin dep emsa hli yuluda'an! *

⁴⁷ Sap Alap mes syala ansa abe mae hap wei yul sonezimki. Zep zëre mo olak anakan lwak, 'Ëe mesë ebe mae hap Yahudi srëm zisi dikim ngatan tabin hip de syala golzimk, hen ëngaya gwen hap de olsa dikim okama topse gwen san golzim halada gwen hap denaye.' ""*

⁴⁸ Yahudi srëm zini kim kirekam ësak, zen dekam zep isrip-sri naban Alap mo ola insa

* **13:46 13:46** Kis. 18:6; 28:28 * **13:47 13:47** Yes. 42:6; 49:6

dokwak nuk, hêndep dekam zep tîngan men desa Alap dam tasibirki, zen de hêndep de êgwê gwen hap denaka gul irin hip, zen dekam zep hêndep daïblîblak.

⁴⁹ Hêndep dekam zep Alap hap de ol dawemna insa tîngare langna in san nolteisik.

⁵⁰ Hwëna Yahudi zini in zen husus neizim'ik, zen dekam zep Yahudi srêm bose nabare zi sin dep sek gwék- hen bose nabare we walya in zen but srêm gola iwe bitî gwe-gwekke, zêbon mae osan dep. Dekam zep zëno mae mo enlalana ben dyasizim'ik- dekam de zen karek son hap. Langna in kon dekam zep hêndep nialsa sonek.

⁵¹ Zen dekam zep zëno mae mo nwenak tana sonna taïk-tïk oso guk halka. Ki zep ëna Ikonium sun dep song ëka.*

⁵² Hwëna Antiokiak de Yesussu taïblîblan wenyanya mensa hli kulidaka, zen nama Alap mo Enho nakore isrip-sri naban lowehe gwék.

14

Ikoniumk kim aptakake:

¹ Ikoniumk hen kirekam lwak. Paulus ne Barnabas ne etan Yahudi mo but srêm gol san song ëka. Zêwe zëno nik mo tawa tabinni man tangan sosen gwék, dekam zep tangan beyakam Yesussu daïblîblak- sap Yahudi zi, hen sap Yahudi srêm zi.

² Hwëna ahakore Yahudi zini- men zen Yesussu de taïblîblan hap baes tak, zen dekam zep Yahudi srêm zi mo enlalana ben dyasizimk-

* **13:51 13:51** Mat. 10:14; Luk. 9:5; Kis. 18:6

dekam de zen Yesussu de taïblîblan wenya insa u sal-sal gwibiridan hap.

³ Hwëna Paulus ne Barnabas ne holokam zë ëka, hen udobe naban Bian mo nësa de kwasang gwibiridan hap de ola lonbirida gweka. Zen Bian en hon yaïng ë kinî gweka, zep Bian man zëbe nikip owas-owassa dikim syal ei gwibin hip dena gol gwizimki- zëno nik mo ola insa dikim soson gul gwizimdin hip.

⁴ Zëwe de zini dekam zep ëhliwëk. Ahakon Yahudi zi nik ang tak. Ahakon Paulus nebon ang tak.

⁵ Dekam zep sap Yahudi zini hen Yahudi srëm zini zëre mae mo ëna iwe de nol-nola ban ola niaha-en guk- dekam de Paulus neka karek son hap, hen zao de kasokam i tizimdin hip.

⁶ Hwëna kim tame ulki, dekam zep Ikonium kon heya ëka- Likonia mo lang san dep. Zao zep hwëna ëna Listra hen Derbe mo langnak

⁷ ëngaya gwen hap de ol dawemna inkam tawa labirida gweka.

Listrak hen Derbek kim ë gwekake:

⁸ Listrak zi lekna ki. An zem lek naka ki hëndep jaha gwëk.

⁹ Zen kim Paulus mo tawa tabinnik ang gwëka, Paulus ki zep karatda taka, dekam zep tame taka, "Zini an angkam man Yesussu taïblîbla'ara. Zen sa zëno bosekam dawem gwera."

¹⁰ Ki zep ol mamkam takenblaka, "Emki zaun!" Dekam zep hëndep hetyak gwesik kininkam luwesik ane kinika, hëndep të nasen'anka.

11 Zi trana in kim hla dak, ki zep zère mae mo olkam ètaken gwe'ak, “An aha alap dare zi nwe-masekam nèbon mae onak ati è ine zaka!”

12 Dekam zep zère mae mo yang tasîn alap mo bosekam bose nosok. Barnaba'a “Zeus”kum bose dak. Paulussu “Hermes”kam bose dak, sap zèno mae mo alap-alap hap de èpba olak Hermes zen aha alap-alap mo olsa zi hip ayang gul gwizimki.

13 Zèno mae mo yang tasîn alapna Zeus, zèbe hap de gola ki- è alpna iwe. Gola iwe de syal gwe-gwen zini ki zep sapi zirya teisyahal zaka- dekam de zi tra mo nwenak Barnabas ne Paulus nikip hlik sozimdin hip. Nolak de ala sozimdin hip de desan-san weir sosunnu hen man teisyahal zaka- zèno nik mo nolak de ala so sonezimdin hip. Sap zen man tim nosok, “An ano mae mo yang sosun alap eiwakam ati è ine zaka.”

14 Hwèna anakan kim tame ulki, “An hare kirekam am asa nezim'in!”- dekam zep zère nik mo tahan bajusa kalk-kalk oson daka, anakan dikim goltreizimdin hip, “Èe ama eno mae mo syala insa husus eibi'in.” Ki zep zi trana in mo ngîrîn sîn hlu kè zaka, dekam zep ol mamkam laken zaka,

15 “Em ba habe kirekam asa eizim'in? Èe an hen zi tangan sake- in ki hen em. Èe an ebon mae onak èngaya gwen hap de ol dawemsa de tawa labin hibè aptazak- em dikim boton alapsa de betek gwibirida gwensa baes tan hap, eiwa de Alap ensa dikim hwèna betek gwe-gweblan hap, men Zen ngli naban, kama naban yang sosukuke,

hina, hen tîngare ensasa gwen kire-kirena men zen zêwe lowehe gwenanke.

¹⁶ Menkam Alap nwe enkam emsa anakan kara ta gwibirki, 'Dikire zêre mae mo boton alap-alapsa betek neibirida gwek.'

¹⁷ Hwëna Zen hen dekam ki dawemna ebe mae hap gol gwizimki- em dikim sap anakan tame tan hap, 'O hare eiwa de Alapna kike.' Zen zep ona îl tî gwenda- eno mae mo obwaga dikim dawemkam hatan hap. Hen tembanena sowe henkam ep gol gwizimmira- em dikim isrip-sri naban lowehe gwen hap."

¹⁸ Kirekam sap lonbiridaka, hwëna dekam tangan man alp neizim'ik- sapi darena insa de hlik sozimdin hipye.

¹⁹ Hwëna Yahudi zini kim Antiokia hen Ikonium kon Listrak iwe yaing gwezak, dekam zep zi trana in mo enlalana wet dyasizimzik. Paulussu dekam zep kasokam nîrîblak. Ëna in kon ki zep îl dihak. Man kîl dik, "Mes tîlida."

²⁰ Hwëna zao de Yesussu taîblîblan wenya kim tagam neisîblîk, dekam zep luweka, dekam zep etan nêrtîlzîk. Ka'ankam zep hwëna Derbe san dep etan Barnabas han song ëka.

Nonola kim etan Antiokia san dep ola halkake:

²¹ Derbek zep hwëna ëngaya gwen hap de ol dawemkam lonbirida gweka. Zêwe beya nik zep Yesussu daîblîblak. Dekon ki zep etan amjanbiridaka- ë-ëna men desan zëna song ë zakake, Listra, Ikonium, hen Pisidiak de Antiokia san.

²² Zen dekam ëKristen gwen wenya insa etan tîtî labir song gweka- dekam de Yesussu de

taïblïblan ennak tatem ëzauk gwen hap. Anakan tawa labir song gweka, “Men zen kareksa de goltowe gwennak tatem ëzauk gwe'ak, zen zen sa Alap mo ïrik gïnnïk bitï gwer.”

²³ Zao hen man enbirida song gweka, “Tembanesa esa ëlwa gwer, dekam eka eno mae mo nol-nolaka dam lasïk gwïbik.” Kim dam dasïk gwïbik, dekam zep Paulus ne Barnabas ne taha tehabirida inen naban Biansa anakan en sone gweblaka “Bian, zini an man Ebon ëyaïng gwe kïni'an. Ëe ere mo tahanakë hli kulida'an.”

²⁴ Pisidia mo langna kim lamanka, dekam zep Pamfilia mo langnak aptaka.

²⁵ Pergak kim ol dawemna inkam tawa lasïbirki, ki zep hwëna Atalia san dep song ëka.

²⁶ Zen mes zëre nik mo syala su kul sonëka, zep Atalia kon bulkum Siria mo langnak de Antiokia san dep song ëka- men zëwe nonol zëre nikip anakare ola ban tahana dehazim anekke, “Bian, dikire ere mo kwasang-kwasangna zëbon nebon lwa gwëk.”*

²⁷ Antiokiak kim aptaka, ki zep zëwe de ëKristen gwen zini tagal ulsuku, zao zep lonbiri-daka- tïngan mensa Alap syal gwe-gwïbir-zimki, Alap men kirekam orana Yahudi srëm zi hip dam tasïk gwizïmkike, zen dikim hen Yesussu taïblïblan hap.

²⁸ Zao holokam zep zëwe de Kristen zi niban olëlowehe gweka.

15

* 14:26 14:26 Kis. 13:1-3

Yerusalemk kim egolek de gwেকে:

¹ Ki zep zini Yahudi mo lang nakon Antiokiak yaing gwesak, zao zep hwëna ëKristen gwen wenyä insa anakan tawa dabi'inzak, "Em de to mipä blom tasibin srëmkam- men kirekam Yahudi zini Musa mo ol san ang ta gwenan, em molye ëngaya gwék."

² Paulus ne Barnabas ne kim kirekam asalbiri-daka, dekam zep zë mamkam olëol tetek gweka. Dekam zep zëwe de Kristen zini Barnabas ne Paulus neka, hëndep zëwe de ahakore Kristen zi niban dam dasibik- zen de Yerusalemk Yesus mo dua-blaskam de dam tasibin wenyä ban hen Kristen zi mo nol-nola ban anakan klis gun hup, "Eë Yahudi srëm wenyä wëhë to mipna blom lasibi'ik? San ha babë?"

³ Dekam zep Antiokia kon lup nul sonek, hen in kim Penisia hen Samaria mo lang san olëtaman gweka, zen man Kristen zisi anakan lonbirida song gweka, "Yahudi srëm zini hen mes beyakam ëhalek." Ola in man tangan isrip-sri neibik.

⁴ Kim Yerusalemk olëyaing gweka, zao de Kristen zini, hen dua-blaskam de dam tasibin wenyä in, hen zëwe de Kristen zi mo nol-nola, dawem enkam zep dokwa-kwak nuk. Zao zep lonbiridaka- tingan mensa zëbe nikip Alap syal gwe-gwibir-zimkiye.

⁵ Farisikam de gubirida gwen wenyä men zen ahakon Yesusu daibliblak ki zep luk tak, ki zep eguk, "Yahudi srëm zini, zen diki hen Musa mo ol san de ang gwenkam zen to mipä blom tasibin. Kire srëmkam bëjen ëngaya gwen."

⁶ Dekam zep dua-blaskam de wenyä in hen

Kristen zi mo nol-nola ban ëgolek de gwek-dekam de aïsîl gwibin hip.

⁷ Ola kim zë beya nul song gwe'ak, Petrus ki zep luweka, ki zep gubiridaka, "Aya-wal oso-wal, ena tawana: Alap nonol ebon mae onakon asa dam tasîki- dekam de nonol Yahudi srëm zisi Kornelius Bak mo golak halen tabin hipye. Zen dekam zep Yahudi srëm zini nonol Yesus hup de ol dawemna ëtawa gwek, hëndep ano ol toran nakon zep Yesussu daïblihlak.*

⁸ Dekam zep anakan dam gwesîk, 'Alap man zini ansa dokwa-kwak guluda.' Sap dekam man zëre mo Enhona hlë ta sonezimki- in kirekam hen nonol nëbe mae hap hlë ta sonezimkike. Sap Zen Zen zi mo enhona tame ta gwizimmira.

⁹ Zep Zen ahakore zi ausu ensa hom nwekam golëake gwenda. Yahudi srëm zini in, zen sap to mip blom tasibin srëmna. Hwëna zen kim Yesussu daïblihlak, Alap dekam zep zëno mae mo enhona ngan tasibir-zimki- men kirekam hen nëre mae mo ngan tasibirkike.

¹⁰ Zep em ba habe angkam ëalp gwe'an?- Musa mo titî tabin olsa de nihin dohon-hon makan zëno mae mo holenak wei yul sonezimdin hipye. Nëna hen nëno mae mo auyan-azana man tanga nihin dohon-honna insa de wë-wek tan hap sap ëakasîk gwek. Hwëna banakan dep?

¹¹ Zep bap nen kirekam gweibirida gwen! Sap Yahudi zini nen Kristus mo kwasang-kwasang en nakone ëngaya gwe'an. Yahudi srëm zini hen kirekam."*

* 15:7 15:7 Kis. 10 * 15:11 15:11 Gal. 2:16

¹² Dekam zep ëbalk tasîk. Ki zep hwëna Barnabas ne Paulus ne lonbiridaka- Alap men kirekam owas-owasna zëno nik mo taha san Yahudi srëm zi hip syal gwe-gwibir-zimkike.

¹³ Kim lonsuku, ki zep hwëna Yesus mo osona Yakobus gubiridaka, "Aya-wal oso-wal, emki asa sane tan.

¹⁴ Petrus Bak mes nësa aïsîl gwibiridala- Alap kim nonol tangan kwasangna Yahudi srëm zi hip goltreizimki, men dekam Alap nonol tanganna desa zëre hon dep lup gul inkiye.

¹⁵ Yahudi srëm zi de nëbon mae bitî gwenna, zen man tangan dakastî'in- men kirekam Alap mo ol ayang gul gwen zini ale nukke,

¹⁶ 'Ëe asa lamkam etan Yahudi zisi amjanbirzin hap lwa halzal- ë yala men zao Daud orep îrîk gîlkike.

Men kirekam zini gol swranak etan gola dauk gwenan, zen kirekam asa zi ausuna insa etan oto tasibirzir.

Zen dekam sa etan ano îrîk gînnîk lowehe gwer.

¹⁷ Ëe kirekam asa syal gwibir- tîngare zi ausu dekamim hen Asa de dam tasîn hip dëblak.

Dekam sap Yahudi srëm zi, Ëe asa desa hen hlîlin-

Aena men desa en dam tasibikye.

Ëe an Bian Zënë ki kirekam gu'un,

¹⁸ hen orep mesë ki kirekam gu-guk gwek.' " *

¹⁹ Yakobus ki zep gubiridaka, "Ano tame gun nukon, nen bap nen zëbe mae hap orana gwa-gwa ta gwizimdin- to mip blom tasibin srëm wena in zen angkam Alapsa tame da'anye.

* 15:18 15:18 Am. 9:11-12; Yes. 45:21

²⁰ Hwëna surat ensa nen ale gul sonezimdin-anakan dikim titi tabin hip:

Yang tabin dowal hap de otweran blom ta gwibir-zimdinni bahem twenblanda gwen.

Hole naka de blwap-blwap tan tweran ninni bahem twenblanda gwen.

Otweran kalsa bahem otde gwibin.

Hen kahalo-kahalosa baes tak.

Kire enkam esa suratkam titi labir. *

²¹ Sap Musa mo titi tabin ola Hari Sabat jamkam man tingare langnak de Yahudi mo but srëm gol-golak donbirida gwek, hëndep angkam hen nama donbirida gwe'an. Zep Yahudi srëm Kristen zini in de ahakore ol jalse gwensa ësane gwen hap ëdwam gwe-gwenna, zen sap sa Yahudi mo but srëm gol-gol san sek gwe-gwer."

Yahudi srëm Kristen zi hip in kim suratna ale nulzimkke:

²² Dekam zep dua-blaskam de Yesus mo dam tasibin zini in, zao de Kristen zi mo nol-nola ban, hen zao de tingare Kristen zi niban zini dam nososuk- zen de Paulus ne Barnabas neka Antiokia san dep ang eizimdin hip. Zen Silas ne Yudas neka dam nososuk. Yudas, zëno aha bosena Barsabas. Zi darena in hen zëwe de Kristen zi mo nol dare.

²³ Suratna in zëbon mae zep anakare ola ban nol sonezimk,

* **15:20 15:20** Orya ol zini hom kirekam tweransa damera gwenan- hole naka de blwap-blwap gulblunkamyë. Hwëna aha zi ki kirekam orep damera gwek, zep Alap man kirekam dep jalse gwëka, sap dekam kala bëjen wet son. (Kej. 9:4; Kel. 34:15-17; Im. 17:10-16; 18:6-23)

“Suratna an Yahudi srêm Kristen zini ebe mae hap- Antiokiak de wenya, Siriak dena, hen Kilikiak de wenya kip,

dua-blaskam de Yesus mo dam tasibin wenya, hen Yerusalemk de Kristen zi mo nol-nola, hen tîngare awe de Kristen zini, abon mae onakon:

Dawem.

²⁴ Ëe ama ësak: Zini man abon mae onakon ebon mae osan dep sek gwezak. Hwëna zen kim emsa tawa da gwibik, em hwëna enlala nike anakare hap ëtopse gwëk, ‘San ha ëe an Kristussu karekkamë ang ëbla'an?’ Hwëna zini in ëe homë lup ul sonek, hen ëe homë emsa de tawa tabin hip enbiridak.

²⁵ Zen in zebë zi darena dam ososuk- nëno mae mo wal bose dawem darena Barnabas ne Paulus nebon onak de ang ëzan hapye.

²⁶ Barnabas ne Paulus ne in, zen mes tangan zëre nik mo angna Bian Yesus mo bose hap sosok osoka, zep maka hëndep zëbe hap de ol gol haladannak lîlkî.

²⁷ Zini insa karekkam emsa tawa da gwibik, zen in zebë Yudas ne Silas neka suratna an han ebon mae osan dep leisya sonek- dekam de zen suratnak awe de ola ansa eiwa un hip.

²⁸ Sap Alap mo Enhona mes abe mae hap anakan goltreizimki, ‘Bahem Bian osan dep de orana gwa-gwa ta gwizimdin- tîti tabin olsa de beyakam wei yul sone gwizimdinkimye.’ Zen in zebë jalse gwen ola da-en emsa en sonebirida'an:

²⁹ Yang tabin dowal hap de otweran blom ta gwibir-zimdinni emki baes tan.

Otweran kalsa bahem otde gwibin,

hen hole naka de blwap-blwap tan otweran ninni
bahem twenblanda gwen.

Hen bahem ëkahalo gwe-gwen.

Eme desa langa ulsu'uk, em esa Alap mo
nwenak ësam gwesîl.

Zao en zausunun. Dawem.”

³⁰ Dan-nër dan-nër zini in ki zep hëndep
Yerusalem kon Antiokia san dep ëgwahak. Kim
zë yaïng gwek, dekam zep tîngare ëKristen
gwen zini tagal nulsuk, zao zep suratna insa baca
nulzimk.

³¹ Zen man tangan suratna iwe de ol tan-tanna
insa sam neisibik.

³² Yudas ne Silas ne in, zen Alap mo Enho mo
sosonkam de hamal hap de ol lonbirida gwenna.
Zen zep tatem dikim ëzaun hup ol zîm-zîmkîm
sërkam lonbirida gwe'anka.

³³⁻³⁴ Zao hom holo ëka, dekam zep etan
Yerusalem san dep anakare ola ban deisya sonek,
“Dikire Alap onakore dawemna ebon nebon lwa
gwek.”†

³⁵ Hwëna Paulus ne Barnabas ne man zë holo
ëka. Bian Yesus hup de ol dawemkam zë etan
tawa la gwibirki. Aha zi man zë hen tawa da
gwibik.

Paulus ne Barnabas ne kim ol tetek ëkake:

³⁶ Hom holo gwe'ak, Paulus ki zep Barnaba'a
gubluka, “Nen ki etan amjanbin- men zen
nëno nik mo tawa labiri dankam Bian Yesussu

† **15:33-34 15:33-34** Lukas kim ola ansa ale gulku, hwëna ayat
34na ansa lun kon mes yap aha zi mas nuk. Zen a kirekam mo
mas nukye: “Hwëna Silas man dam gulsuku, ‘Ëe asa an san al
gwezal.’ ”

daïblîblakke, eka ki hla kulida song gwe, ‘Zen angkam banakan lowehen da'an?’ ”

³⁷ Barnabas man dwam gweka- Yohanis, aha bosena Markus, de hen etan ang gwizimdin hip.

³⁸ Hwëna Paulus man zen de ang gwizimdin hip baes gweka, sap zen mes nonol Pamfilia kon heya gweka. Dekam etan hom mae ang gwe-gwizimki- aha langnak de zini kim etan tawa labir song gwekaye.

³⁹ Zen dekon zep mamkam ol tetek ëka. Ki zep kon hëndep sya këka. Barnabas Markus hun bulkum lang tekna Siprus sun dep zersong gweka.

⁴⁰ Paulus Silassa zep dam tasîkî- deban de dan ën hap. Tingare Antiokiak de Kristen zini dekam zep zëbe nikip Alapsa abe dak, “Bian, dikire ere onakore kwasang-kwasangna zëbon nebon lwa gwek.” Ki zep kon zersong gweka.

⁴¹ Zen Siria mo lang naban Kilikia mo lang naban zeramjanbir song gweka, hen zëwe de Kristen zisi tatete labir song gweka.

16

Timotius kim Paulus ne Silas neka ang gwizimkike:

¹ Paulus dekam zep Silas han Derbe san dep song ëka. Derbe kon etan Listra san dep zep ayang ulki. Zao Kristen zini ki, bosena Timotius. An zem Yahudi we. Zen hen mes Kristen gwek. Bi zem Yunani wal.

² Listrak de tingare Kristen zini hen Ikoni-umk de wenya Timotiussu man nen gweblak, “Walasna in aïrîs.”

³ Paulus dekam zep zëbon de ang gwe-gwen hap dwam gweblaka. To mipna ki zep blaon-subluka. Zen mae hap blaonsubluka- dekam de langna iwe de Yahudi zi anakare hap husus gweblan srëm hap, “Zen hom nëbon mae tîlkî, sap zëno bianna Yunani wal.”

⁴ È-ë san kim namjan gwibik, zen man Yesussu de taïbliëblan wenyaka donbirida gwék- mensa dua-blaskam de zi niban Kristen zi mo nololaban Yerusalemk aha-en nukye, zen dikim hen suratnak de jalse gwibiridan ola in san ang ta gwen hap.*

⁵ Zëwe de Kristen zini Yesussu de taïbliëblankam zep étatete gwe zahek, hen dekam yakla jamkam zep zini etan taïbliëblankam ëmas-mas gwe-gwek.

Paulus kim Makedonia walya nwe lirisin nëblankam hla takake:

⁶ Paulus ki zep Galatia hen Prigia mo langna ziamjanbirki. Hwëna dekam Alap mo Enhona man gubiridaka, “Asia mo langna bahem amjanbin.”

⁷ Misia han de lang zîp sonnâk kim yaïng gwék, dekam zep sap ëakasîk- Bitinia mo lang san de amjanbin hip. Hwëna Yesus mo Enhona man etan gubiridaka, “Desan hen bahem amjanbin.”

⁸ Dekam zep hwëna Misia mo lang san taman gwék, hëndep hi alpna de ëna Troas san dep zep tine gwék.

⁹ Zao zep hwëna Paulus mo nwena lirisin nëblak. Zen eiwa de makan Makedonia walsya

* 16:4 16:4 Kis. 15:29

hla taka. Zen man zaunkum Paulussu anakan abe ta'anka, "Haen, emki Makedonia san song gwezan- asa de mas gwibiridan hap."

¹⁰ Hëndep dekam zebë ëhohle gwëk- Makedonia san de sek gwen hap. Sap ëe mesë dam ulsuk, "An Alap Zën ki nësa gubiridanda- zëre mo ol dawemsa dikim zëwe hen tonbirida gwen hap." Ëe an zen ola ansa ale guk, Lukas, ëe ama hen dekam ang gwibiridak.

Ëna Pilipik kim wenyä Lidia Yesussu taïblïblakke:

¹¹ Troas kon bulkum zebë dam-dam enkam Samotrake mo lang san dep sek gwëk. Ka'ankam zebë hwëna Makedonia mo hi alpnak de ë bosena Neapolisk yaïng gwëk.

¹² Dekon tanakam zebë hwëna Pilipi san dep sek gwëk. Propinsina Makedonia in, zen Roma mo irik gïn lang ahana, hen Pilipi in, zen Makedonia mo aha ë yawal. Zao holo tolkamë lowehëk.

¹³ Hari Sabatkam, ëe dekam ëna in mo ho alp nakore lilikin sïnë wet so gwëk, sap ëe ama tim uk, "Ho alpnak man yap Yahudi zini Alapsa dekon abe ta gwen hap ëtagal gwe-gwenan." Sap zen dekam nama hom but srëm gola dau'uk. Zao kimë teinikin'ik, we walya zen zë tagal gwëk, deban mae en zebë ola olëton'ak.

¹⁴ Ahana zen zë sane gwë'ak, ëna Tiatira kore we, bosena Lidia. Zen sam dan kil makare kaensa de te-alakam lirak ta gwibin hip de wemen kire kaenkam teipsin zi mo bajuna dayal gwibir-zimninke. Wenyä in Alapsa de betek gwëblanna. Bian zep enho naka talusubirki-

dekam de Paulus mo ola kon Yesussu taïbliıblan hap.

¹⁵ Dekam kimë Lidiasa hen zëno golak de wenya ban kitak baptis labik, dekam zep asa gubiridak, “Em de asa anakan tame gunnu, ‘Zen eiwa-eiwakam Yesussu taïbliıblanan,’ ki ano golak emki bitı gwen.” Zëno ol san zebë ki hëndep ang tak.

Paulus ne Silas neka kim Pilipik bwinak se noso inkke:

¹⁶ Aha yaklakam kimë etan ho alpnaı de ol ëgu sone gwenna in san dep sek gwek, ki zebë zë hwëna oranak wenya ban oltowe'ak. Wenya in zi mo tana iltikinnik de babu gwe-gwenna, hen dowala mes tilbirki, zep hlaul-hlaulkum syal gwe-gwek. Zëbon zini beyakam yaıng gwe-gwezak- dekam de hamal hap de ol hap taken-taken gwe-gwibin hip. Nonol in zëno mae mo tana iltikinnik babu gwe-gwek, desa abe da gwibik, “Eë zëbon de hamal hap de olsa sane gwen habë hatanzal. An dë te-ala naye.” Wenya insa men zen bi neibik, zen dekon zep te-alana beyakam lop da-in gwek.

¹⁷ Hwëna wenya in dekam zep Paulus mae han asa golëtro nasen gwe'ak. Anakarekam ola mamkam gu gwe'ak, “Zini an, Teipsin Zini Alap mo lup gul sonenna- zen de nëbe mae hap ëngaya gwen hap de orasa dam tasik gwizimdin hip.”

¹⁸ Yakлана man beya gwek- kirekam de gweibirida gwenna. Hëndep Paulussu kim jalak zerzauk, ki zep lero gwibin niban zëbon de dowala insa gubluka, “Kristus Yesus mo bosekam

ëe ama emsa gublu'an: Em zëbon onakon wet son!" Dekam zep hëndep wet soka.

¹⁹ Zini in zen wenyä inſa bi neibik, kim tame nuk, "O zen de dowal srëmkam gwë'ak, nen molye te-alana zëbon onakon ulin gwëk," dekam zep Paulus ne Silas neka teipsin-teipsin wenyak dikim zitrën hap pasar san dep il nosohak.

²⁰⁻²¹ Teipsin-teipsin wenyä kip kim nitreizimk, zen dekam zep nenbiridak, "An Yahudi wal dare. Zëno nik mo tawa tabinni nëno mae mo ëpba lowe hensa dikim wet gulsuzimdin hip. Hwëna hom dakastilin- Roma mo irik gin zini nen de zëno ol san ang tan hapye. In zep zëno nik mo tawa tabin nikon ëna awe de zini ëilman gwëgwe'an."

²² Zi beyam-byana dekam zep hen ëgu anek, "In eiwa!" Teipsin-teipsin wenyä in dekam zep baju talwesizimdin nika de lek-lek son hap nenbiridak.

²³ Mam enkam kim lek-lek nososuk, ki zep hwëna bwinak se nosoink. Bwinak de nol gwen zi nika zep nenblak, "An dawem en tangankam kara so."

²⁴ Kirekam inſa nenblak, olk de tekson tangannak zep se so inki. Zëno nik mo tanana te hlangnak zep bat nosozim anek.

²⁵ Hwëna ngirin tatem zep Alapsa abe la'anka hen tërya ban isrip-sri ë gwebla'anka. Ahakore bwinak de zini man sane noso'ak.

²⁶ Mumuk ennak zep jingil yala taikï, hëndep bwina in mo moko hap de kasona man ëëwak gwëk. Hëndep dekam zep bwi lilikinni in ëtalwesik. Hen mensa bwinak de zini besikam

de dokotkam dahalebik, man hëndep ësom-som gwe hanak.

²⁷ Bwinak de nola in ni tan nakon zep auna hlo zaka. Kim hlaulku, “Lilîkinnî tîngan talusundan nik êrlwa'an,” dekam zep sap nêbok zemka mol ineka- zënaka dikim dang gulblun hap. Sap zen man tim gulku, “Mes ëheya-hya gwenan. Hare an ki hwëna asa sa dal!”*

²⁸ Hwëna Paulus ki zep ol mamkam taken-blaka, “Bahem enaka tan! Èe tîngan namaë lowe he'an!”

²⁹ Dekam zep zëre hon de ëbabu gwe-gwen zisi syauk ngatan naban de golëhlu-hluk gwezan hap takenbiridaka. Zëna ki zep yal-yala ban Paulus ne Silas nik mo nwenak boklena kom sozim zika.

³⁰ Kim kon ziwet soka, dekam zep takensiz-imki, “Bian ne bian ne, ëe basa asa syal gwibir?-ëe dikim ngaya gwen hapye.”

³¹ Ki zep ding ulblika, “Bian Yesussu em anakan taïbliëlan, ‘Zen Zen- asa de ngaya tan hap de Zi niye,’ dekam esa ngaya gwera. Hen kirekam, eno golak de wenyaye.”*

³² Dekam zep Bian Yesus hup de ol dawemna zëno golak lonbiridaka.

³³ Hëndep dekam zep kam zëno nik mo wei-weina ngan tasibir-zimki. Hëndep kam zep ki hëndep zëna hen zëre mo golak denaban tîngan baptis labirki.

³⁴ Tembanena ki zep hwëna golzimki. Zëna dekam zep zëre mo golak de wenya ban

* **16:27 16:27** Kis. 12:18-19 * **16:31 16:31** Rom. 10:9-10

golëisrip-sri gweka, sap zen mes Alapsa daïblîblak.

³⁵ Kim litik, ki zep teipsîn-teipsîn wenya in zère mae mo jana nabare zini bwi gol san dep lup nul sonek- zao de nol gwen zini insa de gublun hap, “Paulus ne Silas ne dikire song ëk.”

³⁶ Ki zep bwinak de nola in guzimki, “Asa man nenblanzal: Em sap esa song ëra. Dawem enkam song ë.”

³⁷ Hwëna Paulus ki zep jana nabare zini insa gubiridaka, “Ëe an Roma mo irik ginnik de zi dare sake. Zen hwëna takensizimdin srëmkam totoresa zi nwenak asa lek-lek nosok! Ki zep hen takensizimdin srëmkam bwinak asa se nosoink. Hwëna angkam man ëdwam gwe'an- sowëkam de asa guzimdin hip, ‘Dikire song ëk.’ Kirekam ëe ama baes ë'an. Dikire zën yaing gwezak-dekam de asa hil so sonen hapye.”

³⁸ Jana nabare zini in kim teipsîn-teipsîn wenya insa kirekam nenbiridak, dekam kim anakan tame nuk, “O Paulus ne Silas ne, an hare Roma mo irik ginnik denakake,” dekam zep ëairi'ak. Sap Roma mo irik gin zisi bëjen totoresa karek tan. Sap zen man tim nosok, “An Yahudi en kore zi dare.”

³⁹ Dekam zep zëno nik mo enlalasa de së ta sonezimdin hip yaing gwezak, ki zep anakare ola ban hil noso sonek, “Bahem asa jal eibiridan. Hwëna emki ëna an kon song ën.”

⁴⁰ Kim wet osoka, ki zep Lidia mo gol san dep song ëka. Zao kim Yesussu de taïblîblan wenya tagal ulsuku, zao zep aumwa hap ol zim-zimni lonbiridaka. Zëna ki zep kon ëhalka.

17

Tesalonikak kim aptakake:

¹ Timotius hun kim Makedonia mo ë darena Amfipolis ne Apolonia neka értamanka, ki zep Tesalonikak érhatoka. Zêwe hen Yahudi mo but srêm gola ki.

² Paulus ki zep but srêm gola in san dep song gweka- men kirekam zëna gwë gwekake. Dekam dan-ahare Hari Sabatnak Alap mo ëpba ola kore naka zep klis gul gwizim'inka.

³ Zen anakan zë srip gulsuk gwizim'inka, "Alap mo ëpba olak man dam gwesik, 'Nësa de ngaya tabin hip de zëre mo zer sonen Zini, Zen nonol kareksa sa goltowera, ki sa hwëna tîn nikon etan ngaya gwera.' Èe in zebë emsa Yesus hup dena ansa anakan tawa tabi'in: Zen eiwa Zen tangan-nësa de ngaya tabin hip de zer sonen Zi niye."

⁴ Dekam zep Paulus ne Silas neka Yahudi zini in ahakon daïblizimk hen ang neizimk. Beyakam Yunani kore zi ang neizimk- Alapsa men zen betek në gweblakke. Ahakon hen bose nabare we wal.

⁵ Hwëna ahakon mae hap husus neizim'ik, "Ano mae mo but srêm gola kon kim hlî nîl in'in." Dekam zep pasarak ë-ensa de zauk gweblan zi hip te-alasa neirzimk- zen dikim ëilman gwennak mas gwibiridan hap. In kim ëilman gwe'ak, dekam zep Yason mo gola dot dasizik- Paulus ne Silas neka dikim zi tra mo nwenak ziwet son hap.

⁶ Hwëna kim zë nohwënzimzik, Yason zënaka zep il dihak, hen ahakore Yesussu de taïbliblan zi niban ëna iwe de teipsin-teipsin zi sin dep il

dïbirhak. Anakan zep zë boton ol blo-blokam nenbiridak, “Tingare okamanak men zen zini yasik da gwibi'in, zen mes angkam awe yaïng gwezal.

⁷ Hwëna Yason an mes zini insa zëre mo gola kon lup gul inki. Zëno mae mo tawa tabinni, zen Roma mo irïk gïn nïkon dikim wet so gwen hap titi da gwibirin, sap zen anakan tawa da gwibirin, ‘Aha teipsinni ki- bosenâ Yesus.’ ”*

⁸ Kirekam kim nasalbiridak, dekam zep zi trana in teipsin-teipsin wenya in mae han ëjal gwek.

⁹ Dekam zep Yason maesa wal bose wal zeban nenbiridak, “Te-alasa nongka ap olzimk, ki neik sek gwek.” Kim nolzimk, dekam zep nenbiridak, “Angkam sap esa sek gwer.”

Ëna Bereyak kim aptakake:

¹⁰ Orapna kim ti'inzak, dekam zep Paulus ne Silas neka Timotius mae han ëna Bereya san dep lup nul sonek. Kim zë yaïng gwek, dekam zep Yahudi mo but srëm gol san dep sek gwek.

¹¹ Zëwe de zini enlala ngatanna. Zen Tesalonikak de zi mo kim hom. Zen zep aha-ere enlalakam Paulus mo mo tawa tabinni insa nulin gwek, hen zen dekam mwin-mwankam Alap mo ëpba olsa anakare hap karatda nul gwek, “San ha eiwa denaka nësa tonbirida gwe'ara?”

¹² Zen zep beyakam Yesussu daïblïblak. Zen ahakon Yunani kore zi, hen Yunani kore bose nabare we wal.

* 17:7 17:7 Luk. 23:2; Yoh. 19:12

¹³ Hwëna Tesalonikak de Yahudi zini in zen Yesussu daïblibla srëm gwek, Zen kim Paulussu anakan nasalblak, “Zen angkam Bereyak tawa ta gwibi'ira,” zen dekam zep yaïng gwezak, dekam zep zë hwëna zëwe de zisi olkam se dyabiridazak.

¹⁴ Dekam zep, Bereyak de zini men zen Yesussu daïbliblak nabakam Paulussu hi san dep zon dak. Hwëna Silas ne Timotius ne zen nama ki zë ëka.

¹⁵ Men zen zon dak, hëndep Atenak nërhatok. Zen kim lwan dahak, zëbon mae zep Silas ne Timotius neka anakan gu sonezimki, “Nabakam de asa ërtrozak.”

Paulus kim Atenak gwë gwekake:

¹⁶ Atena kon kim nama Silas ne Timotius neka eiszim'inka, enlalana man tangan anakare hap dowebila hanaka, “An ba hap ëna ansa yang tabin dowal-dowal enkam al dasik?”

¹⁷ Zen in zep Yahudi mo but srëm gol san song gwe-gweka- zao dikim Yesus hup denaka Alap mo ëpba ola kon ziklis gul gwen hap. But srëm gola iwe, Yahudi srëm zi niban siri gwe-gwek. Paulus mwin-mwankam hen pasar san song gwe-gweka. Men zen zëwe ba mae hap yaïng gwe-gwezak, desa zëwe zep Yesus hup de ol dawemkam tawa ta gwibirki.

¹⁸ Ëna iwe de zini ahakon Epikuros Bak mo tawa tabin sin de ang ta gwenna, hen ahakon Stoakam de gubirida gwen wanya. Zen dekam zep Paulus hun nërkeisa-keisa gwek. Ahakon man nenblak, “Ol beyam-bya zini an man zënaka tim ti'ara, ‘Ano tawa tabinni an aïris!’ ”

Hwëna ahakon man nenblak, “Zini an san ha ëse yang tabin alap san de ang ta gwen hap nësa tîti tabi'ira?” Zen mae hap ki ëguk: Sap zen Yesus de tîn nikon ngaya gwen hap denaka tawa ta gwibi'inka. *

¹⁹ Dekam zep Paulussu zëre mae mo ëgolek de gwe-gwen kwatap san dep nërsong gwëk. Kwatapna in “Areopagus”kum nen gweblak. Zao zep nenblak, “Ëë ama ëdwam gwe'an- eno tawa tabin ësena insa de asa tonbiridan hap.

²⁰ Sap eno tawa tabinni ano mae mo inik au hlobin makan tangan lwa'an, zebë dawemkam de emsa sane tan hap ëdwam gwe'an.”

²¹ Sap tîngare Atenak de zini hen aha lang nakore zini men zen zëwe lowehe gwëk man ësam gwesik gwëk- ol ësesa de ësane gwe-gwen hap, hen kire hap de ëkeisa-keisa gwe-gwen hapye.

²² Paulus ki zep luweka, ki zep gubiridaka, “Atenak de zi, ëë ama emsa tame tabirin, ‘Em in alap-alapsa dawemkame blikip eisibirida gwenan.’

²³ Ëë kimë eno mae mo ënak të nasen gwe'ak, dekam zebë eno mae mo yang tabin alap-alap hap de kire-kirena kara ta gwibi'ik. Dekam zebë

* **17:18 17:18** Epikuros Bak, zen sap zëwe de walsya hom, hwëna zëno tawa tabin ola mes Atenak hatak. Zen man tawa ta gwibirki, “Nen isrip-sri enkam nen lowehe gwen- banakare jalse gwen ol mae san de ang ta gwen srëmkam.” Stoakam de gubiridan wenya, zen zini bosena Zeno Bak mo tawa tabin sin ang tak. Zen man tawa ta gwibirki, “Nen diki enho tatetekam nen lowehe gwen. Anakan de enlala gwibinni aïris, ‘Ëë a-en asa dawem gwer. Aha zi mo tîti tabin sin ba hap de ang gwen hap?’ ”

hen tweran nin tru tasîk gweblan hap de kalsna hlauk. Zëwe ema ale uk, 'An nëno mae mo tame tan srëm alap hap dena.' Zep men zëbe hap tame tan srëmkam tru lasîk gweblanan, ëe ama Desa emsa tonbirida'an.

²⁴ "Alap men zen okamana ansa yang gulsuku, hen tîngare kirekam-kirekamna yang tabirki, Zen Zen nglî naban kama naban bi gwizim'ira. Zen zi mo gol taublun dannak hom gwë gwenda.

²⁵ Hen Zen hom zi de banakare maesa golblan hap dwam gwe-gwenda, sap Zen tahalha naka hom. Sap Zen Zen kitak zi hip gol gwizimnira-angna, ensasana, hen tîngare kirekam-kirekam naye.*

²⁶ Nonol lone sennak Zen aha-ere zi nikon tîngare zi ausuna yang tabirki. Hen dekam zep zëbe mae hap okamasa de bi gwibin hip dena golzimki. Zen Zen kitak okama tek-tekna kae gwibir-zim niraka, hen Zen Zen auhu-kamanak de teipsîn-teipsinnî anakan dam tasîk gwibirida, 'Angkam em teipsîk. Angkam em ati gwen.'

²⁷ Alap mes kirekam syal gwibirki- Zënaka dikim tē gweblan hap, mae hap, 'Wëhë asa nërtowe'ak?' Hwëna Zen sap nëbon mae onakon langanak hom-

²⁸ men kirekam ëgu gwenanke, 'Nen an zëno taha terenake lowehe gwenan hen ëtë nasen gwenan. Ensasana hen Zëbon onak.' Ebon mae onakon men zen tërya ale dabik, zen hen ki anakan ëgu gwëk, 'Nen an kitak zëno walas.'

²⁹ "Zen in zep, nen de Alap mo walas gwenkam,

* 17:25 17:25 1Raj. 8:27; Yes. 42:5; Kis. 7:48-50

nen bap nen anakan tim tin, 'Alap mo nwe-masena zen zi mo tahakam de yang tasîn makarena'- men kirekam zi mo enlalakam emas nakon, ahaksa perak nakon, hen kaso nakon yang da gwibirinke.

³⁰ Orep Alap nwe enkam zë kara ta gwibirki-kirekam de Zënaka tëblannakye. Hwëna angkam zep okamanak de tîngare zini gu-birida'ara, 'Angkam dekam ëhalek.'

³¹ Zen mes yaklana dam tasîki- dekam de tîngare zisi zëre mae mo enlalasa de hla taz-ïmdinkim klis gun hup denaye. Men Zen de klis gun hup dena, Desa hen mes dam tasîki. Hen dekam de tîngare zi taïbliëblan hap, Alap mes tîn nikon ngaya taka."

³² Hwëna tîn nikon de ngaya gwen hap dena insa kim sane da'ak, ahakon dekam zep swrë da'ak. Hwëna ahakon man nenëlak, "Neik etan aha yaklakam kire hap dena asa tonbirida."

³³ Paulus ki zep kon song gweka.

³⁴ Hwëna dekam ahakon man zëno ola kon Yesussu daïbliëlak. Zen dekam zep zëbon ang ta gwëk. Ahana bosena Dionisius. Men zen kwatapna iwe ëgolek de gwe-gwëk, zen zëno mae mo aha mamna. Ahana we, zëno bosena Damaris. Ahakorena hen ki.

18

Paulus kim Akaya mo langnak de ëna Korintusk hatakake:

¹ Atena kon, ki zep Korintus sun dep song gwëka.

² Zao zep Yahudi walya Akwilasa zertoweka. Zëno auyan-azana orep Pontus sun dep ëal tak, zep zëwe de wal hap joweka. We zem bosena Priskila. Zen anakarenak ake'anka, “Nër hom Italia kon aptazak.” Sap Roma mo teipsinni Klaudius Bak nër hom anakan golëalsa soneka, “Yahudi zini kitak de Italia mo langna an kon sek gwek.” Paulus ëse apta zannak zep duwezimki,

³ sap zëno nik mo syala apdenak- tenda gol syal gwe-gweblan hap de zi dare. Zao zep apdekam lowehe gwek hen syal ta gwek.

⁴ Hari Sabat jamkam zep Paulus Alap mo ëpba ola kore naka Yahudi mo but srëm golak ziklis gul gweka- zen dikim hen Yesussu taïbliëblan hap, sap Yahudi zi, hen sap Yunani kore zi.

⁵ Silas ne Timotius ne kim langna Makedonia kon apta zaka, Paulus dekam zep tenda gol syala insa golzausuku. Dekam yakla jamkam zep Alap mo olkam Yahudi zi ensa anakan tawa ta gwibirki, “Yesus Zen Zen- Israelsa de ngaya tabin hip de Zi niye, Alap mensa gu-gubirida gwekaye.”

⁶ Hwëna ahakore Yahudi zini kim nërol gwek hen lamang dak, Paulus dekam zep bajuna anakare ola ban hlaïk-hlik so guk hãlka, “Ano ola ansa baes eibirin, ki em hen ema ëngaya gwen hap dena baes eibi'in! Èe ama sap emsa de ngaya tabin hip alp gwibiridak, zep Alap molya eno mae mo kala abe hap ngëro gulbluka. Zep ëe ama angkam song gwe'an- Yahudi srëm zisi

de hwëna tawa tabin hip.” *

⁷ Paulus ki zep but srëm gola in kon golëwet so gweka, dekam zep hwëna zëno golek denak de golak golëbiti gweka. Gol bina in bosena Titius. Zëno aha bosena hen Yustus. Zen Yahudi srëm zi, hwëna Alapsa mes betek gweblaka. Zëno golak zep hwëna golëbiti gwe-gweka.

⁸ But srëm gola iwe de mamna, bosena Krispus Bak, zen we wal walas zeban zep Yesussu zi-taïbli-blaka. Hen ahakore Korintusk de lowehen wenyä beya nik hen Paulus mo ola kon Yesussu daïbli-blak, dekam zep desa hen baptis dabik.*

⁹ Aha orapkam, Bian Yesus nwe lirisin soblan-nak Paulussu gubluka, “Bahem aïrîn. Sap esa tonbirida gwera. Balkkam bahem gwë gwen.

¹⁰ Sap Ëe ama emsa zergwë gwe'an, hen zini molya emsa karek dak. Sap ëna awe de zini beyakam sa Abon onak bitî gwer.”

¹¹ Paulus dekam zep zëwe Alap mo olsa de tonbirida gwen hap holokam gwëka. Tahunna aha-en tamanblak, ahana ngîrîn ngam sonnäk.

¹² Dekam Akayak Galio Bak gubernorkam irik gîlki. Yahudi zini dekam zep ola aha-en nuk-Paulussu de Galio Bak osan dep balk tahan hap. Kim balk dahak,

¹³ anakare ola ban zep nërtrëblak, “Zini an zisi yasik ta gwibirida- nen dikim Musa mo titî tabin olsa gweibir kinîn hap, dekam de hwëna zëbon

* **18:6 18:6** Bajuna in mae hap hlaïk-hlik so guk halka: Anakan dikim enlala sobiridan hap, “Eno mae mo karekna in dikire ere mae onak lwak.” * **18:8 18:8** 1Kor. 1:14-17

osan ang tan hap. Hwëna dekam Alapsa molye dawemkam betek ë gweblak.”

¹⁴ Paulus kim sap nama ding gun hup enlala gwe'anka, Galio kî zep hwëna ding gulzimki, “Em san asa Yahudi walsae hla lal! Roma mo jalse gwen olsa de gweibir kînîn habe klak lanan zanam, ëe amaka emsa salbirida'an.

¹⁵ Hwëna ere mae mo ëpba olak de ol-gunnu hen bosem-sena, zep ene ki klak lananzal. Zen e-en emaka tap uk. Ëe ama baes gwe'an- kiresa de ep klis gulzimdin hipye.”

¹⁶ Ki zep zëre mo jana nabare zini golëalsa sonen hap gubiridaka.

¹⁷ Hwëna Yahudi srëm zini men zen zë beyakam ëzau'uk, dekam zep Yahudi mo but srëm golak de mam zini Sostenes Baksa dot dasik, zao zep hëndep dangolek. Hwëna Galio Bak nwe enkam zë kara tabi'inka.

Paulus kim langna Siriak de Antiokia san dep lwa halkake:

¹⁸ Dekam Paulus Korintusk iwe holo tolkam gwëka. Ki zep hwëna Siria mo lang san de etan lwahan hap dwam gweka. Dekam kim zëwe de Yesussu taïbliëlan zini hli yuludaka, Akwila we zem Priskila han man ang ëblak. Song gwen hap kim golek de gwe'anka, dekam zep zëwe de hi alpna de ëna Kengkreyak nol alana lunsuku. Mae hap lunsuku: Sap Yahudi zini kirekam ëgwë gwëk- Alap hap de anakan goltrëëlan hap, “Mensa ëe emsa gu-gubluk, ‘Ëe

kiresa asa Eno bose hap syal gwibir,' mesë sul sonenan." †

¹⁹⁻²¹ Asia mo langnak de ëna Efesus kim bulkum zihataka, Paulus zëna ki zep Yahudi mo but srëm gol san dep song gweka. Zëwe Alap mo ëpba ola kore naka zep ziklis gulku. Zao zep abe dak, "Em wëhë holo tolkam awe gwë'anka?" Hwëna man ding gulzimki, "Angkam molyë awe holokam gwëk. Alap mo dwam gwibin sin de kirekam lwankam, ki asa lwa halzal." Zëna ki zep kon etan bulkum gwë halka. Akwila ne Priskila neka zao zep hli soka.

²² Kaesareak zep ati gweka. Dekon zep Yerusalem san dep tanakam zaheka- zëwe de Yesussu taïbliëblan wenyaka de hlauluda guluhan hap. Zëna ki zep kon Antiokia san dep hwëna lwa halka.

²³ Zao holo tolkam gwëka, ki zep Galatia hen Prigia mo langnak de ë-ë san amjanbir song gweka- dekam de etan zëwe de Kristen zisi tatete tabin hip.

Apolos kim Efesusk hen Korintusk tawa ta gwibirikike:

²⁴ Zao kim lwa se'ak, ki zep Yahudi walya Apolos Efesusk hata zaka. Zëno auyan-azana Mesir mo ëna Aleksandria san dep al tak, zep zëwe de wal hap joweka. Zen mes sekolana sul

† **18:18 18:18** Yahudi zini kim Alapsa nen guk gweblak, "Ëe asa ebe hap de syalsa gol," dekam kim nama syal nei gwibik, nol alana man lam da gwibik. Kim su nul sone gwëk, dekam zep dalansik gwibik. Yahudi zi mo Alap hap de ol gu-guk gweblan ola emki hlaun Bil. 6:1-21nak.

sone song gweka, zep sërkam tangan Alap mo ëpba ola tawa gwibirki.

²⁵ Zen mes beyakam Bian Yesus hup dena tame gulku, hen udobe naban anakan tawa ta gwibirki, “Nësa de ngaya tabin hip de Zini angkam hatan hap man golek de gwe'ara.” Hwëna zen hom dekam Yesus mo bosena tawa gwibi'inka, hwëna anakare ol ensa salka, “Yahudi mo langnak baptis ta gwibin zini Yohannis Swe mes zisi zëbe hap de hohle tabir-blin hap baptis ta gwibirki.”

²⁶ Zen kim udobe naban kire hap denaka but srëm golak tonbirida'anaka, Priskila ne Akwila ne man zë sane la'ak. Dekam zep enblak, “Ano nik mo gol san emki ang gwen.” Zao zep dawemkam Yesus hup denaka anakan lonblak, “Yesus Zen Zen- nësa de ngaya tabin hip de Zi niye.” Dekam zep dawemkam taïblıblaka.

²⁷ Akaya san de song gwen hap kim dwam gwe'anaka, dekam zep Efesusk de Yesussu taïblıblan wenya nenblak, “In aïris.” Dekam zëwe de Kristen zi hip anakare hap de suratna ale nulzimk, “Zini an amki dawemkam eirink. Zëno tawa tabinni aïris.” Zao kim hataka, zen dawemkam zep zë mas gwibirida gweka- men zen Alap mo kwasang-kwasang nakon Yesussu daïblıblakye.

²⁸ Sap zëwe zi beya mo nwenak, Apolos Yahudi zi niban dawemkam Yesus hup dena golëkeisa-keisa gwe-gweka, hëndep man topse në gwe-blak. Sap Apolos zen Alap mo ëpba olak denaka dawemkam anakan klis gul gwizimki, “Yesus Zen Zen- nësa de ngaya tabin hip de Zi niye, mensa

Alap orep nësa gu-gubirida gwekaye.”

19

Paulus kim Efesusk gwë gwekake:

¹ Apolos kim nama Korintusk gwë'anaka, Paulus dekam zep Prigia mo langna tamun song gweka, ki zep hëndep Efesusk hataka. Zao zep Apolos mo kim de Yohanis Swe mo olsa taïblîbin zini golëtoweka.

² Ki zep zë takensibiridaka, “Em kime ëei gwek, emsa wëhë Alap mo Enhona ing gwe hebiridaka?”

Ki zep ding nulblik, “Hom. Ëe homë anakan ësak, ‘Alap mo Enhona ki.’ ”*

³ Ki zep etan takensibiridaka, “Em banakare baptis sine ang tak?”

Ki zep ding nulblik, “Ëe Yohanis mo baptis tabin sinë ang tak.”

⁴ Dekam zep gubiridaka, “Baptis ta gwibin zini Yohanis, zen mae hap baptis ta gwibirki: Zi dikim Alap hap zënaka anakan golëtrë gweblan hap, ‘Ëe ama angkam hale'an.’ Zen dekam man hen gubirida gweka, ‘In Zen asa zertro'an zala, em Desa taïblîblan.’ Desa de zertrozan Zini mes hata zaka. Zëno bosenä Yesus.”

⁵ Kirekam kim nasalblak, dekam zep Bian Yesus mo bosekam de etan baptis tabin hip abe dak.

⁶ Paulus kim baptis tabin hyanak tahana tehabirida ineka, dekam zep Alap mo Enhona ing gwe hebiridaka, dekam zep hen owas hap zëre

* **19:2 19:2** Kis. 2:38; Rom. 8:9

mae mo tame gun srëm ola donbi'ik, hen Alap mo Enho nakore hamal hap de ola donbi'ik.

⁷ Zini in tingan san ha dua-blas enkam mes yap.

⁸ Paulus zao dan-ahare benkam gwëka, dekam Yahudi mo but srëm golak til gweka. Zao zep udobe naban Alap mo ëpba ola kore naka klis gul gwizimki- anakan dikim tîti tabin hip, “Em de Yesussu taïbliblankam, zen dekam esa Alap mo irik ginnik bitî gwer.”

⁹ Hwëna ahakon man ënol drak-drak gwëk, hen Yesussu de taïbliblankam hap man baes tak. Hen Jesus hup de ol dawemna insa man damnak lamang nul gwëk. Paulus dekam zep, men zen Yesussu daïbliblankam, desa en hlilin halka. Balai desa makare gola, bosena Tiranus, zao zep hwëna mwin-mwan enkam golëbitî gwe-gwëka. Zao zep apdekam ola ziklis gul gweka.

¹⁰ Kirekam de golëlowehe gwennak hëndep tahunna dan-dan damank, hëndep propinsi Asiak dena ol dawemna insa kitak man ësaladak- sap Yahudi zi, hen sap Yunani zi.

Skewa Bak mo walasna kim sap dowalsa de golëalsa sonen hap ëalp gwëkke:

¹¹ Alap sërkam de owas-owassa Paulus mo taha san de aren zankam gol gwizimki.

¹² Da so gwen kaenna ahaksa kaen hak maena, Paulus kim desa sap'nen towanblanda gwëka, desa kim zi sang-sangnak de lonebla inen hap kap dahal gwëk, dekam zep ëdawem gwë-gwëk. Hen dowal mo tilblin maena, dekam zep dowala in wet so gwë-gwëk.

13 Hwëna Yesussu de taïbliëlan srëm Yahudi zini dekam zep sap hen dowal-dowalsa de Bian Yesus mo bosekam golëalsa sone gwen hap ëalp gwe-gwek. Zen man dowal-dowala insa anakan nenbirida gwek, "Paulus men zëno bosekam tonbirida gwe'arake, Yesus, zëno bosekamë emsa enbla'an: Em zini an kon wet son."

14 Men zen kirekam ëgwë gwe'ak, zen Yahudi zi mo aha mam nik mo was tuju enkam. Mam zini in mo bosena Skewa Bak. Zen hen Yerusalemk de Alap mo golak de syal ta gwen zi mo aha mamna.

15 Hwëna dowal de tïblin zisi zep ahanaka etan nakasibli'ak, hwëna zëbon de dowala in man ding gulzimki, "Ëe Yesus ne Paulus neka kië tame oso'an. Hwëna em an enda korena?"

16 Zini men desa tïblika hetyak gwesik kinzinkam zep tahyo zaka, zao zep tangolebirki, hëndep man irkare tabirki. Dekam zep gola in kon irkan wei-wei naban heya-hya gwek.

17 Efesusk de lowehe gwen wenya kim ësak, sap Yahudi zi, sap hen Yunani zi, dekam tangan zep dawemkam ëairik. Dekam Bian Yesus mo bosena man tangan blikip neisibik.

18 Men zen Yesussu daïbliëlak, dekam zep tame nuk, "O ëe namaë ol karekna lam gul gwe'an. Ëe anik kira-kla gwek." Dekam zep zi beya mo nwenak zëre mae mo karek-karekna ëkira-kla gwek.

19 Hen beyana men zen ol kareksa syal nei gwibik, dekam zep ol karek nabare ol tatakna kap da halzak. Zao zep tïngare zi mo nwenak tru dasik. Ol tatakna insa kap da halzak, te-alakam

de lirak tabinkim, dua meliarak maka hatak.*

²⁰ Kirekam zep ki hëndep Bian hap de ol dawemna insa esek nul haladak, hen sosonna Alap mam gul gwizimki.

Ëna Efesusk de zini kim ëilman gwekke:

²¹ Hyanak kim Paulus Yerusalem san de song gwen hap kalang gweka, zen man enlala gweka, "Makedonia hen Akaya mo lang san asa amjanbir." Man gu gweka, "Yerusalem kon asa Roma san dep song gwer."

²² Ki zep zëre mo taha trï soblan zi darena, Timotius ne Erastus neka guzimki, "Ëe an kim Asiak awe nama gwë'an, em Makedonia san em song ën- zëwe de Kristen zisi de mas eibirida gwen hap." Ki zep hëndep song ëka.

²³ In kim lwa se'ak, dekam zep zini men zen Yesus hup de ol dawem san de ang tan hap baes tak Efesusk ëilman gwek.

²⁴ Sap zëwe de zini yang gulsun we dowal bosena Artimi'i betek nei gwibirin. Efesusk zëbe hap de gol yala hen ki. Zao de zini Artimis mo nwe-masekam dowal bete-teksa yang da gwibirin, hen gol bete-teksa syal nëblanda gwenan- zao de dowal betekna insa zaun ta gwibin

* **19:19 19:19** "Dua meliarak" awe, Lukas man ale gulku "li-pulu ribu perakkam de te-ala kaso" kam. Aha-ere perakkam de te-ala kasona dekam, zen mae mo kim: Aha-ere zi mo gaji aha-ere yakla blalkam de syal gwenna.

hip. Men zen desa syal nēblanda gwenan, te-alana mamkam nulin gwenan. † Perak nakon de yang ta gwibin syala iwe de aha mamna, bosena Demitrius.

²⁵ Zen dekam zep men zen kire-kirena dowala in hap syal nēblanda gwenan, desa tagam gul-suku. Zao zep gubiridaka, “Wal bose wal, Artimis Bak hap de syala an nen dwan dekon am te-alana mamkam ulin gwenan.

²⁶ Hwēna angkam, ena hen mese asalblak hen hla lak- zi bosena Paulussu. Zen man tawa ta gwibi'ira, ‘Zi mo yang tabin alapna, zen eiwa de alapsa hom.’ Hēndep kirekam de tawa ta gwibinkim, nēbon mae onakon mes mamkam hlilin halka. Awe de en naka hom kirekam hlil in'ira, hwēna tīngare Asia mo langnak denaka.

²⁷ Zen de kirekam kītak sul sone'anaka, nēno mae mo syala an dekam sa gutu gwer. Dekam hen Artimis Bak mo gol yawala ansa anakan sa enlala nēblal, ‘An boton alap mo gol.’ Hwēna angkam sap teipsin alapna Artimissi man betek nei gwibi'in- tīngare Asia mo langnak de zini hen tīngare okamanak de zi niye. Hwēna zini in mo tawa tabin nikon, zēno bose dawemsa kim karek gu'ura.”

²⁸ Kirekam de torannak kim sane da'ak, dekam zep sērkam ējal gwek. Dekam zep ol mamkam ētaken gwe'ak, “Nēno mae mo alapna Artimis

† **19:24 19:24** Mae hap dekon te-alana mamkam nulin gwek, sap zini man zēbon mae onakon dowal bete-tekna insa hēndep gol zeban zēre mae mo golak de lonen hap kap da gwek. Sap zen man we dowala insa blikip neisik gwibik, hen man tim nul gwek, “Desa de ēre mo golak lonenkam, ēe asa dawemsa hlaul gwer.”

zen teipsîn tanganna!”

²⁹ Dekam zep hêndep ëna iwe de zini kîtak ëilman gwek. Gayus ne Aristarkus neka dekam zep balk nosok- men zen Makedonia kon Paulussu ang ëbla zakaye. Ki zep hêndep ëna iwe de tagal gwe-gwen gol yawal san dep apdekam hlu-hluk gwenkam îl nosohak.

³⁰ Paulus zi tra mo nwenak de tonbiridan hap sap dwam gwe'anka, hwëna Yesussu de taïblîblan wenyik jalse në gwebla'ak, “Bahem! Emsa sa zë dal.”

³¹ Langna iwe de teipsîn-teipsîn zini, ahakon mes Paulus hun nêrdokot gwek. In zep hen nen soneblak, “Ëe ama emsa en sonebla'an: Em bahem ëtagal gwe-gwen gola iwe hatan.”

³² Ahakon tame gun srêmkam ol ëkwahen san enkam hlu-hluk gwe-gwe'anzak. Ahakon aha jal hîl gîn hîp ënop-nop gwe'ak, hen eiha nakon aha jal hîl gîn hîp ënop-nop gwe'ak. Hêndep zi beyana in zao hom zënaka tame nuk, “Ëe an kire habë tagam gwer.”

³³ Yahudi zini man zë hen ëdurum gwe hezak. Zen dekam zep zëno mae mo mamna Aleksander Baksa ngein sin nëblak. Dekam zep zi tra ngîrîn nîkon ahakore nik daken gwebla'ak. San ha anakan mes yap daken gwebla'ak, “Emki anakan gubiridan, ‘Bahem Yahudi zini asa jal gwibiridan. Diki Paulussu em karek tan- hêndep zëbon de ang ta gwen wenya ban!’ ” Dekam zep sap tahakam dekam de balk tasîn hîp akabiridaka.

³⁴ Hwëna zen hom ola gubiridaka, sap zëwe de zini mes anakan tame da'ak, “An Artimi'i de betek gwibin zisi hom. An Yahudi wal!” Dekam

zep apde ennak ol mamkam ëtaken gwe'ak, "Nëno mae mo alapna Artimis, zen teipsîn tanganna! Nëno mae mo alapna Artimis zen teipsîn tanganna!" Kirekam de ëtaken gwennak hëndep yakla nwenan dan-dan damank.

³⁵ Ëna iwe de teipsînnî ahana dekam zep luweka, ki zep tahakam dekam de balk tasîn hip akabiridaka. Ki zep zë gubiridaka, "Efesusk de zi, em ba habe kirekam ëena tal? Sap tîngare okamanak de zini mes anakan tame nuk, 'Efesusk de zini, zen teipsîn alapna Artimi'i zao gol yawalak kara nul gwenan- Artimis mo nwe-mase nabare kasona men zao ngli nakon zan zakye.'

³⁶ Kirekam dena zini bëjen anakan gulsun, 'In boton.' Zep kirekam de lwanna, em ba habe ëilman gwe song gwer? Zep bahem banakare maena jala ban syal gwibin.

³⁷ Zini an em waba tol habe balk oso halzal. Zen hom nëno mae mo alap mo golak banakare maena sowëkam olka, hen hom mae lamang ulki.

³⁸ Demitrius Bak de syal bose zeban zisi jal gwibiridanna, zen kiresa de tap gun hup de zini kike- mensa Romak de teipsînnî nëbe mae hap dam tasibir-zimki, zëno mae mo nwenak de taken-taken gwibirida gwen hapye. Zen zao emaka olsong gwe'an.

³⁹ Aha jal mae de nama lwazimdinni, zen diki nëno mae mo nolik de nësa tagam gunkum bap-zao de tap gulsun hupye.

⁴⁰ Sap an zen ki namen jower, jana nabare zini maka nësa anakare hap karek dabi'in, 'Em ba

habe kirekam ëïlman gwer?’ Hwëna zen de nësa takensibiridankam, molye anakan ding ulinam, ‘Ëe kire habë ëïlman gwer.’ ”

⁴¹ Kirekam kim tonbiridaka, ki zep sekwak gwen hap gubiridaka. Dekam zep hëndep sekwak gwëk.

20

Paulus kim Makedoniak hen Akayak de Kristen zini amjanbirkike:

¹ In kim ëïlman gwesik, Paulus dekam zep Yesussu de taïbliëlan wenyaka tagal gulsuku. Zao zep aumwa hap de ol zïm-zïmnï golzimki. Zëna dekam zep Makedonia mo lang san dep song gwëka.

² Holokam zep Makedonia mo lang san tën daka- zëna men desan Alap mo ol dawemkam tawa tabirida gwëkake. Zen etan desan ol zïm-zïmkim Kristen zisi tatete tabirida gwëka, hëndep Korintus mo langna Akayak hataka. Langna in aha bosena Yunani.

³ Zao dan-ahare benkam gwëka. Siria mo lang san de bulkum song gwen hap kim hohle gwe'anka, ki zep hwëna nenbla'ak, “Yahudi zini man emsa tan hap ora nakon dïl gïbli'an.” Dekam zep enlala gwëka, “Tanakam asa etan Makedonia san dep lwahal.”

⁴⁻⁵ Hwëna dekam zini mes jemat-jemat nakon tuju enkam dam dasibik- zen de Siria hen Yerusalem san ang gweëlan hap. Ëë, Lukas, Paulus hun zebë tanakam Makedonia san song ëk. Tujukam de zini in, zen en bulkum asa

nangirzimk- Troask de hwëna olëgaing gwen hap. Zëno mae mo bosem-sena-ëna Bereya walya Pirus mo tanena Sopater, Tesalonika wal darena, Aristarkus hun Sekundus hun, Derbe walya Gayus, hen Timotius, hen Asia mo lang nakore zi darena, Tikikus hun Trofimus hun.

⁶ Yahudi mo minggu yala kim tamank, rotisa dikim ragi srëmkam taïblin gîl gwen hap dena, dekam zebë Pilipi kon buluk Troas san dep ang ëk. Bulkum de song ëna, yaklana aha-ere taha-tapkam, ki zebë Troask olëgaing gwëk. Zao aha-ere minggukam zebë olëlowehëk.

Paulus kim aumwa hap Troask ol zïm-zïmnï hli yulzimkike:

⁷ Minggu mo kam, dekam zep Yesussu de taïblïblan wenya tagal gwëk- Yesus mo timsi dikim enlala gwibin hip de rotisa dikim twinbin hip, hen zep de anggur hosa dikim otdebin hip. Ëe Lukas ama hen ang gwëk. Paulus dekam mam blalkam tonbirdaka, hëndep zao zep ngîrïn tatem gwëk. Sap zen man ka'an de hli yuludan hap kalang gwe'anaka.

⁸ Gulk de teksonna men zaoë tagal gwëk, syauk ngatanna beyana.

⁹ Gola in, zëno klibuna dan-ahan. Aumwa hap de klibuna, zen zaoë tagal gwëhak. Wal seiwiri bosena Yutekus, zen jendela tahannak nikinki. Paulus kim tonbirida tine'anaka, wal seiwiri in zao zep hëndep ta guk halka. Kim kon balep gwesïki, dekam zep kon kama san dep zan

tineka. Kim zë neir ine'ak, anakan zep hla da'ak, "Mes tili."

¹⁰ Paulus kim ati gweka, zao zep nabakam bik dan tahannak glang gwebla ineka, hëndep kyang-kyang tasiki. Ki zep gubiridaka, "Bahem enlalana ödowe hanan. Zëno angna mes etan lwabla halan zala!"

¹¹ Ki zep etan golësesek gweka. Zao zep Yesussu de enlala gweblan hap de rotina insa zitwenblaka, hen kire hap de anggur hona ziot-debirki. Zao kim etan ola zitonbirki, zao zep hëndep golëhleng gwek. Kaknak zep hwëna Paulus zëre hon de ang ta gwen wenya aban mae golësek gweka.

¹² Zëwe de zini in ki zep wal seiwiri insa gol san dep nga-ngola ban nërsong gwek- anakare hap, "Zen mes ngaya gwera!"

Paulus kim aumwa hap ola Efesusk de Kristen zi mo mam-mam wenya kip hli yulzimkike:

¹³ Eë hen Lukas Troas kon bulkumë Paulussu angirblik- Asos kon de ësblan hap. Eë mesë ola kirekam aha-en uk, sap Paulus man Asos san tanakam de song gwen hap dwam gwe'anka.

¹⁴ Kimë ëna Asos kon bulkum eirink, dekam zebë hwëna Mitilene san dep sek gwek. Eëna in lang tekna Lesbosnak.

¹⁵ Ka'ankam zebë kon hwëna lang tekna Kiossa lamank. Zëno ka'ankam zebë hwëna lang tekna Samos san dep tablan gwe kinik. Zao de yaklanak, ki zebë hëndep Efesus mo golek denak de ëna Miletusk yaing gwek.

16 Paulus mes ki Efesu'u de talmaran hap kalang gweka, sap zen man nabakam de Yerusalemk hatan hap dwam gweka. Sap zen man enlala gwe'anka, "Ëe wëhë Pentakostana jap so'ak?" In zep Asia mo lang san de ëgweisik song gwen hap baes gweka.

17 Miletus kon zep Efesusk de Kristen zi mo nol-nola gu sonebiridaka- zen de yaïng gwezan hap.

18 Kim yaïng gwezak, zao zep aumwa hap de ola anakan gubiridaka, "Aya-wal oso-wal, ena tawana: Ëe kimë Asia mo langna awe emsa golëlowehe gwek, nonol hata zankam hëndep angkam,

19 ëe Alap hon de babu gwen zi mo kimë syal gwe-gwek- enlala betekkam hen nwe go-ho naban. Ëe karekna mam nakaë goltowe gwek- Yahudi zini kim sap tan hap asa dîl gik gweblak. Hwëna ëe homë kim golzausuk.

20 Ena tawana: Ëe anakan de titik gwibin enlala naban homë emsa tawa ta gwibik, 'Ansa babë tawa tabin. Aha zi sa husus neibir.' Hwëna ëe mensa ena dwam ei gwibik, Kristus hon dikim ëtal gwesin hip dena, ëe desa sul sonenkamë zi tra mo inik emsa tawa ta gwibik- hen gol-gol san.

21 Sap Yahudi zi, sap Yunani zi, ëe damnakë tonbirida gwek- zen dikim ëhalen hap, hen Alap osan dep dikim lwanda halzan hap, hen zen dikim Bian Yesusu taïbliBlan hap.

22 "Hwëna angkam, Alap mo Enhona man asa titi ta'ara- ëe dikim Yerusalem san song gwen hap. Hen ëe homë tame gu'un, 'Basa wëhë zë goltowe'ak?'

²³ Hwëna Alap mo Enhona aha-en mes ap anakan goltrëblaka, 'Ëna men zëwe em hata gwe'anka, zao bwinak sa emsa se dyain gwer, hen kareksa esa zë goltowe gwera.'

²⁴ Hwëna ëe ëre mo gwënsa de langa gulsun hup homë enlala gwe'an. Hwëna diki abe hap insa Bian Yesus syala we yul soneblakake, desa de sul sonen habë tangan dwam gwe'an. Ano syala in zen: Tingare zisi de titi ta gwibin hip, zen dikim Alap mo kwasang hap de ol dawem san ang ta gwen hap denaye.

²⁵ "Angkam ëe tawana: Ëe men desaë Alap mo irik gin hip dena emsa tonbirida gwek, em molye etan asa hla lak.

²⁶ In zebë emsa gubirida'an: Alap molya eno mae mo kala abe hap ngëro gulbluka.

²⁷ Sap ëe homë ëre mo tawa tabinni wet gulsuk gwek- em dikim asa husus gweblan srëm hap. Ëe hwëna Alap mo dwam gwibin en san dena kimë sowe henkam emsa tawa ta gwibik.

²⁸ Dawem enkam enaka kara la gwibik- tatete enkam eka ëzauk gwek. Sap Alap mo Enhona mes emsa dam taşibirki- dekam de Yesussu de taibliblan wenya insa taizi gwibin hipye. Zep desa dawem enkam kara la gwibik. Em in men kiye- zahosa de kara ta gwibin zini. Eno mae mo zahona in, zen Alap mo hlil irin wenya- men desa Tane Zem Yesus mo kalkam lup gul inkike.*

²⁹ Ëe tawana: Ano tim bwanak tësen lwa jal-jala sa bitî gwezal- eno mae mo zahona insa de tamerazan hapye.

* **20:28 20:28** 1Tim. 4:16; 1Ptr. 5:2-4

³⁰ Ere mae onakon sa hen ëjower- dekam de eiwa de ol aïsîli insa men-man gun hup de ziniye, dekam de hwëna zisi zëre mae mo boresa dikim mam gun hup hlîl inhal gwen hap.

³¹ Zen in zep terya-tyakam lowehe gwëk. Emki ëenlala gwe-gwen: Ëë dan-ahare tahunkamë nwe go-ho naban emsa tîti tabir tine gwëk-yaklam denaban kam denaban.

³² “Angkam ëë Alap zëre mo tahanakë emsa tapbla gulun! Alap zëre mo kwasang-kwasang hap de ol dawemna in, zen desa en em enlala gwe-gwibin. Desan de ang ta gwenkam zen dekam esa ëtatete gwer, hen dekam esa ulin-Alap mensa tîngare lalak wenyä nëbe mae hap hamal gulzimkiye.

³³ Ëë homë zi mo kire-kire dawemna hole-hle gwe-gwibik- sap te-ala, sap hen pakean maekam denaye.

³⁴ Ena tawana: Ëë ëre mo tahakamë ëre mo tahalha hap syal gwe-gwëk- hen abon de ang ta gwen wenyik mo tahalha hapye.

³⁵ Tîngare ano syala in, zen ërak makanë ebe mae hap ënaka anakan drëne gwizimk, ‘A kirekam nen soston srëm zisi mas gwibirida gwen.’ Sap ëë Bian Yesus mo olsaë anakan enlala gwe-gwibik,

‘Isrip-sri gwibin tanganna, em em zi hip gol gwizimdin.

Zen de ebe hap gol gweblankam, zen isrip-sri

gwibin tangan naka hom.' " *

³⁶ Kim tonsubiridaka, ki zep boklena golëkom taka, ki zep Alapsa zigu soneblaka.

³⁷ Aumwa hap sërkam zep go naban babang da gwe'ak.

³⁸ Zen mae hap gona dablak: Sap zen man gu-biridaka, "Em molye etan asa hla lak." Hëndep ki zep bul sun dep zon dak.

21

Paulus kim Yerusalem san dep song gwekake:

¹ Ëe kimë Paulus mae han eire tangan naka ënaka lapblal-birinhak, ëe dekam zebë bulkum dam-dam enkam lang tekna Kos san dep sek gwek. Ka'ankam zebë hwëna lang tekna Rodosk yaïng gwek, dekon zebë etan bulu inkam ëna Patara san dep sek gwek.

² Zao zebë hwëna langna Penisia san dep de bulu oltowek. Ëe zao zebë hwëna sesek gwesek. Dekon kimë sek gwek,

³ dekam zebë irgwa taha san dekam lang tekna Sipru'u hla la-in guk kinik. Ëe dekam zebë Siria san dep taman gwek. Hwëna ëna Tiruskë atiti gwek, sap bulu in zaoë ang tak, zëwe dep de kire-kirena hen man- desa de zë teiswesik gik kinin hap.

⁴ Ëna zëwe de Yesussu taïblıblan zi niban kimë olëgaïng gwek, dekam zebë deban mae aha-ere minggukam zëwe lowehék. Zen dekam zep Alap

* **20:35 20:35** Yesus mo ola in aha bukunak hom ale nuk. Hwëna enlalana man Mat. 10:8b naban engka en apde në'an. Ahaksa san ha Luk. 14:12-14sa enlala gwibirki?

mo Enho mo ssonkam hamal hap de ola Paulus hup ayang nulblik, “Yerusalem san bahem song gwen.”

⁵ Hwëna dekon de etan sek gwen hap de-nak kim hatak, ki zebë kon hëndep sek gwek. Tîngare zao de Yesussu taïblîblan wenya hëndep we wal walas zeban bul sun dep asa ap nul sonendak. Dekam zebë hi alpna aumwa hap boklena kom lak, dekon zebë Biansa en soneblak.

⁶ Aumwa hap kimë zë ënaka babang labik, ëe ki zebë hëndep buluk sesek gwesek. Zen hen dekam zep gol san dep lwan dahak.

⁷ Ëe kimë dekon sek gwek, dekam zebë ëna Tolemis yaïng gwek. Zao kimë Yesussu de taïblîblan wenya ban ënaka tame labik, ki zep asa gol san dep kwang nulidahak. Orapna aha-en zebë zë truwek.

⁸ Ka'ankam kimë kon sek gwek, dekam zebë Kaesareak yaïng gwek. Zao Pilipus mo golak zebë lowehék. Pilipus in, zen Yesus hup de ol dawemsa de tawa ta gwibin zi. Zen ahana-Yerusalemk mensa tuju enkam Kristen zi mo tahasa de trî so gwizimdin hip dam dasibikke.*

⁹ Wenam sei-siwir zem dan-nër dan-nërkam. Hwëna Alap mo Enhona mes zëbe mae hap sosonna golzimki- hamal hap de olsa dikim ayang gul gwizimdin hip denaye.

¹⁰ Zao kimë lowe he'ak, ki zep Yerusalem mo lang nakon zini hata zaka, bosena Agabus. Zëbe hap hen Alap mo Enhona mes sosonna golblaka-

* **21:8 21:8** Kis. 6:5; 8:5

hamal hap de olsa dikim ayang gul gwizimdin hip dena.*

¹¹ Zen ki zep Paulus hun asa golek de so zaka, ki zep Paulus mo takna golka, dekam zep zëre mo taha-tanana tahalebirki. Ki zep asa gubiridaka, “Alap mo Enhona man gunda, ‘Tak bina ansa kirekam sa Yerusalemk de Yahudi zini dahaler, ki sa Yahudi srëm zi hip tapbla dazim.’”

¹² Kirekam kimë asalblak, ëe ki zebë zëwe de zi niban Paulussu en gwebla'ak, “Bahem Yerusalem san song gwen.”

¹³ Hwëna zen man asa ding gulzimki, “Em ba habe nwe go-hokam ano enlalana ap dowe hanan labla'an? Ëe tahalen en hap homë hohle gwe'an, hwëna Bian Yesus mo bose hap de Yerusalemk tïn hibë hen hohle gwe'an.”

¹⁴ Ëe kimë anakan tame uk, “Nen molye zëno enlalana wet yasïblik,” dekam zebë ëguk, “Dikire Bian Alap mo dwam gwibin sin lwak.”

¹⁵ Ki zebë ëototo gwëk, hëndep ki zebë Yerusalem san sek gwëk.

¹⁶ Kaesarea kore Kristen zini hen man asa ang neibiridak, hëndep Manason mo golak yaïng gwëk- men zëbon de lowehen hap ëkalang gwëkke. Manason in Siprus wal. Zen men zen nonol tanganna Yesussu daïbli-blakke, zëno mae mo ahana.

Paulus kim Yakobus osan dep song gwëkake:

¹⁷ Yerusalemk kimë yaïng gwëk, zëwe Yesussu de taïbli-blän zini dawëmkam asa lup nulink.

* **21:10 21:10** Kis. 11:28

18 Ka'an kam ki zep Paulus asa Yakobus osan dep golësek gweka.* Zëwe de kam mes hen Kristen zi mo nol-nola tagal gwesik.

19 Zëwe kim Paulus dawem kam golëgaing gweka, de kam zep kitak aïsîl gwibiridaka-mensa Yahudi srëm zi mo lang san de tën dannak Alap zëno syala sosen gul gweblakaye.

20 Kim ësane gwe'ak, de kam zep Alap mo bosena teip nulsuk gwebla'ak. Ki zep Paulussu nenblak, "Aya Bak, ena mese tame gulku: Yahudi zini hen mes ribu-ribu kam Yesussu daibliblak, hen zen nama Musa mo titi tabin ol san enlala zon tasinkim ang ta gwe'an.

21 Hwëna ang kam zen mes boton ola anakan ësak, 'Paulus zen Yahudi zini, men zen Yahudi srëm zi mo lang san lowe henda gwe'an, desa anakan tawa ta gwibi'ira, "Musa mo titi tabin olsa emki tapbla gun." ' Hen anakan mes eno tawa tabinni ësak, 'Walas tane-ne mo to mipna bahem blom tasik gwibin, hen Yahudi mo ëpba lowe hensa emki baes gwibin.'

22 Zep nen banakan esa ebe hap dena syal eibir? Sap zen sa anakan ësäl, 'Paulus ang kam mes hata zala.'

23 Ano mae mo ol san emki ang gwen- zëno mae mo enlalasa dikim së ta sonezimdin hipye. Abon mae onakon zini dan-nër dan-nërkam. Zen mes ki Alapsa anakan nen gubluk, 'Ëe kirekam de syalsaë eno bose hap o'an.' Syala desa zen hen mes su nul sonek.

24 Emki deban mae Alap mo gol san golësek

* **21:18 21:18** Yakobus in, zen Yesus mo oso. Zen Yerusalemk Kristen zisi nol gwibiridaka.

gwen. Ere mo te-alakam emki desa hen mas gwibiridan. Zao Alap mo golak emki te-alana insa ing ta sonen- Alap hap de syal sul sonen hap de te-alana insaye, ere hap hen zêbe mae hap. Kire hwëna emsa hokam hlë dabiridak,† ki nola zitalansibir. Zen dekam sa tîngare zini anakan emsa tame dal, ‘In man ki ahap nêblak. Paulus an nama Musa mo tîti tabin ol san ang gwe-gwenda.’

²⁵ Hwëna ena tawana; Nen mese Yahudi srëm Kristen zi hip suratna ale ulzimk- dekam de yang tabin dowal hap de otweran blom tabir-zimdinsi baes tan hap denaye, hen otweran kal otdebinsi, hen hole naka de blwap-blwap tan tweran ninsi de twin gwibinsi, hen kahalo-kahalosa.”*

²⁶ Ka'ankam ki zep Paulus Alap mo gol san golësek gweka, dekam zep Alap mo golak de syal gwe-gwen zi ahanik hokam hlë tabiridaka. Ki zep zao ahakore zêwe de syal tan zisi gubiridaka, “Ano mae mo Alapsa de golek de tan hap de mingguna yaklana dekam sa tap gwer. Dekam asa otweranna zilup gul halzal- em de Alap hap desa tru ta seblan hapye.”*

Paulussu kim Alap mo golak balk dakke:

²⁷ Mingguna in mo yaklana kim tap gwen hap golek de gwe'ak, dekam zep Asia kore Yahudi zi Paulussu Alap mo golak hla da'ak. Zen zep zê

† **21:24 21:24** Yahudi zini hen ki su tabiridan makan Alap mo golak syal nei gwibik- dekam de Alap mo nwenak êngan gwehen hap. (Bil. 6:13-21) * **21:25 21:25** Kis. 15:29 * **21:26 21:26** 1Kor. 9:20

hëndep irîk dasîzik, hen tîngare zi trana in mo enlalasa anakare olkam ben dyasizimk,

²⁸ “Israelk de zi, zini ansa nen karek tan! Zini an zen tîngare lang san anakan yasik tabirida gwenda, ‘Musa mo tîti tabin ol san bahem ang tan. Yahudi zi mo lowe henna zen karekna, hen Yerusalemk de Alap mo gola in waba hap.’ Zen hen mes Alap mo gol dawemna ansa kun gulku-Yahudi srêm Yunani kore zini kim golëbitî gwe zakake.”

²⁹ Zen kun gun hup dena in mae hap ki ëguk: Sap zen mes zën hla dak- Efesus walya Trofimus Bak han de ëna iwe lê naserannak. Zep kil dik, “Zen mes Alap mo golak awe zertîl zîka.” Hwëna sap hom.

³⁰ Dekam zep hëndep Yerusalemk de zini kîtak ëilman gwe song gwëk. Zini dekam zep beyakam ëhlu-hluk gwezak. Dekam zep hëndep Paulussu Alap mo gola in kon îl dihak. Lîlikînnî ki zep nasohlasîk. ‡

³¹ Tan hap kim sap nëmë'ak, ki zep hwëna ola nabakam Roma mo jana nabare zi mo mamnak anakan nol hatak, “Tîngare ëna awe de zini man ëilman gwe'an!”

³² Dekam zep nabakam zëre mo irgwa taha nakore naban golëhlu-hluk gwe zaka- ahakon bose nabarena, hen sap kire srêm wenya ban. Zi trana in kim hla nulida guk, dekam zep Paulussu tangolenna nërzausuk.

³³ Jana nabare nik mo mamna in dekam zep zëre mo jana nabare zini insa gubiridaka-

‡ **21:30 21:30** Anakare enlala naban mes yap nasohlasîk, “Paulus mo kal de desan bles-bles gwenkam, ki sa gola an kun gwer.”

Paulussu de besi dokotkam eiha-taha eiha-tahakam darak tablan hap. Ki zep hwëna zini insa takensibiridaka, “Zini an nara? Banakan karek gwera?”

³⁴ Zi trana in hwëna ahakon srën jal olkam ding nulblik. Ahakon hen srën ding nulblik. Sap kirekam de ëïlman gwennak bëjen eiwa dena dam gulsun, in zep jana nabare zini in mo mamna Paulussu de zëre mae mo gol san zerhan hap gubiridaka.

³⁵ Tembokkam de blaberak kim nërhatok, zao zep men zen tan hap soson nëbla'ak deban mae ëngiltitik gwe'ak, hëndep zao zep tan hap alp dasi'ik. Hwëna jana nabare zini in zep gulk kon nabakam neir inehak.

³⁶ Zi trana in zen sap tan hap dëra nëbla ha'anzak, dekam zep ënop-nop gwe se'ak, “In em tan! Bahem zë lam tan!”

Paulus kim zi trana insa tonbiridakake:

³⁷ Gol mwanak de zertin hïp kim nërgolek de gwe'ak, Paulus ki zep mam zini insa Yunani olkam gulbuka, “Ëe wëhë eban ola lon'ak?”

Ki zep ding gulbuka, “Em hare Yunani ola tawa nakake!”

³⁸ Em san ki Mesir walya insa hom yap?—men zen nër hom golëïlman gwenkam empat ribukam de zini sasa lang san dep golëheya-hya gwekake.”

³⁹ Ki zep ding gulbuka, “Ëe sap Yahudi wal. Hwëna ano auyan-azana ë yala Tarsus sun al tak. Zep ëe hen Roma mo propinsina Kilikia wal. Ëe wëhë ëre kore naka tonbirida'ak?”

⁴⁰ Ki zep ding gulbluka, “Sap esa.” Paulus ki zep tembokkam de blabera in kon dekam de balk tasîn hip tahakam akabiridaka, ki zep hwëna Ibrani olkam tonbiridaka,

22

¹ “Aya-wal oso-wal, hen bi-walkam dena, ëe anik emsa ëre mo timsi dikim golsriwen hap denaka tonbiridak.”

² Zen kim anakan sane da'ak, “Zen nëre mae mo olkam am nësa tonbirida'ara,” dekam zep tangan balk tasik.

Zao zep tonbiridaka,

³ “Ëe an Yahudi wal. Asa anyan Kilikia mo langna Tarsusk jaha gwek. Hwëna ëe aweë mam gwek. Ëe zebë Farisi walya Gamaliel Bak hon tawa gwek- kire enkam de nëno mae mo auyan-aza mo titi tabin ol san ang gwe-gwen hap denaye. Ëe hen ama dawem tangankam de Alapsa betek gweblan hap alp gwe-gwek- ena in kirekam hen angkam lowehe gwe'anke.

⁴ Yesus hup de tawa tabin sin men zen ang ta gwek, ëe zebë desa karek ta gwibik, hen bwinak sesek gulin gwek- sap we, sap zi. Hen ahakon tameran habë golëgu gwek.

⁵ Alap mo golak de teipsinni hen tingare Yahudi mo teipsin sinodenak dena, debarenak maka emsa nenbirida'an, 'In eiwa. Hom boton gwe'ara.' Sap zen zen abe hap suratna nolblak- desa de Damsik mo but srëm golak de mam-mam wanya kip goltreizimdin hipye. Zen sap dekam de Yesussu de taibliblan zisi an san dep tahyo halzan hap- awe de hwëna karek tabin hip.

6 “Yakla bolak denaban kimë Damsik golek de gwe'ak, mumuk ennak zep nglî nakore sêrkam de ngatanna asa wale tazak.

7 Dekam zebë kamanak zank. Dekon zebë ola salsek, ‘Saulus, Saulus, em ba habe Asa karek ta gwe'ara?’

8 “Ki zebë ding guk, ‘Bian, em nara?’

“Dekam zep ano ola insa ding gulku, ‘Ëe an Nazaret walya Yesus- insa em karek ta gwe'arake.’

9 Mensaë golëtë'ak, zen ngatan enna insa man hla nuk. Hwëna ola in desa asa tonbla'anka, zen hom anakan tame nuk, ‘Kirekam tonblala.’

10 “Ki zebë taken seblak, ‘Bian, ëe basa asa syal gwibir?’

“Ki zep asa ding gulbluka, ‘Em luwen, ki hëndep Damsik hatana. Zen zao asa emsa gublul- syala mensaë ep wei yul sonebla'anye.’

11 “Dekon zep asa Damsik sin dep îrik da song gwek, sap ano nwena mes dawemkam de ngatanna in hap dimîn nêk.

12 Zini bosena Ananias zen zep asa duwebla zaka. Zini in enho zon tasiblînkam Musa mo tîti tabin ol san ang gwe-gweka, hen tîngare Damsik de Yahudi zini man blikip neisik weblak.

13 Zen ano alp nakon zau'un zaka, dekon zep asa gubluka, ‘Ano oso Saulus, emki etan kara gwen!’ Hëndep ki zebë zini insa hla tak.

14 “Ki zep asa gubluka, ‘Nëno mae mo auyan-aza mo Alapna mes emsa dam tasikî- dekam de zëno dwam gwibin sin denaka tawa gwibin hip, hen dekam de zëre mo zer sonen lalak Zini insa hla tan hap, hen zëno ol-gunsu de salblan hapye.

15 Mensa ena oranak hlaul zuka hen sane gweka, desa esa tîngare zi hip golzim halada gwera.

16 Zep angkam em basae etan eissibi'ira? Em luwen. Ëe asa emsa baptis tal, hen em kime Alapsa Yesus mo bosekam abe ta'anka, Zen dekam sa eno karek-karekna ep ngan gulsub-lula.'

17 "Dekon kimë etan an san dep lwa halzak, dekam kimë Alap mo gola kon gu sonebla'ak, dekam zep ano nwena ap lirisin nëblak.

18 Bian Yesussuë hla tak. Man asa gubluka, 'Nabakam! Angkam hëndep Yerusalem sa hli ta. Sap awe de Asa taïbliBlan srëm zini an molya eno abe hap de aïsîli dokwak nuk.'

19 "Ki zebë ding gulbluk, 'Bian, awe de zini an mes-am asa tawa nëblak: Ëe ama but srëm gol-gol san song gwe-gwek- dekam de Emsa de taïbliBlan zisi tangole gwibin hip, hen bwi san dep tahyohal gwen hap.

20 Hen Stepanu'u kim ere mo bose hap de jal hap dak, ëe hen dekam ama anakan ola mas guk, "Em ema sam lanan." Hen men zen da'ak, zëno mae mo tahan bajuna ëyë teirensizim'ik. Zep Bian, Emsa de taïbliBlan srëm wenya sa ano ola dokwak nul.'

21 "Ki zep Bian asa ding gulbluka, 'Molya. Em song gwen. Sap Ëyë emsa Yahudi srëm zi mo lang san dep zer sone'an- zëwe de zisi de tawa tabir song gwen hap.' "

22 Nongka sap dawemkam sane da'ak, hwëna anakan kim guku, "Yahudi srëm zisi ekakim tawa tabir song gwe," dekam zep ol alhapkam

ëgu inek, “Zini an okamana an kon emki jek-jak tan! Zen de gwën hap hom dakasti'ïra!”

²³ In kim ol nop-nopkam ëgu anek, dekam zep hëndep zëre mae mo tahan bajuna dalwesi'ïk-kasokam dikim ï tïblan hap. Ahakon sonsa gulk sun yal dase gwebla'ak.

²⁴ Dekam zep jana nabare zi mo mamna in Paulussu de zëre mae mo gol mwa san zertin hip gubiridaka- zao de dawemkam tangolen naban taken-taken gweblan hap, mae hap, “Zen ba hap kire tangankam emsa jal nëbla'an?”

²⁵ Hwëna kim kire naka de tangolen hap dahale'ak, Paulus dekam zep Yunani olkam jana nabare zi mo mamna in mo irgwa taha nakore naka takensïblika, “San ha dawemna?- em de Roma mo ïrik gïnnik de zisi takensïblin srëmkam tangolen naye.”

²⁶ Kirekam kim salblaka, dekam zep mam zem insa gublu hanaka, “Em basae go'ara? Zini an Roma mo ïrik gin ñikore nakake.”

²⁷ Mam zem in ki zep song gwe zaka, zao zep takensïbli zaka, “Emki asa gublun: Em san ha eiwa Roma mo ïrik gin ñikorena?”

Ki zep ding gulbluka, “In eiwa.”

²⁸ Dekam ki zep etan ding gulbluka, “Em an sap Roma mo ïrik gïnnik de zisi hom yap. Hwëna Roma mo ïrik gïnnik de syal ta gwen zi hip mes yabe te-alasa mamkam golzimki- dekam de Roma mo ïrik gïnnik de tin hip de suratsa ebe hap golblan hap.”

Paulus ki zep hwëna ding gulbluka, “Kirekam hom. Ano bian swena hen Roma mo ïrik gïnnik denakake.”

²⁹ Men zen sap taken-taken gweblan hap golek de da'anzak, dekam zep nabakam sekwak gwek. Hen mam zini in zëna dekam zep aïrî'anka, sap zen mes gubiridaka- Roma mo îrik gînnik de zisi de totoresâ tahalen hap. *

Paulussu kim Yahudi mo teipsîn sinodenak nêrtrêkke:

³⁰ Ka'ankam ki zep jana nabare zi mo mamna in dekam de anakan tawa gweblan hap dwam gwe'anka, "Yahudi zini in ba hap Paulussu de tan hap asas nêbla'an?" Dekam zep gubiridaka-Alap mo golak de syal tan zi mo mam-mamna hen Yahudi zi mo teipsîn sinodenak denaka de tagal gulsun hup- zen de hwëna taken-taken gweblan hap. Desan dep zep Paulussu tahalen srêm naka zerhal zaka.

23

¹ Paulus ki zep teipsîn sinodenak dena insa karatda tabirki, ki zep gubiridaka, "Aya-wal oso-wal, ëe enho kles gwesîn srêmkamë Alap mo dwam gwibin sin syal gwe-gwek- hêndep namen de yaklana awe."

² Alap mo golak de teipsîn zini Ananias Bak kim kirekam de torannak salblaka, dekam zep Paulus mo alp nakon men zen ëzau'uk desa mip

* **22:29 22:29** Roma mo teipsîn tangan zini dekam mes anakan jalse gwibiridaka, "Roma mo îrik gînnik de zisi bahem totoresâ tahalen." Yahudisa sap dekam Roma hen îrik nîk, hwëna desa man anakan enlala neibirida gwek, "Zen hom eiwa tangankam Roma mo îrik gînnik bitî gwe'an." Zep Yahudi walsya sap de totoresâ tahalen hen tangolen.

naka de lwa soblan hap gubiridaka. Dekam zep ahanik mipna lwa soblaka.*

³ Paulus ki zep gubluka, “Alap sa hen emsa mip naka lwa tala! Zi mo nwenak em dawemna, hwëna eno enhona karekna. Em insa iwe nikin'ira- ano kareksa de dekon anakan teibin hip, ‘Zen kirekam mo Musa mo tîti tabin olsa gulmunku,’ hwëna ena hen ema gulmun nura-asa de karek gwen srëmnak lek tyan hap insa gubiridandaye.”

⁴ Men zen zëno alp nakon ëzau'uk, ki zep ding nulblik, “Em in Alap mo golak de teipsin zisie lamang ta'ara!”

⁵ Paulus ki zep ding gulzimki, “Aya-wal oso-wal, ëe homë anakan tame tal, ‘Zen zen- Alap mo golak de teipsin niye.’ Sap Alap mo olak Musa man tîti tabirki, ‘Ere mae mo teipsin-teipsinni bahem lamang ta gwibin.’ ”*

⁶ Paulus kim zë anakan tame tabirki, “An ahakon Farisi hon de bitî gwen zi, hen ahakon Saduki hon de bitî gwen zi,” dekam zep ol mamkam gubiridaka, “Aya-wal oso-wal, ëe an hen Farisi wal. Ano bianna hen Farisi wal. Asa an mae habe namen taken-taken ëbla'an: Sap ëe ama anakan taïblik, ‘Zini tin nikon ngaya gwenkam.’ ”

⁷ Kirekam kim nasalblak, ki zep zë zën ëol gwe'ak. Dekam zep ëkles gwek. Farisi srën tewehak, Saduki hen srën tewehak.

⁸ Zen mae hap ëkles gwek: Sap Saduki zini man ëenlala gwek,

* 23:2 23:2 Yoh. 18:22-23 * 23:5 23:5 Kel. 22:28

“Zini bëjen tîn nîkon etan ngaya gwen.
Alap mo dam taha nakore zini hen hom.
Zi mo angna hen hom.”

Hwëna Farisikam de gubirida gwen zini, zen man anakan ëtaïbliik, “Ki.”

⁹ Zao zep sërkam ëol-tetek gwëk. Dekam zep Musa mo olsa de tawa ta gwibin Farisikam de zini ahakore nik ëzauk. Zen zep ol mamkam ahakore wenyik mo olsa anakare olkam nablon-suzimk, “Ëë homë zini an mo karekna hla kulbli'an! San ha diki zi-au ahaksa Alap mo dam taha nakore zi mes yap aïsîl gweblaka? Kirekam de lwankam, ki bana hom.”

¹⁰ Sërkam tangan kim ënop-nop gwe'ak, jana nabare zi mo mamna in dekam zep mae hap aïri'anka, “Paulussu an namen sa bai-bi dal!” Dekam zep zëre mo irgwa taha nakore wenyaka gubiridaka- Paulussu de zëno mae mo ngirinnik sostonkam al tazimdi boran hap, hen dekam de zëre mae mo lowehe gwen san dep etan zerhan hap.

¹¹ Dekam zep kam Bian Yesus Paulus mo alp nakon zau'un zaka, zao zep gubluka, “Enlala tatetekam gwë! Men kirekame namen abe hap dena Yerusalemk tonbiridala, zen kirekam esa hen Romak tonbirida gwera.”

Yahudi zini kim anakan ëgukke, “Dikire nglinak de Zini asa hlauludak- ëë de Paulussu tan srëmnak tembane tanna, hen ho maesa otdebin niye.”

¹² Ka'ankam kaknak, Yahudi zini beya nik zep Paulussu de tan hap ola aha-en nuk. Dekam zep apdekam anakan ëguk, “Dikire nglinak de

Zini asa hlauludak- ëe de Paulussu tan srëmnak tembane tanna, hen ho maesa otdebin niye.”

¹³ Zini in zen ki ëgu-guk, beyana empat-pulu nakon man tamank.

¹⁴ Zen ki zep Alap mo golak de mam-mam wenyak dep hen Yahudi mo nol-nol san dep sek gwëk, ki zep zë nenbiridak, “Ëe mesë Alap mo nwenak apdekam anakan ëgunun, ‘Dikire nglinak de Zini asa hlauludak- ëe de Paulussu tan srëmnak tembane tanna, hen ho maesa otdebin niye.’

¹⁵ Zep angkam em hen teipsin sinodenak dena janana bare zi mo mamna insa en soneblak. Anakan abe lak, ‘Paulussu emki abe mae hap zer sonezimdin- ëe aka etan dawëmkam taken-taken ëblak.’ Hwëna zen molya awe hata zaka, sap ëe ora nakon asa tan hap lîl gîblîl.”

¹⁶ Hwëna naïmlî zem man zë sane tabi'inka, dekam zep jana nabare nik mo gol san song gwëka, zao zep Paulussu gubluka.

¹⁷ Paulus dekam zep jana nabare zi mo mamna in mo irgwa taha nakore naka gu soneblaka. Kim hata zaka, zao zep gubluka, “Wal seiwiri an emki ere mo mam osan dep zersong gwen, sap zëno ol aïsîlî ki- zëbe hap denaye.”

¹⁸ Dekam zep mam zem osan dep zersong gwëka.

Irgwa taha nakore zini in ki zep mam zem insa gubluka, “Bwinak de zini Paulus man asa gu soneblala- ëe de wasna ansa ebon osan dep zer halzan hap. Zen man olsa eban de loran hap golsong gwe zala.”

¹⁹ Mam zem in ki zep taha nakon il tî-in kînîka-tewehe kînînkam de zertoran hap. Ki zep zë takensîblika, “Em ba ola bane abe hap golsong gwebla zala?”

²⁰ Ki zep ding gulbluka, “Yahudi zini mes ola aha-en nul- emsa de anakan ahap tan hap, ‘Paulussu ka'an ap zer sonezim- êe aka etan teipsîn sinodenak dawemkam taken-taken ëblak.’ Hwëna in boton.

²¹ Bahem zëno mae mo ol san ang gwen, sap zini ora nakon zao de tan hap dîl gîbli'an. Beyana mes empat-pulu nakon taman. Zen mes Alap mo nwenak anakan ëgu-gul, ‘Dikire ngîlnak de Zini asa hlauludak- êe de Paulussu tan srëmnak tembane tanna, hen ho maesa otdebin niye.’ Angkam zen mes ëhohle gwer. Ebon onakon de ol ensa neisbi'in.”

²² Mam zini in ki zep gubluka, “Angkam sap esa song gwer. Hwëna bahem aha maesa gubiridan- in desae asa gublundaye.”

Paulussu kim Kaesarea san dep nër sonekke:

²³ Jana nabare nik mo mamna in ki zep aha mam dare naka guzimki, “Emki 470kam jana nabare zisi hohle labin- nëbokkam de ëeija gwen wenya 200 enkam, janakam dep de wenya hen 200kum, kuda tahan nakon de ëeijan hap dena 70 enkam. Emki gubiridan- kam de sek gwen hap deka ëhohle gwek. Yakla nwena sem-bilankam esa ëgwahal- Paulussu de Kaesarea san dep zon tan hap.

²⁴ Kudana hen ahana Paulus hup de hohle dablak- zen deka zë nîkin halka, dawem enkam

de nêrsong gwék, hêndep gubernor Peliks Bak hon de zon dak.”

²⁵ Zêna ki zep suratna anakan ale gulbluka,

²⁶ “Gubernor Peliks Bak hap, mensaë blikip eisîk gweblananke,

Klaudius Lisias onakon:

Dawem.

²⁷ Zini insa ep zer soneblak, mes Yahudi balk dak. Zen man sap tan hap alp nêbla'ak. Hwêna ëyë nabakam ëre mo walas naban zial tak, sap ëe mesë salblak, ‘Zen Roma mo îrik gînnîk dena.’

²⁸ Ëe ama sap zêno kareksa de hlaulblun hap dwam gwék- in dekon ki karek tan hap asas nê gwebla'akke. Ëe zebë Yahudi mo teipsîn sinode san dep sap zerhak.

²⁹ Hwêna zêno karekna in zep ki nê gwebla'ak, zen Roma mo ol jalse gwen hap hom. Hwêna Yahudi zêre mae mo ol jalse gwen en hap. Zêno karekna hom- dekam de tan hap denaye, ahaksa bwînak de se tya irin hip denaye.

³⁰ Hwêna anakan kim asa nenblak, ‘Man tan hap dîl gîbli'an,’ dekam zebë nabakam ebon osan dep zer sonek. Hen in zen jal nê gwebla'an, ëe ama desa gubiridak, ‘Amki neik zêno karekna gubernor hap oltrêblak.’ ”

³¹ In desa dam tasibirki, zen zep Paulussu kam nêrsong gwék, hêndep Antipatrisk nêrhatak.

³² Dekon kaknak 70kam de kuda nabare en nik zep kon nêrsong gwék. 400kam de tanakam de wena dekon zep lwan dahak.

³³ Kaesareak kim nêrhatak, ki zep suratna insa gubernor hap nolblak. Paulussu hen zao zep tapbla dablak.

³⁴ Gubernur kim suratna insa karatda gulku, dekam zep Paulussu takensîblika, “Eno auyan-azana endan kon?” Ki zep ding gulbluka, “Kilikia konke.”

³⁵ Dekam zep gubluka, “Zep eno kareksa de ap goltrëblan hap de wenya kim de yaïng gwe'anzak, zen dekam asa zëno mae mo nwe-nak emsa taken-taken gweblal.” Dekam zep pemerinta mo gol yalak de kara ta gwen hap gubiridaka- mensa teipsîn zini Herodes Swe gubernor hen jana zi de zao lowehe gwen hap taubluzimkike.

24

Teipsîn zini Peliks hip kim Paulus mo karekna noltrëblakke:

¹ Yaklana kim aha-ere taha-tapkam damank, Alap mo golak de teipsîn zini Ananias hen Yahudi mo nol-nola dekam zep Kaesarea san tine gwek. Roma mo ol jalse gwen klis gul gwen hap de zini hen man ang gwibiridaka. Zëno bosena Tertulus Bak. Yahudi mo mam-mamna mes desa nenblak- zen de Paulus mo kareksa gubernor hap goltrëblan hap.

²⁻³ Paulussu kim nër halzak, dekam zep Tertulus Peliks Baksa anakan tonblaka, “Ano mae mo teipsînnî, bian gubernor- men desaë blikip eisik gwebla'anke: Eno asa de îrîk gînkîm, êe mesë holokam umlae enkam lowehe gwek. Em mese ere mo enlala blalkam asa oto gulsuk gweka. In zebë tîngare langna awe dawemna mwin-mwankam ep ol gweblanan.

⁴ Hwëna holokam de desa loran srëm hap, ëe ama emsa blikip gwesiblin naban abe ta'an- ano mae mo ola ansa de sane gwen hap.

⁵ Zini an ëe mesë dam lasik: Zen zisi karek tabirida gwenda. Hen zëno yasik tabin nikon Yahudi zini tingare okamanak de wenya man ëilman gwenda gwenan. An hen men zen Nazaret walya men mo bosekam tawa dabirida gwe'anke, zëno mae mo mamna ahana.

⁶⁻⁷ Zen kim sap Alap mo golsa de kun gun hup akasiki, hwëna ama zë nabakam balk lak. ["Ëe sap ëre mae mo ol jalse gwen san de karek tan habë ki enlala ëbla'ak. Hwëna jana nabare zi mo mamna Lisias Bak, zen zep zëre mo walas naban asas tangankam zial ta halka. Dekam zep asa gubiridaka- ëe de zëno kareksa ebe hap goltrëblan hap."]

⁸ Em de hen taken-taken gweblankam, esa ki zëre mo ola kon anakan dam tasili, 'Eiwa, zëno karek-karekna beya tanganna, in zep ki në gwebla'an.' "

⁹ Yahudi zini men zen ang tazak, dekam zep zëno ola insa anakan tri nilblik, "In eiwa tangan."

Paulus kim zëre mo tim golsriwen hap de ola tonkake:

¹⁰ Gubernur kim Paulussu tahakam anakare hap akablaka, "Emki hwëna toran," Paulus dekam zep ding gulku, "Ëe tawana: Em mese langna awe zi mo karek-karekna holokam klis gul gweka. Zep ëe ama tangan isrip-sri gwenan- emsa de ëre mo tim golsriwen hap denaka tonblan hapye.

11 Em de ano olsa taïblîbin hip, em emaka hen aha zisi takensibirida'ara. Ëe mae habë Yerusalem san song gwek: Dekon de Alapsa zëre hap de gola kon gu sone gweblan hap. Yaklana tuju enkamë zë gwëk, ki zep an san dep asa nër halzak. Zep ëe bawalkam de zë karekna mam gun hup? Angkam hwëna awe yaklana aha-ere taha-tapakamë gwë'an.

12 Men zen ano kareksa de ebe hap goltrëblan hap yaïng gwezak, zen hom asa hla dak- zi mo olsa de keisa gunnuk, ahaksa zi tra mo enlalasa de ben tyasizimdinnik, sap Alap mo golak, sap but srëm golak, hen sap ëna iweye.

13 Men desa boton ol blo-blona emsa donblanan, zen hwëna basa molya emsa anakan donblak, 'Ëe kirekam de karek gwennakë hla lak.'

14 Hwëna ëe ebon damnakë kira gwe'an: Ëe ama ëre mae mo auyan-aza mo Alapsa betek gwe-gweblanan- Nazaret walya Yesussu de ang gweblankam. Men zen Desa daïblîbla'an, desa man Yahudi mo mam-mamna anakan husus neibirida gwe'an, 'In yasik tabin sin ang ta'an.' Hwëna tïngan mensa Musa mo tïti tabin olak hen Alap mo ol ayang gul gwen zi mo ola ale nuk, ëe nama desa kitak taïblîbi'in.

15 Ëe ama Alapsa taïblîbla'an- in kirekam hen zen lowe he'an, anakan, 'Zini tïn nikon sa ëngaya gwer- sap dawem gol gwen zi, sap hen karek gol gwen zi.'*

16 Ëe in zebë alp gwe-gwenan- enho kles gwesïn srëmkam de Alap mo nwenak gwën hap,

* 24:15 24:15 Yoh. 5:28-29

sap hen zi bosyan mo nwenak.

¹⁷ “Ëe kimë zi mo lang san tahun beyakam gwëndak, ki zebë etan Yerusalem san dep lwa halzak- zao de tahalha zisi te-alakam mas gwibiridan hap, hen Alap hap de domba maesa kap ta gweblan hap.

¹⁸ Zen in kim kiresa de syal gwibinnik Alap mo gol teksonnak asa hla dak, ëe dekam kun naban homë zë gwë'ak. Hen zi tra naban homë mae zë golëkeisa-keisa gwek. Hen homë mae zë golëilman gwek.

¹⁹ Hwëna Yahudi zini men zen Asia mo lang nakon yaïng gwezak, zen zen en zë asa anakan tame dak, ‘An men zen nëno mae mo lang san tëndä gwekake.’ Diki zen de awe yaïng gwe'an zanam, zen de eno nwenak asa taken-taken gweblan hap, ki maka sam gwesï'in- zen de asa ba mae hap jal gweblankamye.

²⁰ Ahaksa bong-bongna an zen teinikin'in, zen maka emsa nenbla'an- ano karekna men zen ap hla nulblik, in kim Yerusalemk teipsin sinodenak asa taken-taken nëblakye.

²¹ Zëno mae mo nwenak ëe ama sap'nen ol mamkam anakan guk, ‘Asa ansa namen taken-taken ëbla'an, zen mae hap: Sap ëe ama anakan taïblik, “Zini tin nikon ngaya gwenkam.” ’ ’ *

²² Peliks Bak orep mes anakan tawa gwibiridaka, “Ahakon Nazaret walya Yesus Swesa ang në gwebla'an.” Zep gubiridaka, “Angkam dekam

* **24:21 24:21** Paulus kim kirekam ol mamkam gubiridaka, dekam zep zën ëol gwek hen ëhliwek. Mae hap ëhliwek, “San ha zini tin nikon etan ngaya gwenkam?” (Kis. 23:6-10)

sekwak gwek. Jana nabare nik mo mamna Lisias Bak de hata zankam asa klis gul.”

²³ Dekam zep zêwe de jana nabare nik mo mam naka gubluka- zen de zêre mae mo lowehe gwennak Paulussu kara ta gwen hap. † Peliks man desa gubluka, “Dikire gol mwa ennak të nasen gwek, hen wal bose wal zem dikire tahalhanak mas në gweblak.”

Paulus kim dare tahunkam bwinak gwëkake:

²⁴ Yaklana hom beya gwe'ak, ki zep Peliks we zem Drusila han aptazak. We zem in Yahudi we, hwëna zëna Roma wal. Ki zep Peliks Paulussu de kwang ta halzan hap gubiridaka. Dekam zep we zeban apdenak sane la'ak- Kristussu de taïblïblan hap dena kim klis gulzim'inkaye.

²⁵ Insa klis gulzim'inka, Alap hon dikim tal gwesïn hip denaka, zënaka dikim zerinik gwen hap denaka, hen Alap de lamkam klis gun hup denaka. Peliks dekam zep aïri'anka, dekam zep gubluka, “Zao en golzausuk. Amki asa hli so. Ëe de hir-hir gwen srëmkam, asa etan emsa gu soneblal.”

²⁶ Hwëna zen man hen Paulussu anakan gu gweblaka, “Eme te-alasa mamkam ap golbla'anam, ki amaka emsa zeser sone'an.” Zep etan-etankam kire hap de olsa de loran hap gu sone gweblaka.

²⁷ Tahunna kim dan damank, Peliks dekam zep gubernora kon ati gweka. Hwëna Yahudi zi dikim sam gwesïblïn hap zep Paulussu bwinak

† 24:23 24:23 Yunani ola kon de dam gulsunkum, jana nabare zini in, zëno ïrik gïn walasna beyana 100 enkam.

hli taka. Hwëna dekam zep zëno weinak Perkius Pestus gubernorkam irik gïlki.

25

Pestus hup kim Paulus mo karekna noltrëblakke:

¹ Gubernur Pestus mo hata zannak kim yaklana dan-ahan damank, dekam zep Kaesarea kon Yerusalemsa amjanbirki.

² Zao zep Pestus mo nwenak Alap mo golak de mam-mam wenya hen Yahudi mo nol-nola Paulus mo karekna botonkam noltrëblak. Zen man Pestussu anakan aberbe da gwe'ak,

³ “Ëe de emsa sam gwesiblin hap, emki gubiridan- Paulussu de etan an san dep zer sonen hap.” Sap zen mes aningkim de ora nakon til giblin hap ëhohle gwek.

⁴ Hwëna man ding gulzimki, “Paulussu zen Kaesareak am kara da'an, hen ëe desan asa etan nabakam lwahal.

⁵ Zen de eiwa karek gwenkam, ki dikire eno mae mo nol-nol ahakore nik asa ang nëblak- zao deka zëno kareksa abe hap noltrëblak.”

⁶ Yerusalemk yaklana san ha dare taha-tapakam mes yap zë gwëka, ki zep kon etan Kaesarea san dep lwa halka. Ka'ankam zep klis gul gwen hap de teksonnak Paulussu dikim zë taken-taken gweblan hap tagal gulsuku. Ki zep Paulussu de zerhatazan hap gubiridaka.

⁷ Paulussu kim nërhatatak, Yahudi zini in zen Yerusalem kon yaing gwezak, dekam zep dot dasizik. Zao zep olkam men-kon an-konkam nëbla'ak. Boton ol blo-blona insa kim dohon-hon

nulbli'ak, hwëna anakan de ëgunnu hom, “Ëë ëre mo nwekamë kirekam de kareksa gonnak hla lak.”

⁸ Paulus dekam zep zëre mo tim golsriwen hap de ola anakan guku, “Ëë homë Yahudi zi mo tîti tabin olsa gulmunk, hen Alap mo gola homë kun guk. Roma mo teipsîn zi mo jalse gwenna homë hen gulmunk.”

⁹ Hwëna Pestus man Yahudi zi de zënaka sam gwesîblîn hap dwam gwe'anka, zep Paulussu takensîblika, “Em wëhë dwam gwe'ara?- ëë de etan Yerusalemk emsa taken-taken gweblan hapye, eno karekna insa ap noltrëblananke.”

¹⁰ Ki zep ding gulbluka, “Ëë an Roma mo teipsîn zi mo dam taha nakore zini eno nwenakë zau'un. Zep diki em de awe asa taken-taken gweblan hap man dakastî'in. Ena dwan meseme tawa gwera: Ëë homë Yahudi zi hip karekna golzimk.

¹¹ Tan hap de kareksa de ap hlaulblunkam, ëë homë asa de tan hap jalse gwe'an. Hwëna Yahudi zi mo boton ol blo-blo enna in hap de asa tapbla tazimdin hip hom dakastî'in. Ëë ama abe gwe'an- Romak de teipsîn tangan zi de ap tap gulblun hap!”

¹² Zëno ola insa kim Pestus Bak zëre mo irgwa taha nakore zi niban ziklis gulku, dekam zep gulbluka, “En mese ki gulu. Emsa desan sa nërhal!”

Teipsîn zini Agripa Baksa kim somol zeban zëre mo tim golsriwen ola tonzimkike:

13 Hom holo gwe'ak, ki zep teipsîn zini Herodes Swe mo tanena Agripa somol zeban Kaesareak Pestussu zîni lazak. Agripa, zen hen teipsinni. Somol zem in bosena Bernike.

14 Zao kim ërgwë gwe'ak, Pestus dekam zep Paulus hup dena Agripa Baksa anakan ton-bla'anka, "Zini awe man bwinak Peliks Bak hli taka.

15 Ëe kimë nër hom Yerusalemsa amjanbik, Alap mo golak de mam-mam wenyä hen Yahudi mo nol-nola zëno kareksa ap noltrëblak. Zen man sap tan hap asa aberbe da gwe'ak.

16 Hwëna ëe anakanë ding gulzimk, 'Roma ano mae mo jalse gwen olak man lwak, "Zisi bëjen totoresa jal zi hip tapbla tazimdin. Diki nonol jal zi mo nwenak de taken-taken gweblankam- zao de zen hen zëre mo tim golsriwen hap de olsa tonbiridan hap." '

17 Zep zen kim abon yaïng gwezak, ëe homë eissik. Ka'ankam zebë hëndep tagam gulsuk. Dekam zebë zini insa de zer halzan hap gubiridak.

18 Zëno jal zini in kim ap zëno karekna noltrëblak, hwëna tan hap de karekna zen hom ap noltrëblak- men kirekamë tim gu'ukye.

19 Zen hwëna Yahudi mo tawa tabin nikon ki nëblak, hen mae en nakon ki zini insa husus nëblak: Anakan mo gu gwendake, 'Zi bosena Yesus, zen man tîn nikon etan ngaya gweka.'

20 Ëe mesë zë anakan topse gwibiridak, 'Ëe banakarekam de kire hap dena takensibirida gwen hap?' In zebë sap zini insa takensiblik, 'Em wëhë dwam gwe'ara- ëe de etan Yerusalemk

emsa taken-taken gweblan hapye?- eno karekna insa ap noltrëblananke.'

²¹ Hwëna zen Romak de teipsin tangan zi de tap gulblun hap abe gweka. Dekam zebë jana zisi gubiridak, 'Ki amki awe kara lak. Roma san dep de bulu kim de song gwe'ak, dekam neik desan dep ër sonok.' "

²² Agripa ki zep ding gulbluka, "Ëe hen ama dwam gwe'an- zini in mo aïsılsı de sane gwen hap."

Pestus ki zep ding gulbluka, "Ka'an neik."

²³ Ka'ankam zep Agripa Bak somol zem Bernike neka teipsin zi hip de terya ban dawem enkam nitilzik- ol ton gwibin hip de teksonnak iwe dep. Jana nabare nik mo mam-mamna hen ëna iwe de bose nabare wenya mes zë hen yaing gwezak. Pestus dekam zep jana nabare wenya Paulussu de zerhalzan hap gubiridaka.

²⁴ Kim nërhatatak, Pestus ki zep guku, "Teipsin zini Agripa Bak, hen tingan an zene tagal gwenanke, zini an ena mese hla lanan. Tingare Yerusalemk de Yahudi zini hen Kaesareak awe dena, zen mes asa aberbe da gwek-ol nop-nopkam de anakan ëgu gwenkamye, 'Zini an hom dakasti'ira- zen de okamanak gwën hapye.'

²⁵ Hwëna ëe homë tan hap de karekna hlaulbluk. Hwëna zën kim abe gweka, Romak de teipsin tangan zi de tap gulblun hap, ëe dekam zebë desan de zer sonen hap klis guk.

²⁶ Hwëna ëe nëno mae mo mamna insa ba olsa de suratkam anakan tawa tan hap?- 'Zëno karekna an dë kirekam moye,' deban de zer

sonen hapye. In zebë eno mae mo nwenak de zer halzan hap gubiridanan- nonol tanganna teipsîn zini Agripa Bak ere onak, dekam eka apdenak dawemkam anakan dam ulsuk, 'A kirekam neik nêre mae mo teipsîn tanganna kip suratna ale ulblik.'

²⁷ Sap ano enlalakam, zëno kareksa de dam gulsublun srëmkam, nen bëjen nen Roma mo teipsîn tangan zi sin dep zer sonen."

26

¹ Agripa ki zep Paulussu gubluka, "Ëe ama ebe hap golbla'an- em dikim ere mo tim golsriwen hap denaka toran hap."

Paulus ki zep tahakam akabiridaka- dekam de kon gwisibir hanan hap. Ki zep gu ineka,

² "Teipsîn zini Agripa, ëe ama tangan sam gwesînîn- ëre mo tim golsriwen olsa de namen emsa tonblan hap, mensa Yahudi zini ap ola blo blo nul gweblakke.

³ Ëe ama tangan sam gwesînîn, sap em mese tangan Yahudi zi mo kirekam de lowe henna tawa gwibiridaka- hen zëno mae mo Alap hap de ol gulsuk halasen gwenna. In zebë emsa dawemkam de asa sane tan hap abe ta'an.

⁴ "Tingare Yahudi zini ano gwënnâ tawana-walasnak kimë ëre mo langnak gwëk, hëndep Yerusalemk awe kimë gwë gwëk.

⁵ Zen mes holokam asa kara da gwëk. Zep zen de ëdwam gwe'anam, zen maka emsa anakan nenbla'an, 'Zen Farisi mo tawa tabin sin ang gwëka.' Tingare Yahudi nêre mae mo hlik-hlik

nakon, Farisikam de zini, zen in zen tîngare Yahudi mo tîti tabin sin tatetekam ang ta gwenan.

⁶ Zep ëe mae habë angkam awe zau'un- zao de asa taken-taken gweblan hap: Sap ëe ama Yahudi nêre mae mo auyan-aza hap de Alap mo ol gu-guk gwensa taïblîbik.

⁷ Ol gu-guk gwenna iwe de zaun hup dena insa, Israel mo dua-blas enkam de zi ausuna man tangan kara nei gwibi'in. Zen in zep Alapsa betek nê gweblanan- yaklam denaban kam denabanye. Hwëna teipsîn zini Agripa Bak, ol gu-guk gwenna insaë taïblîbik, in zep'nen ki hwëna Yahudi zini ol blo-blona ap mam nulblik.

⁸ Hwëna zini ba hap anakan ëkîl gîl gwe'an?- 'Alap bëjen zini tîn nîkon ngaya tan.'

⁹ "Aena hen orep anakanë kîl gî'ik, 'Dawemna, nen Nazaret walya Yesussu de taïblîblan wenya esa karek la gwibir.'

¹⁰ Ëe zebë kirekam Yerusalemk gweibirida gwek. Alap mo golak de mam-mam wenyik mo bosekam, ëe ama Yesussu de taïblîblan wenya bwinak sesek gulin gwek, hen tameran hap kim nenbirida gwek, ëe ama hen ola anakan mas gul gwek, 'Amki lak.'

¹¹ Ëe mesë beya guk- but srêm gol-gol san de zisi karek tabin hip hakalbirida gwenna. Hen dekam ama akasibirida gwek, 'Zen wêhë tik-tik tabinkim Yesussu lamang da'ak?' Ëe ama sêrkam u sal-sal gwibirida gwek, zebë hêndep aha lang san teibirida gwek.

¹²⁻¹³ "Zep ano teipsînnî Agripa Bak, ëe kimë kire enlala naban Damsik sin song gwek, Alap

mo golak de mam-mam wenyik mo bosekam de surat naban, yakla bolak denaban dekam zep ngatanna nglî nakon ati gwezak, zao zep asa wale tabirzik. Yakla nwe mo ngatanna man lwala he'ara. In sêrkam de ngatan tanganna.

¹⁴ Ëe tîngan kamanakë altîk, ki zebë hwëna ola salsek- Ibrani olkam de anakan asa taken-blanna, 'Saulus, Saulus, em ba habe asa karek ta gwenda? Zen hwëna enakae kim karek ta gwe'ara.'

¹⁵ "Ki zebë takensîblik, 'Bian, Em nara?'

"Ki zep asa ding gulbluka, 'Ëe an Yesus- em insa karek ta gwe'arake.

¹⁶ Em luwen. Ëe mesë ebe hap Ënaka zertrëblanan- em dikim abe hap de syalsa gol gwen hap, hen dekam de abe hap denaka gol halada gwen hap, in desa hlauluda, hen men desaë ebe hap goltrë gwebla'akye.

¹⁷ Ëe asa emsa Yahudi kore jal zi mo taha nakon al ta gwer- hen Yahudi srëm jal zi mo taha nakonye. Sap ëe ama emsa Yahudi srëm zi sin dep zer sone'an-

¹⁸ kawesînnik de ëbute gwen zisi ekakim ngatannak dep golëwet so gwe-gwe, hen dowal mo kîgî mo tahalebin zisi ekakim hîl tî sone gwibir. Zen kim de Asa daîblî gwebla'ak, zen dekam asa zëno mae mo karek-karekna tap gulsuk gwizim. Zen dekam sa hen Alap mo hlîl irin lalak wenyak bitî gwer.'

¹⁹ "Zen in zep, teipsîn zini Agripa Bak, Alap insa nwena ap lirisin soblaka, ëe zebë desan ang gwek.

²⁰ In zebë tonbirida gwek- nonol tanganna Damsik, Yerusalemk, tîngare Yahudi mo lang-nak, hëndep Yahudi srëm zi mo lang-lang san. Ëe anakanë tonbirida gwek, 'Em ëhalen, ki Alap osan dep lwan dahak. Aha zi hip em dawemsa goltrei gwizimdin- dekam de emsa anakan tame tan hapye, "Zen mes halera." '

²¹ Kirekam insa gol halada gwek, in zep Yahudi zini Alap mo golak asa balk dak, hëndep tan hap asa alp dasîk.

²² Hwëna Alap man asa îl gwehe gwebla'ara. In zebë hëndep angkam an nama zau'un hen emsa tonbirida'an- sap mam-mam wenya hen bete-tek wenya. Ëe ansa emsa gubirida'an, zen hom Musa mo ola kon srën gwe'an- hen Alap mo ol ayang gul gwen zi mo ola konye.

²³ Sap zen anakan hamal hap ëgu-guk gwek, 'Israelsa de ngaya tabin hip de Zini, Zen sa kareksa goltowera. Hen Zen Zen sa tîn nîkon de ngaya gwenkam nonol gwera- dekam de ëngaya gwen hap de ngatannak dep golëwet so gwen hapye, sap Yahudi zi, sap hen Yahudi srëm zi.' ***

²⁴ Kirekam kim guku, dekam zep Pestus zëno ola insa ol drakkam blaonsublu kînika, "Paulus, em in ema mamak gweka! Em insa kirekam mamkam tawa gwibirki, in zebe hëndep mamak gweka."

²⁵ Paulus ki zep hwëna ding gulbluka, "Teipsîn zini Pestus Bak, ëe homë mamak gwek. Ëe in eiwa de tangannakë tonnan, hen enlala dawemkamë tonnan.

* **26:23 26:23** Yes. 42:6; 49:6; Luk. 24:44-47; 1Kor. 15:20

26 Teipsîn zini Agripa, zen hal-halaka hom. Hen ëe tawana: Zen mes orep anakan tawa gweka, 'Yesus kirekam gwëka, hen Yahudi kirekam nëblak.' Sap in kim ki jowek, zen damnak ki lwak. Zep zëno nwenak ëe sap asa beyakam kire hap dena ton.

27 Teipsîn zini Agripa, em san ema anakan taïbli'ira?- 'Mensa Alap mo ol ayang gul gwen zini ale nuk, zen eiwana.' Ëe ama emsa tame ta'an: Em mese desa taïlibirki."

28 Agripa ki zep hen zëno ola blaonsublu kïnïka, "Em san ema asa tim ti'ara?- 'Nabakam asa desa halen tal, hëndep zen sa angkam Kristen gwerä.' "

29 Paulus ki zep ding gulbluka, "Ëe ama Alapsa ebe hap abe ta gwe'an- sap angkam dep, ahaksa lamkam dep. Hwëna ebe en hap hom. Ëe anakanë abe ta gwenan, 'Bian, an zen asa sane da gwenan, zen dikire tïngan ëre makan ëliwehek.' Hwëna ëe emsa de hen besi dokotkam de tahalebin hip homë abe ta gwe'an-aena an kire nikë zau'unke."

30 Teipsîn zini Agripa, dekam zep somol zeban, hen gubernor Pestus mae han ëzauk.

31 Ki zep wet so gwëk. Zao kim apdekam zënaka donbirida'ak, zao zep ëton'ak, "Zini an hom karekna golka- dekam de tan hap dena, ahaksa bwinak de se tya irin hip denaye."

32 Agripa ki zep Pestussu gubluka, "Zini an menkam emaka zeser soneka. Hwëna zën mes abe gwëka- Roma mo teipsîn tangannak de tap gulblun hap."

27

Paulussu kim Roma san dep nër sonekke:

¹ Kim zauk- Paulussu dikim ë yala Roma san Italia mo lang san dep zer sonen hap, dekam zep Paulussu jana nabare zi mo mam hap tapbla dablak- hëndep ahakore bwinak de wenya ban. Jana nabare zini in, bosena Yulius. Zëno irgwa taha nakore walasna seratus enkam. Zen in kitak Roma mo teipsin tangan zi mo ol golhauulu gwen wenya.

² Bwinak de zini insa zen Adramitium kore buluk nolësesek gwesek. Bulu in langna Asia mo hi alp san de ë-ë san de zausuk song gwen hap. Makedonia mo langnak de ëna Tesalonika walya Aristarkus, zen hen man ang gweka. Ëe Lukas ama hen ang gwek.

³ Ka'ankam zebë ëna Sidonk yaing gwek. Yulius ki zep Paulussu kwasang gweblaka, ki zep irgwa taha nakore zemka gubluka, "Emki Paulus hun zerati gwen- wal bose wal zik deka zëno tahalhasa hla nulblik."

⁴ Dekon kimë ëgwahak, hwëna asese yawalsaë ertowek. Ngein nikon taïlki. Dekam zebë bulu in han asese aïrïn hip olwale gwe song gwek. Lang tekna Siprus sun dep zebë olwale kinik.

⁵ Dekon zebë Kilikia hen Pamfilia mo langnak de hi yal san tamun gwek, hëndep ki zebë Likia mo langnak de ëna Mirak atiti gwek.

⁶ Zao zep jana nabare nik mo mamna in Mesir mo ëna Aleksandria kore bulu goltoweka. Zen Italia mo lang san dep song gwe'ak. Zao zep hwëna asa golësesek gwe seka.

⁷ Dekon kimë sek gwëk, hwëna asese habë ëdakal gwe song gwëk. Yaklana hëndep man beya gwëk. Ki zebë karek tangankam Asia mo langnak de ëna Nidusk yaïng gwëk. Dekon yakla nikin anen san dep de sek gwenna banakan dep? Sap asesena man tangan mam gwëka. Dekam zebë lang tekna Kreta san dep ëgwa gwe kinik. Men zëwe Kretasa de talmarannak langna teipsik kinik, lang bosena Salmonek, desan zebë asese aïrïn hip bulu ban olaning gwëhak.

⁸ Dekon karekkam zebë eik golek de san olsong gwëk, hëndep hi alpna de ë beteknak zebë yaïng gwëk. Ë betekna in mo bosena, Bul Golzausuk Gwen Nwe Awes. Dekon ëna Lasea langanak hom.

⁹ Hwëna yaklana mes oranak beyakam altïlsik, sap benna September mes ngïrïnnik zauk. Dekam hi ngëp tamle. Paulus ki zep sap ol zim-zïmnï anakan golzimki,

¹⁰ “Wal bose wal, ëe ama tame gu'un: Nen de an kon na-en sek gwenkam, nen karekna mam naka esa oltower. Nëno mae mo kire-kirena hen bulu an sa ëjek-jak gwer- hëndep zi niban.”

¹¹ Hwëna jana nabare nik mo mamna in hom Paulus mo ol san ang gwëka. Zen hwëna bul bi naban bul golsong gwe-gwen zi niban taïblizimki.

¹² Sap langna in dawem naka hom- zao de bot-bot tamlenak ben naban lowehen hapye. Dekam zep beya nik ëguk, “Nen hëndep ayang gun.” Zen man ëdwam gwe'ak- lang tekna Kreta mo eiha nakon de lowehen hap, ëna Peniks. Sap dekon hina hom mamkam ngëp gwe-gwenan.

Hi ngëpna kim mam gwekke:

¹³ Asesena kim utara san liwe heka, hen betekkam kim tai'inka, dekam zep kil nîk, "Mes sêwe henda. Sap esa sek gwer." Dekam zep Kreta mo alp san nolsong gwek.

¹⁴ Hwëna hom holo gwe'ak, ki zep sërkam de asese yala tai'iki- mensa nen gweblananke, "yakla hata sezan nakore asese." Zen zep ë tekna in kon asa golêhas gwesiki.

¹⁵ Dekam asesena in hap bulu insa banakan dep?- lwan dahan hap de etan lero gunnu. Zao zebë ki ein asesena insa anakan kara lak, "Dikire zen bulu an golsong gwek."

¹⁶ Hëndep kimë lang tek betekna Kauda golek denak asese aïrîn hip ëaning gwehak, zao zebë bul yala in mo bul betekna karek tangankam ol ane'ak- mae hap, "Asese mana golhas gwesininka."

¹⁷ Bul betekna insa kim gulk nuhule anek, ki zep hen bul yala insa dokotkam nuhulek- mae hap, "Kamanak de tîsik anenkam mana hi ngëp hlang sonank." Sap dekam hina men dekon lolong gwek man zao dep golek de gwe'ak- men dekon hisglimni hata sendakye. Desa "Sirtis" kim bose nuk. Layara dekam zep betek enkam srîng nîl sonek- dekam de hisglim hata senna in kon asese bulu insa gollëwen hap.

¹⁸ Hwëna dekam tangan zep asesena menkon an-konkam sërkam asa tai'birida nasenka, hëndep ka'ankam ki zep bulsu dikim jahalha gun hup kire-kirena yal danuk.

¹⁹ Etan zao de yaklanak hen kirekam, hëndep etan bulu in mo komal tum maena hen dekam

zep yal danuk- anakare enlala naban, “Kire-kirena sap sa ëjek-jak gwer. Diki zi nen ëngaya gwen.”

²⁰ Hëndep yaklana man beya gwek- keis niban yakla nwe naban de aken srëmkam. Hen asesena nama ki taïl tineka. Dekam zebë ëenlala gwek, “Nen an molye ëngaya gwek.”

²¹ Ëe tïngan dekam aïrïn hip mesë tembane tan srëmkam ëholo gwek. Paulus ki zep ano mae mo ngïrïn nïkon zauku, zao zep kïtak asa tonbiri-daka, “Wal bose wal, ano ol sane ang tananam, nen molye anakare karekna oltowenanam- ëe mensa sap Kretak emsa gubiridakye.

²² Hwëna angkam ëe ama emsa enlala tatetekam de lowehen hap tïti tabi'in, sap nëbon mae onakon aha-en mae molya tïlki. Hwëna bul enna an sa keing gwer.

²³ Ëe mensa Alapsa betek gwe-gweblanan, zëno dam taha nakore zini kam ano alp nakon zausun zala,

²⁴ ki zep asa gublula,

‘Paulus, bahem aïrïn. Emsa sa Roma mo teipsïn tangan zi mo nwenak taken-taken nëblal. Alap mes eno abena sala. Zep tïngan em an zene buluk awe lowe he'an esa ëngaya gwer.’

²⁵ Zep wal bose wal, enlala tatete enkam lowe-hek, sap ëe ama Alap mo abe hap de ola in sa taïblibi'in.

²⁶ Hwëna bul enna an han esa aha lang teknak olkylanher. Zao sa hëndep karek gwer.”

²⁷ Orapna kim empat-blasnak zauk, asesena in nama bulu ban asa golëhas gwesi'ïnka- hi bosena Hi Ngïrïn san dep. Bul golsong gwen

wenya in dekam zep tame nuk, “Nen angkam ema eikni golek de u'in.”

²⁸ Dekam zep kaso nabare dokotna tak nulink-dekam de tatek naka akasibin hip. Dekam zep hla nuk, zëno tatekna empat-pulu meterak man golek de gwek. Hom holo gwe'ak, ki zep etan tak nulink. Dekon kim hla nuk, tatekna tiga-pulu meterak golek de gwek.

²⁹ Zen mae hap ääiri'ak, “Bul mana kaso yawal-yawalak tîsik anenank.” Dekam zep bul ohwa nakon kaso dohon nabare dokotna dan-ner dan-nerkam yal danuk-dekam de asese asa sangankam golësek gwen hap. Dekam zep anakan ëenlala gwe'ak, “Nabakam litîl!”

³⁰ Bul golsong gwe-gwen wenya in dekam zep ahap dabik, “Ëe ama bul betekna ankam ngein nikon aha kaso dohon-honsa buk ulsu'un.” Zen dekam bul betekna insa sap nol dwanu'ak, hwëna zëno mae mo enlalana, dekam de zë-en heya-hya gwen hap.

³¹ Paulus dekam zep jana nabare nik mo mamna insa walas zeban anakan gubiridaka, “Bul golsong gwe-gwen wenya an de buluk awe lowehen srëmkam, em molye golëngaya gweka.”

³² Jana nabare wenya in dekam zep bul betekna in mo dokotna nablön sonek, dekam zep hi ngëp golhas gwesik.

³³ Litîñ hip kim golek de gwe'ak, Paulus ki zep kitak de tembane tan hap titî tabirki. Man gubiridaka, “Yaklana angkam mes empat-blas gwer, em dekam äiriñ enkame lowehë gwek. Dekam tembane tan hap ema baes tak.

³⁴ Ëe ama emsa tîti tabi'in: Betek en maekam em tembane tan- ekakim êtatete gwek. Em molye aha-en mae jek-jak gweka."

³⁵ Kirekam kim gubiridaka, zëna ki zep rotina golka, ki zep zëno mae mo nwenak Alap hap dawemna golblaka. Ki zep ap gul inki, hëndep twinbi'inka.

³⁶ Desa kim kirekam hla dak, dekam zep tîngan enlalana êtatete gwek, hen dekam zep tembane ta'ak.

³⁷ Buluk iwe, ëe tîngan beyana 276 enkamë lowe he'ak.

³⁸ Sowe henkam kimë tembane ta'ak, dekam zep etan gandum karonna yal danuk- bulsu dikim etan jahalha gun hup.

³⁹ Kim liti'ik, lang tekna insa hom anakan dam nulsuk, "An bosena zen." Zëwe zep kama gwaeha gwe hanna hisglim niban hla nuk. Dekam zep ola aha-en nuk, "Nen ki sap ëalp gwen. Wëhë zëwe lei ku'ik?"

⁴⁰ Dekam zep kaso dohon bulsun nubare dokotna dan-nër dan-nëra insa blom da sonek- dekam de bulu in nabakam hluwen hap. Dekam mensa bulsu de dam gulsun hup de te hlangna nuhulek, ki zep hîl nîl sonek- dekam de bulu insa kama gwaeha gwe hanna in san dep dam gulsun hup. Layara ki zep gulk sun er nulsuksek.

⁴¹ Hwëna bulu in mase-nola kim zep hi ngîrînnik de hisglimnik tîsik anek, hwëna ohwa nakon nama hisglim srëmnak. Ho ngëpna in kim ohwa nakon ëwak gulusen gwe'ak, ki zep hëndep klasak gwesik.

⁴² Jana nabare zini in dekam zep bwinak de

zini insa de tameran hap ëenlala gwe'ak, sap zen anakan ëenlala gwek, "Zen de eik sin dep al ta'ak, dekon sa hëndep heya-hya gwer."

⁴³ Hwëna mam zem in Paulussu de ngaya tan hap dwam gwe'anka, zep jalse gwibiridaka. Dekam zep gubiridaka, "Al gwen tawa wenyä, nonol zen de ëheya-hya gwe inek.

⁴⁴ Al gwen tawa srëm wenyä, zen te hlang ahaksa bul hlang mae naban." Kirekam zep ki hëndep kitak alpnaak yaïng gwe senak.

28

Maltak kim lowe hekke:

¹ Eiknik kimë yaïng gwek, dekam zep zëwe de zi asa nenbiridak, "Lang tek bosena an Malta."

² Lang tekna iwe de zini in man tangan asa kwasang neibiridak. Zen syauksu ap i dazim nirak, hen dawem enkam asa lup nulink, sap ona man il tï'anka hen langna in bot-bot tanganna.

³ Paulus hwëna tesya tagam ta'anka, hwëna wanya jal-jala ban kap ta inehal zaka. Desa kim syauknuk kang ta se'anka, wanyana in dekam zep syauk sal-sal aïrïn hip tahanak hit tik.

⁴ Zëwe de zini kim hla dak, "Paulus mo tahanak wanya të sone'an," dekam zep zënaka nenbiridak, "Zini an zi-ta gwen zisi mes yap. Zen sap mes hinak de karek nakon ngaya gwera, hwëna nëno mae mo yang tasïn dowala ahana, zi mo karek-kareksa de hlaulblun hap de zini, hom ki zen de ngaya gwen hap gublula."

⁵ Hwëna Paulus ki zep wanyana insa syauknuk dep myak gulsuku. Hwëna sang-sangna hom mae engka en mae eisbirki.*

⁶ Zëwe de zini man tim di'ak, "Zen sa hanala. Ki sa mumuk ennak tokna zara." Hwëna kim sap zë holokam anakan kara da'ak, "Banakan mae hom gwë'ara," dekam zep enlalana anakan wet dyasik, "O zini an hen aha alapsa mes yap."

⁷ Lang tekna iwe de gubernora, bosena Publius. Zëno lang bi gwibinni dekon golek. Dawem enkam zep kon asa kwang guluda halka. Zen zëre mo golak dan-ahare yaklakam dawem enkam asa golëlowe heka.

⁸ Bi zem dekam u sya nabare ewen naban tumnak ta'anaka. Paulus ki zep zë duwebla zaka, ki zep Alapsa zëbe hap abe taka. Tahana kim tehabla ineka, dekam zep hëndep dawem gweka.

⁹ Kirekam kim hla dak, dekam zep lang tekna iwe de zi sang-sangna Paulus osan dep kap nulhal gwezak, zao zep kitak dawem ta gwibirki.

¹⁰ Dekam dawem enkam zep asa blikip neisibirida gwek. Dekon kimë etan sek gwe'ak, zen man ano mae mo tahalhana ap hla nulzimk.

Malta kon kimë Roma san dep sek gwekke:

¹¹ Dan-ahare benkam kimë zë lowehék, ki zebë kon hwëna Aleksandria kore buluk ang tak. Bul golsong gwe-gwe zini in Malta kon bot-bot tamle hap de dan-ahare ben de tamarannak dep neissibik. Bulu in zëno mase-nolak zëre mae mo yang tabin dowal dare mo nwe-masesa zë yang

* 28:5 28:5 Luk. 10:19; Mrk. 16:18

nosok. Dowala in ahana, Kastor Bak mo nwe-masekam, ahana Poluks mo nwe-masekam.

¹² Italia mo lang tekna Silisik de ëna Sirakusak kimë yaïng gwëk, zëwe dan-ahare yaklakam zebë lowehëk.

¹³ Dekon kimë sek gwëk, dekam zebë ëna Regiumk yaïng gwëk. Ka'ankam dekam zep asesena selatan nakon tai'inka. Zëno ka'ankam zebë nabakam Putiolik yaïng gwëk.

¹⁴ Zëwe zebë Yesussu de taïbliëlan zini ban olëtowëk. Zen zep asa aha-ere minggukam de zëwe lowehen hap nenbiridak. Dekon hwëna tanakam zebë ë yala Roma san dep sek gwëk.

¹⁵ Romak de Yesussu taïbliëlan wenya kim asa nasalbiridak, dekam zep oranak de ë betek dare nakon asa kara neibirida'ak. Ëna in ahana bosena Pasar Apius, ahana bosena Dan-ahare Ni Truwe Gun Gol. Paulus kim zë hlauluda kïnzika, ki zep Alap hap dawemna golblaka, hen enlalana dekam zep tatete gweblaka.

Paulus kim Romak tonbirida gwëkake:

¹⁶ Romak kimë yaïng gwëk, Paulussu ki zep nenblak, "Sap esa e-en aha golak gwë gwer. Jana nabare zini aha-en aha-enkam sa emsa kara da gwer."

¹⁷ Yakлана kim dan-ahan damank, Paulus ki zep Yahudi mo nol-nola, men zen Romak lowehë gwëk, desa tagal gulsun hup gu sonebiridaka. Zao zep gubiridaka, "Aya-wal oso-wal, ëë homë mae karekna nëre korena kip golzimk, hen nëre mae mo auyan-aza mo kirekam de lowe henna homë mae gulumk. Sap kirekam, hwëna asa

Yerusalemk balk dak, ki zep Roma hap asa tapbla dazimk.

¹⁸ Yahudi mo langnak men zen Roma mo bose hap teipsîn-teipsînkim teinikink, zen kim asa taken-taken nê gweblak, dekam zep sap zeser sonen hap asa enlala nê gweblak. Sap zen hom tan hap de karekna ap hla nul gweblak.

¹⁹ Hwëna Yahudi zini kim asa de zeser sonen hap jalse neibiridak, dekam zebë ein anakan abe gwëk, 'Asa Roma mo teipsîn tangan san dep ër sonek- zen deka ap tap gulbluka.' Hwëna ëe anakare enlala naban homë kirekam abe gwëk, 'Teipsîn tangan zini in dekakim ano kore naka karek tabirki.'

²⁰ Zen in zebë emsa tagal gulsun hup gubiridak- eban mae de golëtoran hap. Asa an mae hap besikam de dokotkam dahalek: Sap ëe ama Israel mo auyan-aza hap de Alap mo gubiridan ola taïblîbik."

²¹ Ki zep ding nulblik, "Ëe homë mae nêre mae mo lang nakore suratna ebe hap dena ulink. Hen nêr hom mae zini hom mae dekon ebe hap dena ëtonzak.

²² Hwëna ëe ama emsa de sane tan hap ëdwam gwë'an, sap tîngare langnak zini man ëgu gwënan, 'Kristen zi mo tawa tabinni karekna.' "

²³ Dekam zep ola anakan aha-en nuk, "Yaklana dekam esa Paulussu sane lal." Dekam beya tangankam zep Paulus mo gol gwë gwennak yaïng gwezak. Kaknak zep aïsîl gwibiridankam kon gwesîk hanaka, hëndep zao golëkam-en gwëk. Zen

Yesus de Alap mo irîk gînsî golhatazan hap
denaka tonbiridaka,
hen Musa mo tîti tabin ola kore naka,
hen Alap mo ol ayang gul gwen zi mo ale gun
nukore naka klis gulzimki-
zen dikim hen Yesusu anakan taïblîblan hap,
“Zen eiwa Alap mo zer sonenna- Israelsa de
ngaya tabin hip Dena.”

²⁴ Ahakon man Paulus mo ola daïblîbik. Ahakon
man hwa nulsuk.

²⁵⁻²⁹ Paulus ki zep aumwa hap gubiridaka, “Eiwa,
Yesaya Bak hon Alap mo Enhona ebe mae hap
de olsa hamal hap ing gul soneblaka, in zep
Yesayasa anakan gubluka,

26 ‘Ola ansa emki nol drak-drak zi ausuna in hap
anakan ayang gulzimdin,
“Em sap esa ësane gwe tine gwer,
hwëna molye tame ul gwek.

Em sap esa nwekam karatda ul tine gwer,
hwëna molye dam ulsuk gwek.”

27 Sap zi ausuna an mo enlalana mes ëtop-top
gwek,

ini hen mes ëmat-mat gwek,
hen nwenä mes ëdîmîn gwek.

Kire srëmkam, ki maka nwekam hla nul gwe'an,
hen ikim maka ësäl gwe'an,
hen enhona maka ëhleng gwe-gwe'an.

Ki maka Abon osan dep etan lwanda ha'anzal,
hen Eë dekam amaka dawem tabi'in.' ”*

28 Paulus ki zep waulsuzimki, “Zen in zebë
emsa gubirida'an: Sap em kire tangankame
ënol drak-drak gwek, Alap mes Kristen zini asa

* 28:25-29 28:27 Yes. 6:9-10

gubiridaka- ëngaya gwen hap de ol dawemna insa de Yahudi srëm zi hip golzim halada gwen hapye. Hen zen sa desa nulin gwer!” 25a Men zen ësane gwe'ak, zao zep zënaka keisa-keisa dabi'ik, hëndep ki zep kon sekwak gwek.

³⁰ Paulus Romak dare tahunkam gwëka- te-alakam de bohë tan golak. Zini men zen du në gweblak, zen man kon lup gulin gweka.

³¹ Zëwe udobe naban hen tru-tru gulblun srëmkam Bian Kristus Yesussu de taïblïblankam de Alap mo irik ginnik bitï gwen hap denaka tonbirida gweka.

**Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena**

**Orya: Alap mo Ol Ęse, zere mo zi niban de ol
ziah-en gu hup dena (New Testament)**

copyright © 2005, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Orya)

Contributor: Pioneer Bible Translators

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

c93f518f-565f-570c-87e7-50d54e5ff0f6